



# GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

**HOTĂRÂRE nr. \_\_\_\_\_**

**din \_\_\_\_\_ 2026**

**Chișinău**

**Pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea  
și cerințele aplicabile verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră**

-----

În temeiul art. 50 alin. (6) din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 293), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre:

- transpune parțial (art. 1, art. 3 (pct. 2, 7, 8, 9, 14, 16, 21-30), art. 4 și 5, art. 8 și 9, art. 11, art. 15, art. 16 (2) și (3), art. 17-26, art. 28-43, art. 44-54, art. 55 (1), (4), (6), art. 56 și 57, art. 58-64, art. 65 (1)-(4), art. 66, art. 67 (1)-(2), art. 68 și 69, art. 70 (1), art. 71-77, Anexele I-III) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verficatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, CELEX: 32018R2067, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1192 al Comisiei din 18 iunie 2025.

**1.** Se aprobă Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră (se anexează).

**2.** Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

**3.** Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se abrogă la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

**Prim-ministru**

**ALEXANDRU MUNTEANU**

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,  
ministrul dezvoltării  
economice și digitalizării

Eugeniu OSMOCHESCU

Ministrul mediului

Gheorghe Hajder

Ministrul energiei

Dorin Junghietu

**REGULAMENT**  
**privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor**  
**emisiilor de gaze cu efect de seră**

**Capitolul I**  
**DISPOZIȚII GENERALE**

**Secțiunea 1**  
**Domeniul de aplicare**

1. Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră (în continuare – *Regulament*) instituie cadrul juridic pentru acreditarea și supravegherea activității verficatorilor, în scopul asigurării verificării rapoartelor anuale privind emisiile de gaze cu efect de seră (în continuare – *RAE*), întocmite în temeiul art. 49 și 50 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.

2. Prin implementarea prevederilor prezentului Regulament se asigură verificarea anuală, până la data de 31 martie, a emisiilor de gaze cu efect de seră (în continuare – *GES*) și a datelor tonă-kilometru, rezultate ca urmare a desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa nr. 3 a acesteia.

3. Prezentul Regulament are drept scop reglementarea verificării datelor prevăzute la pct. 2, generate în fiecare an calendaristic în conformitate cu subpct. 2.4 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 (în continuare – *Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024*), precum și verificării rapoartelor de emisii de carbon, prezentate în conformitate cu Regulamentul privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024 (în continuare – *Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024*).

4. Prezentul Regulament stabilește:

4.1. procesul de verificare a RAE, desfășurat în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa nr. 1, ca instrument eficient și fiabil de sprijin al procedurilor de control și asigurare a calității, în vederea îmbunătățirii performanței acestora în ceea ce privește monitorizarea și raportarea emisiilor de GES;

4.2. normele în domeniul de verificare, inclusiv următoarele:

- 4.2.1. obligațiile generale;
- 4.2.2. obligațiile precontractuale;
- 4.2.3. informațiile furnizate de către operatori;
- 4.2.4. planul de verificare;
- 4.2.5. controlul datelor;
- 4.2.6. raportul de verificare;

4.3. cerințele aplicabile verificatorilor, prevăzute în anexa nr. 2, care dețin competența tehnică necesară pentru îndeplinirea sarcinilor, în mod independent și imparțial, în calitate de verificatori acreditați;

4.4. condițiile de recunoaștere reciprocă a verificatorilor și de evaluare la nivel de omologi a Centrului Național de Acreditare, în temeiul art. 49-51 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, fără a aduce atingere prevederilor art. 14 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**5.** Pentru a asigura exercitarea atribuțiilor verificatorilor în mod independent și imparțial, se aplică cerințele minime de acreditare și cerințele impuse organismelor de acreditare, în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate aplicabile organismelor de acreditare care acreditează organisme de evaluare a conformității, în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitatea de acreditare și evaluare a conformității.

**6.** În cazul în care verificatorul demonstrează îndeplinirea criteriilor prevăzute de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la art. 17 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității sau de anumite părți ale acestora, se consideră că sunt respectate cerințele stabilite de prezentul Regulament, cu excepția celor prevăzute la pct. 13, 67, 69, 90, 101-107 ale prezentului Regulament și la pct. 178, 182, 183, 201, 202, 293, 297 și 316 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în măsura în care standardele armonizate aplicabile reglementează aceste cerințe.

**7.** Prevederile prezentului Regulament se aplică emisiilor de GES prevăzute în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor informații relevante pentru schimbările climatice (în continuare – *Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018*).

**8.** Prevederile prezentului Regulament se aplică fără a aduce atingere cerințelor prevăzute de Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale.

## Secțiunea a 2-a Noțiuni

9. În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni principale semnifică:

9.1. *acreditare* – atestarea de către Centrul Național de Acreditare a faptului că un verificator îndeplinește cerințele prevăzute de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate, aprobate în conformitate cu prevederile art. 6 alin. 1 din Legea nr. 235/2011 privind activitatea de acreditare și evaluare a conformității, precum și cerințele stabilite de prezentul Regulament, necesare pentru efectuarea verificării raportului unui operator sau al unui operator de aeronave, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 și ale prezentului Regulament;

9.2. *auditor principal* – auditor însărcinat cu îndrumarea și supravegherea echipei de verificare și responsabil de efectuarea verificării raportului unui operator sau al unui operator de aeronave și de raportarea în această privință;

9.3. *auditor* – persoană dintr-o echipă de verificare responsabilă de efectuarea verificării raportului unui operator sau al unui operator de aeronave, alta decât auditorul principal;

9.4. *competență* – capacitate de a aplica cunoștințele și aptitudinile deținute pentru a desfășura o anumită activitate;

9.5. *documentație internă de verificare* – totalitatea documentelor interne elaborate de către un verificator pentru a înregistra toate dovezile documentare și justificarea activităților desfășurate, în vederea verificării raportului unui operator sau al unui operator de aeronave;

9.6. *domeniu de acreditare* – activitățile prevăzute în anexa nr. 1 pentru care se solicită sau a fost acordată acreditarea;

9.7. *evaluator* – persoană numită de către un organism național de acreditare să efectueze, individual sau în cadrul unei echipe de evaluare, evaluarea unui verificator, în temeiul prezentului Regulament;

9.8. *evaluator-șef* – evaluator căruia îi revine responsabilitatea globală de evaluare a unui verificator, în temeiul prezentului Regulament;

9.9. *expert tehnic* – persoană care furnizează cunoștințe detaliate și expertiză cu privire la un subiect specific, necesare pentru realizarea activităților de verificare, în sensul capitolului III, și pentru realizarea activităților de acreditare, în sensul capitolului IV;

9.10. *mediu de control* – mediul în care funcționează sistemul de control intern, precum și ansamblul acțiunilor întreprinse de către conducerea unui operator sau a unui operator de aeronave pentru a asigura sensibilizarea cu privire la respectivul sistem de control intern;

9.11. *neregularitate* – una dintre următoarele situații:

9.11.1. în scopul verificării raportului de emisii al unui operator, orice act sau omiterea unui act de către operator, care contravine autorizației integrate de mediu

sau autorizației de mediu și cerințelor din Planul de monitorizare (în continuare – *PM*) aprobat de către Agenția de Mediu;

9.11.2. în scopul verificării raportului de emisii sau a raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al unui operator de aeronave, orice act sau omiterea unui act de către operatorul de aeronave care contravine cerințelor din *PM* aprobat de către Agenția de Mediu;

9.11.3. în scopul verificării raportului privind datele unei instalații nou-intrate sau a oricărui act sau omiterea unui act de către operator, care contravine cerințelor din planul privind metodologia de monitorizare;

9.11.4. în scopul acreditării în temeiul capitolului IV, orice act sau omiterea unui act de către verificator, care contravine cerințelor din prezentul Regulament;

9.12. *nivel de asigurare* – nivel de asigurare oferit de verificator cu privire la raportul de verificare pe baza obiectivului de reducere a riscului de verificare, în conformitate cu circumstanțele angajamentului de verificare;

9.13. *prag de semnificație* – pragul cantitativ sau punctul critic peste care inexactitățile luate individual sau agregate cu alte inexactități sunt considerate de către verificator materiale;

9.14. *proceduri analitice* – analiza fluctuațiilor și a tendințelor la nivelul datelor, inclusiv analiza relațiilor care nu sunt compatibile cu alte informații relevante sau care se abat de la cantitățile preconizate;

9.15. *raport privind datele unei instalații nou-intrate* – raportul prezentat de către un operator pentru fiecare subinstalație în parte, aferent primului an calendaristic de la începerea funcționării normale;

9.16. *raport privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>* – raportul prezentat de către operatorul de aeronave și atașat la raportul anual privind emisiile al operatorului de aeronave, în conformitate cu pct. 274 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

9.17. *raport al operatorului sau al operatorului de aeronave* – raportul anual privind emisiile care trebuie prezentat de către operator în conformitate cu art. 49 alin. (4) din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, respectiv de către operatorul de aeronave, în conformitate cu art. 51 alin. (5) din aceeași lege;

9.18. *risc de control* – susceptibilitatea unui parametru din raportul unui operator sau al unui operator de aeronave de a conține inexactități care pot fi materiale în cazul în care sunt luate individual sau agregate cu alte inexactități și care nu vor fi împiedicate sau identificate și corectate la timp de sistemul de control;

9.19. *risc de verificare* – riscul, fiind o funcție a riscului inerent, a riscului de control și a riscului de nedetectare, ca verificatorul să emită un aviz de verificare necorespunzător în momentul în care raportul operatorului sau al operatorului de aeronave conține inexactități materiale;

9.20. *risc inerent* – susceptibilitatea unui parametru din raportul unui operator sau al unui operator de aeronave de a conține inexactități care pot fi materiale în cazul în care sunt luate individual sau agregate cu alte inexactități, înainte de a lua în considerare efectul oricărei activități de control asociate;

9.21. *sit*:

9.21.1. locurile exacte în care este definit și gestionat procesul de monitorizare, inclusiv cele în care sunt controlate și stocate datele și informațiile relevante în scopul verificării raportului de emisii sau a raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave;

9.21.2. locurile în care este definit și gestionat procesul de monitorizare în cadrul activităților prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.

## **Capitolul II**

### **VERIFICAREA RAPOARTELOR OPERATORULUI SAU ALE OPERATORULUI DE AERONAVE**

#### **Secțiunea 1**

##### **Obligațiile verficatorului și analiza riscurilor**

**10.** Verficatorul are obligația de a verifica următoarele rapoarte: raportul anual privind emisiile de GES, raportul verificat privind alte efecte ale aviației decât de CO<sub>2</sub> și raportul verificat cu datele unei instalații nou-intrate. În exercitarea obligațiilor sale, verficatorul se asigură că aceste rapoarte sunt fiabile, reflectă în mod fidel scopul pentru care au fost întocmite și răspund în mod rezonabil așteptărilor utilizatorilor.

**11.** Verficatorul solicită operatorului sau operatorului de aeronave toate informațiile necesare pentru evaluarea capacității proprii de a efectua verificarea, în conformitate cu criteriile prevăzute la pct. 17.

**12.** Procesul de verificare a rapoartelor întocmite de operator sau de operatorul de aeronave constituie un instrument eficient și fiabil de susținere a procedurilor de control și de asigurare a calității, furnizând informații pe care operatorul sau operatorul de aeronave le poate utiliza pentru îmbunătățirea performanței privind monitorizarea și raportarea emisiilor și a altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>.

**13.** Verficatorul efectuează verificarea în scopul furnizării unui raport de verificare prin care se concluzionează, cu un nivel rezonabil de asigurare, că raportul operatorului sau al operatorului de aeronave nu conține inexactități materiale, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. În acest scop, verficatorul identifică și analizează elementele necesare pentru proiectarea, planificarea și realizarea unei verificări eficace, inclusiv:

13.1. riscurile inerente;

13.2. activitățile de control;

13.3. riscurile de control asociate eficienței activităților de control, în cazul în care acestea au fost desfășurate.

**14.** Verificarea se realizează cu scepticism profesional, în interes public și cu respectarea principiului independenței față de operator, operatorul de aeronave și autoritățile competente responsabile de aplicarea mecanismului de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de GES. La identificarea și analiza elementelor prevăzute la pct. 13, verificatorul ia în considerare cel puțin următoarele:

- 14.1. constatările analizei strategice prevăzute la pct. 22;
- 14.2. informațiile prevăzute la pct. 23 și subpct. 24.3;
- 14.3. pragul de semnificație prevăzut la subpct. 24.2.

**15.** Verificatorul efectuează verificarea în vederea confirmării că informațiile din raportul operatorului sau al operatorului de aeronave sunt complete și respectă cerințele prevăzute la pct. 297 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**16.** În scopul verificării că datele din raportul operatorului sau al operatorului de aeronave nu conțin inexactități materiale, verificatorul are obligația de a obține dovezi clare și obiective de la operator sau operatorul de aeronave, care să ateste emisiile agregate și alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, ținând cont de toate celelalte informații furnizate în raport.

**17.** Verificatorul are obligația, anterior acceptării unui angajament de verificare, să se informeze cu privire la operator sau la operatorul de aeronave și să evalueze capacitatea proprie de a efectua verificarea, pe baza următoarelor criterii:

- 17.1. evaluarea riscurilor asociate verificării raportului operatorului sau al operatorului de aeronave, în conformitate cu prezentul Regulament;
- 17.2. analiza informațiilor furnizate de către operator sau de operatorul de aeronave pentru determinarea obiectului și sferei verificării;
- 17.3. verificarea încadrării angajamentului în domeniul propriu de acreditare;
- 17.4. verificarea deținerii competenței, a personalului și a resurselor necesare pentru constituirea unei echipe de verificare capabile să gestioneze complexitatea instalației, a activităților sau a flotei operatorului de aeronave și să finalizeze activitățile de verificare în termenul stabilit;
- 17.5. asigurarea faptului că echipa de verificare desemnată deține competențele și personalul necesar pentru desfășurarea activităților de verificare pentru operatorul sau operatorul de aeronave în cauză;
- 17.6. stabilirea perioadei de timp necesare pentru realizarea verificării, în mod corespunzător, pentru fiecare angajament solicitat.

**18.** În cazul în care verificatorul constată că operatorul sau operatorul de aeronave nu a identificat riscurile inerente și riscurile de control relevante în propria

evaluare a riscurilor, acesta informează operatorul sau operatorul de aeronave. În funcție de informațiile obținute pe parcursul verificării, verificatorul revizuieste analiza riscurilor și modifică sau repetă activitățile de verificare planificate, după caz.

**19.** Perioada de timp necesară pentru executarea angajamentului contractual de verificare prevăzut la subpct. 17.6 se stabilește de către verificator și se consemnează în documentația internă de verificare, luând în considerare următorii factori:

19.1. complexitatea instalației, a activităților desfășurate sau, după caz, a flotei operatorului de aeronave;

19.2. nivelul de informare și gradul de complexitate al planului de monitorizare aprobat de către Agenția de Mediu sau, după caz, al planului privind metodologia de monitorizare;

19.3. pragul de semnificație stabilit;

19.4. complexitatea și completitudinea activităților aferente fluxului de date și sistemului de control al operatorului sau al operatorului de aeronave;

19.5. localizarea informațiilor și a datelor referitoare la emisiile de GES și la alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>.

**20.** Verificatorul se asigură că în contractul de verificare este inclusă o clauză care prevede posibilitatea facturării timpului suplimentar față de perioada convenită inițial, în cazul în care o astfel de perioadă suplimentară se dovedește necesară pentru realizarea analizei strategice, a analizei riscurilor sau a altor activități de verificare.

**21.** Perioada de timp suplimentară este justificată, cel puțin, în următoarele situații:

21.1. pe parcursul verificării, dacă fluxul de date, activitățile de control sau logistica operatorului sau a operatorului de aeronavă prezintă un grad de complexitate mai ridicat decât cel estimat inițial;

21.2. în cazul identificării, pe parcursul verificării, a unor inexactități, neregularități, date insuficiente sau erori în seturile de date.

## **Secțiunea a 2-a Analiza strategică**

**22.** La începutul verificării, verificatorul evaluează natura probabilă, amploarea și complexitatea sarcinilor de verificare, prin realizarea unei analize strategice a tuturor activităților relevante pentru instalație sau pentru operatorul de aeronave.

**23.** Până la efectuarea analizei strategice și pe parcursul verificării operatorul sau operatorul de aeronave are obligația de a furniza verificatorului toate informațiile

prevăzute la pct. 314 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**24.** În vederea înțelegerii activităților desfășurate de instalație sau de operatorul de aeronave, verificatorul colectează și reexaminează informațiile necesare pentru a stabili dacă echipa de verificare dispune de competența necesară pentru efectuarea verificării, pentru a aprecia corectitudinea perioadei de timp alocate în contract și pentru a se asigura că poate realiza analiza de risc corespunzătoare. Informațiile colectate includ:

24.1. datele prevăzute la pct. 314 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

24.2. pragul de semnificație stabilit;

24.3. informațiile obținute în urma verificărilor anterioare, în cazul în care verificatorul efectuează verificarea pentru același operator sau operator de aeronave.

**25.** La reexaminarea informațiilor prevăzute la pct. 24, verificatorul evaluează următoarele elemente:

25.1. categoria instalației, astfel cum este clasificată în conformitate cu pct. 46 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și specificul activităților desfășurate în cadrul acesteia;

25.2. dimensiunea și natura operatorului de aeronave, distribuția informațiilor în diferite locații, precum și numărul și tipul zborurilor efectuate;

25.3. PM sau, după caz, planul privind metodologia de monitorizare aprobat de către Agenția de Mediu, inclusiv detaliile metodei de monitorizare utilizate conform documentului respectiv sau în planul privind metodologia de monitorizare, după caz;

25.4. natura, amploarea și complexitatea surselor de emisii și a fluxurilor de surse, precum și echipamentele și procesele care generează emisii, alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> sau alte date relevante cu titlu gratuit, inclusiv echipamentele de măsurare descrise în PM sau în planul privind metodologia de monitorizare, după caz, originea și aplicarea factorilor de calcul, precum și alte surse de date primare;

25.5. activitățile privind fluxul de date, sistemul de control și mediul de control;

25.6. măsura în care operatorii de aeronave au furnizat date în NEATS (*Non-CO<sub>2</sub> Aviation Effects Tracking System*) sau în alte instrumente informatice aprobate de către autoritățile competente responsabile de aplicarea mecanismului de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de GES, în vederea verificării raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>.

**26.** În cadrul efectuării analizei strategice, verificatorul evaluează următoarele:

26.1. dacă PM și planul privind metodologia de monitorizare reprezintă cele mai recente versiuni și sunt aprobate de către Agenția de Mediu;

26.2. dacă PM a fost modificat în perioada de raportare și, după caz, dacă planul privind metodologia de monitorizare a suferit modificări în perioada de referință sau în perioada de raportare a nivelului de activitate;

26.3. dacă modificările menționate la subpct. 26.2 au fost notificate Agenției de Mediu, în conformitate cu prevederile pct. 24 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, sau, după caz, au fost aprobate de către Agenția de Mediu;

26.4. dacă modificările prevăzute la subpct. 26.2 au fost notificate Agenției de Mediu sau aprobate de aceasta.

**27.** Verificatorul elaborează planul de verificare în baza informațiilor obținute și a riscurilor identificate în cadrul analizei strategice și al analizei riscurilor, cu respectarea prevederilor pct. 308-313 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**28.** Verificatorul aplică proceduri analitice pentru a evalua verosimilitatea și caracterul complet al datelor, în măsura în care riscul inerent, riscul de control și gradul de adecvare al activităților de control desfășurate de către operator sau de operatorul de aeronave justifică utilizarea acestor proceduri.

**29.** La aplicarea procedurilor analitice menționate la pct. 28, verificatorul analizează datele raportate pentru identificarea domeniilor cu risc potențial și al validării și ajustării corespunzătoare a activităților de verificare planificate. În acest sens, verificatorul întreprinde următoarele acțiuni:

29.1. evaluează verosimilitatea fluctuațiilor și a tendințelor înregistrate în timp sau între elemente comparabile;

29.2. identifică valorile anormale evidente, datele nepreconizate, precum și eventualele lacune de informații.

**30.** La aplicarea procedurilor analitice menționate la pct. 28, verificatorul efectuează următoarele acțiuni:

30.1. supune datele agregate unor proceduri analitice preliminare, înainte de desfășurarea activităților prevăzute la pct. 304-306 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în scopul înțelegerii naturii, complexității și relevanței datelor raportate;

30.2. aplică proceduri analitice de fond asupra datelor agregate și a punctelor de date pe care se bazează datele respective pentru a identifica potențiale erori structurale și valori vădit aberante;

30.3. realizează proceduri analitice finale asupra datelor agregate, în vederea confirmării faptului că toate erorile identificate pe parcursul procesului de verificare au fost corect soluționate.

**31.** În cazul în care verificatorul identifică valori anormale, fluctuații sau evoluții nejustificate, date lipsă ori incompatibile cu alte informații relevante sau constată diferențe semnificative față de cantitățile ori raporturile preconizate, acesta solicită operatorului sau operatorului de aeronave explicații susținute prin dovezi justificative suplimentare. În baza explicațiilor și a dovezilor suplimentare, verificatorul evaluează impactul asupra planului de verificare și a activităților de verificare care urmează să fie desfășurate.

### **Secțiunea a 3-a** **Verificarea datelor**

**32.** Activitatea de verificare constă în examinarea datelor din raportul operatorului sau al operatorului de aeronave, prin aplicarea unei testări detaliate, care include:

- 32.1. urmărirea datelor până la sursele primare de date;
- 32.2. verificarea datelor în comparație cu sursele de date externe;
- 32.3. efectuarea concilierilor, verificând respectarea pragurilor privind datele adecvate, precum și refacerea calculelor aferente.

**33.** În cadrul verificării datelor prevăzute la pct. 32 și luând în considerare PM sau planul privind metodologia de monitorizare aprobat, după caz, inclusiv procedurile descrise în acesta, verificatorul examinează următoarele aspecte:

- 33.1. limitele unei instalații, în scopul verificării RAE-ului unui operator;
- 33.2. delimitarea instalației și a subinstalațiilor sale, în scopul verificării raportului privind datele unei instalații nou-intrate al unui operator;
- 33.3. caracterul complet al fluxurilor de surse și al surselor de emisii, astfel cum sunt descrise în PM aprobat de către Agenția de Mediu sau, după caz, în planul privind metodologia de monitorizare, în scopul verificării RAE-ului unui operator sau a raportului privind datele unei instalații nou-intrate;
- 33.4. coerența cu limitele instalației, stabilite potrivit Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;
- 33.5. zborurile care intră sub incidența unei activități de aviație enumerate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, pentru care operatorul de aeronave este responsabil, precum și caracterul complet al datelor privind emisiile sau alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, în scopul verificării RAE-ului sau a raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave;
- 33.6. coerența dintre datele raportate și documentația privind masa și centrul, în scopul verificării RAE-ului unui operator de aeronave;
- 33.7. coerența dintre consumul cumulat de combustibil și datele privind combustibilul achiziționat sau furnizat prin altă metodă aeronavei care efectuează

activitatea de aviație, în scopul verificării raportului de emisii al unui operator de aeronave;

33.8. coerența dintre datele agregate raportate în raportul unui operator sau al unui operator de aeronave și datele din surse primare;

33.9. valorile măsurate utilizând rezultatele calculelor efectuate de operator, în conformitate cu pct. 170 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în cazul în care operatorul aplică o metodologie bazată pe măsurare, astfel cum este menționată la pct. 56-59 ale aceleiași hotărâri;

33.10. coerența dintre informațiile raportate și dovezile furnizate de operator sau de operatorul de aeronave, inclusiv facturile de combustibil, notele de livrare și contractele cu furnizorii de combustibil, în scopul verificării datelor incluse în raportul operatorului, respectiv al operatorului de aeronave, în conformitate cu cerințele privind rapoartele referitoare la furnizorii de combustibil și consumul de combustibil al instalațiilor staționare și al operatorilor de aeronave;

33.11. coerența dintre informațiile privind traiectoriile de zbor furnizate de operatorul de aeronave, în vederea verificării raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>;

33.12. date privind proprietățile aeronavelor, în vederea verificării raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, precum și baza de date cu simulări ale performanței aeronavelor utilizată pentru estimarea masei, a masei la decolare sau a factorului de încărcare, în scopul comparării cu datele furnizate de operatorul de aeronave, având în vedere cel puțin:

33.12.1. coerența dintre tipurile de aeronave prevăzute în PM aprobat, tipurile de aeronave raportate și cele înregistrate în evidențele interne;

33.12.2. coerența dintre sursele de date și procedurile operatorului privind motoarele de aeronavă și numărul unic de identificare al motorului indicat în baza de date a Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) privind emisiile motoarelor sau într-o sursă de date echivalentă utilizată pentru identificarea motoarelor instalate pe aeronavă;

33.12.3. coerența dintre masa, masa la decolare sau factorul de încărcare înscrise în evidențele interne ale operatorului și documentația de masă și centraj, respectiv datele raportate de operatorul de aeronave.

33.13. date privind performanța aeronavei, în vederea verificării raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> și a coerenței datelor menționate la pct. 32. În acest scop, verificatorul utilizează, de asemenea, baza de date cu simulări ale performanței aeronavei pentru a estima debitul de combustibil și eficiența motorului, în vederea comparării cu datele furnizate de operatorul de aeronave, având în vedere cel puțin:

33.13.1. coerența dintre datele privind traiectoria de zbor și datele privind performanța aeronavei de-a lungul traiectoriei acesteia, inclusiv verificarea încrucișată a mărcilor temporale utilizate pentru ambele seturi de date;

33.13.2. coerența dintre consumul cumulat de combustibil, datele privind combustibilul achiziționat sau furnizat prin altă metodă aeronavei care efectuează activitatea de aviație și măsurătorile efectuate la nivelul rezervorului de combustibil;

33.13.3. coerența dintre datele raportate de operatorul de aeronave și specificațiile, evidențele interne și procedurile producătorului referitoare la combustibilul livrat, debitul de combustibil și eficiența motorului aeronavei, inclusiv tracțiunea generată de motor;

33.13.4. orice informații suplimentare pe care verificatorul le consideră necesare pentru reducerea riscului de verificare la un nivel acceptabil, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> nu conține inexactități materiale;

33.14. valabilitatea informațiilor utilizate la determinarea datelor și aplicarea metodelor. În cazul în care operatorul de aeronave utilizează o metodă proprie pentru determinarea proprietăților combustibilului sau a datelor meteorologice incluse în raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, ori un modul propriu pentru calculul consumului de combustibil sau pentru estimarea emisiilor, verificatorul controlează aceste elemente ca parte a verificării datelor prevăzute la pct. 32;

33.15. fiabilitatea și exactitatea datelor.

**34.** În scopul verificării includerii tuturor zborurilor menționate la subpct. 33.5 și a caracterului complet al informațiilor privind traiectoriile de zbor prevăzute la subpct. 33.12, verificatorul utilizează datele privind traficul aerian ale operatorului de aeronave, inclusiv date colectate de la Eurocontrol sau de la alte organizații relevante care pot prelucra informații de tipul celor aflate la dispoziția Eurocontrol, precum și modelele de trafic aerian ale Eurocontrol: modelul tactic actual, modelul tactic reglementat sau, după caz, modelul înregistrat sau un model echivalent din punctul de vedere al acurateții datelor, împreună cu date furnizate de tehnologia de transmisiune de supraveghere dependentă automată.

#### **Secțiunea a 4-a**

#### **Verificarea aplicării corecte a metodologiei de monitorizare**

**35.** Verificatorul evaluează aplicarea corectă și implementarea efectivă a metodologiei de monitorizare, aprobate de către Agenția de Mediu în PM, inclusiv elementele specifice ale metodologiei respective.

**36.** Verificatorul evaluează aplicarea și implementarea corectă a planului de eșantionare prevăzut la pct. 108-110 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, inclusiv datele unei instalații nou-intrate, în scopul verificării raportului de emisii al operatorului.

**37.** Verificatorul evaluează corectitudinea aplicării metodologiei de colectare și monitorizare a datelor, astfel cum este prevăzută în planul privind metodologia de monitorizare, în scopul verificării raportului privind datele unei instalații nou-intrate, luând în considerare următoarele aspecte:

37.1. dacă toate datele privind emisiile, intrările, ieșirile și fluxurile de energie au fost atribuite corect subinstalațiilor;

37.2. dacă datele sunt complete și dacă au fost identificate lacune sau cazuri de dublă contabilizare;

37.3. dacă nivelurile de activitate pentru produsele de referință sunt determinate pe baza unei aplicări corecte a definițiilor produselor;

37.4. dacă nivelurile de activitate au fost atribuite corect, în conformitate cu tipurile de produse fabricate, pentru următoarele categorii de subinstalații:

37.4.1. cele aferente căldurii de referință;

37.4.2. cele destinate încălzirii centralizate;

37.4.3. cele pentru combustibilul de referință și

37.4.4. cele privind emisiile de proces;

37.5. dacă consumul de energie a fost alocat corespunzător fiecărei subinstalații, după caz;

37.6. dacă data de începere a funcționării instalației nou-intrate este corect indicată, în scopul verificării raportului privind datele unei instalații nou-intrate;

37.7. dacă următorii parametri au fost monitorizați și raportați corect, în conformitate cu planul privind metodologia de monitorizare în scopul verificării:

37.7.1. datelor privind importul, producția, consumul și exportul de căldură la nivelul întregii instalații;

37.7.2. datelor privind alocarea anuală a energiei către subinstalații;

37.7.3. datelor privind bilanțul anual al importului, producției, consumului și exportului de energie electrică;

37.7.4. datelor anuale privind activitatea subinstalațiilor de referință pentru produse, în funcție de specificul instalației.

**38.** În cazul în care dioxidul de carbon (CO<sub>2</sub>) transferat este scăzut în conformitate cu pct. 187-193 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 sau CO<sub>2</sub> transferat este măsurat atât de instalația care efectuează transferul, cât și de instalația receptoare sau de infrastructura de transport al CO<sub>2</sub>, verificatorul evaluează următoarele aspecte:

38.1. dacă diferențele dintre valorile măsurate la cele două instalații pot fi justificate prin incertitudinea asociată sistemelor de măsurare utilizate;

38.2. dacă, în rapoartele de emisii ale ambelor instalații, a fost aplicată corect media aritmetică a valorilor înregistrate;

38.3. dacă diferențele dintre valorile măsurate la cele două instalații sau la infrastructura de transport al CO<sub>2</sub> nu pot fi justificate prin incertitudinea sistemelor de măsurare și, în cazul în care au fost aplicate ajustări pentru alinierea valorilor,

dacă aceste ajustări au caracter conservator, precum și dacă au fost aprobate de către Agenția de Mediu;

38.4. dacă transferul CO<sub>2</sub> în tranzit către o altă instalație sau către infrastructura de transport al CO<sub>2</sub> a avut loc cel târziu la data de 31 ianuarie a anului următor.

**39.** Verificatorul evaluează următoarele elemente:

39.1. în cazul în care N<sub>2</sub>O transferat nu este contabilizat ca emisie potrivit pct. 194-200 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, iar N<sub>2</sub>O este măsurat atât la instalația care efectuează transferul, cât și la instalația receptoare, confirmă:

39.1.1. dacă diferențele dintre valorile măsurate la cele două instalații pot fi explicate prin incertitudinea sistemelor de măsurare;

39.1.2. dacă în rapoartele de emisii ale celor două instalații a fost utilizată media aritmetică corectă a valorilor măsurate;

39.1.3. dacă diferențele dintre valorile măsurate la cele două instalații nu pot fi explicate prin incertitudinea aferentă sistemelor de măsurare și dacă, în absența unei justificări prin incertitudine, au fost efectuate ajustări pentru alinierea valorilor măsurate, precum și dacă aceste ajustări au fost aprobate de către Agenția de Mediu.

39.2. în cazul în care CO<sub>2</sub> transferat, rezultă din materiale sau combustibili care conțin carbon cu cotă zero, confirmă:

39.2.1. dacă CO<sub>2</sub> transferat rezultă din materiale sau combustibili conținând carbon cu cotă zero;

39.2.2. dacă instalația care efectuează transferul sau infrastructura de transport al CO<sub>2</sub> a scăzut în mod corect cantitatea de CO<sub>2</sub>, proporțional cu fracțiunea de carbon care nu provine din carbon cu cotă zero;

39.2.3. dacă operatorul instalației sau al infrastructurii de transport al CO<sub>2</sub> a monitorizat emisiile provenite din incidente de scurgeri, emisiile fugitive sau emisiile evacuate, dacă au fost generate astfel de emisii;

39.2.4. orice informații pe care verificatorul le consideră necesare în vederea reducerii riscului de verificare la un nivel acceptabil pentru a obține o asigurare rezonabilă că raportul privind emisiile nu conține inexactități materiale;

39.3. în cazul în care CO<sub>2</sub> este legat chimic în mod permanent într-un produs, confirmă:

39.3.1. dacă produsul îndeplinește condițiile pentru legarea chimică permanentă a CO<sub>2</sub>;

39.3.2. dacă operatorul a scăzut corect cantitatea de CO<sub>2</sub> provenită din carbon fără cotă zero care este legată chimic în mod permanent;

39.3.3. cantitatea de CO<sub>2</sub> legată chimic în mod permanent în produs;

39.3.4. în cazul CO<sub>2</sub> rezultat din materiale sau combustibili care conțin o fracțiune de carbon cu cotă zero:

39.3.4.1. dacă CO<sub>2</sub> rezultă din aceste materiale sau combustibili;

39.3.4.2. dacă operatorul a scăzut corect cantitatea de CO<sub>2</sub> legată chimic în mod permanent, proporțional cu fracțiunea de carbon care nu provine din carbon cu cotă zero;

39.3.5. orice informații suplimentare pe care le consideră necesare pentru reducerea riscului de verificare la un nivel acceptabil, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că raportul privind emisiile nu conține inexactități materiale.

**40.** În scopul verificării RAE-ului unui operator, verificatorul examinează, în cadrul controlului prevăzut la pct. 35, următoarele dovezi:

40.1. care demonstrează conformitatea combustibililor din biomasă cu cotă zero cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES prevăzute la art. 26<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, precum și la pct. 15-22 din Regulamentul cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și din Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2025 (în continuare – *Hotărârea Guvernului nr. 53/2025*);

40.2. care demonstrează conformitatea combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică (în continuare – *RFNBO*) sau a combustibililor pe bază de carbon reciclat (în continuare – *RCF*) cu cotă zero cu criteriile de reducere a emisiilor de GES prevăzute de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

40.3. care demonstrează conformitatea combustibililor sintetici cu emisii scăzute de carbon cu cotă zero cu pragul de reducere a emisiilor de GES;

40.4. care demonstrează conformitatea cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES, stabilite la art. 26<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, precum și la pct. 15-22 din Hotărârea Guvernului nr. 53/2025;

40.5. care demonstrează că operatorul a determinat fracțiunea de biomasă și fracțiunea de biomasă cu cotă zero a biogazului pe baza registrelor de achiziții, în conformitate cu pct. 142 și 143 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, având în vedere următoarele elemente:

40.5.1. dacă nimeni altcineva nu revendică utilizarea cantității de biogaz achiziționate;

40.5.2. dacă operatorul și producătorul fracțiunii de biomasă sunt racordați la aceeași rețea;

40.5.3. orice informații pe care verificatorul le consideră necesare în vederea reducerii riscului de verificare la un nivel acceptabil pentru a obține o asigurare rezonabilă că raportul privind emisiile nu conține inexactități materiale.

40.6. care demonstrează că operatorul a determinat fracțiunea de RFNBO sau RCF și fracțiunea echivalentă RFNBO/RCF cu cotă zero a gazelor naturale, având în vedere următoarele elemente:

40.6.1. dacă nimeni altcineva nu revendică utilizarea cantității de RFNBO sau RCF achiziționate;

40.6.2. dacă operatorul și producătorul RFNBO/RCF sunt racordați la aceeași rețea;

40.6.3. orice informații pe care verificatorul le consideră necesare în vederea reducerii riscului de verificare la un nivel acceptabil pentru a obține o asigurare rezonabilă că RAE nu conține inexactități materiale.

**41.** Verificarea aplicării corecte a metodologiei de monitorizare pentru alocarea combustibilului de aviație se efectuează în următoarele situații:

41.1. când combustibilul de aviație alternativ sau combustibilul de aviație eligibil este livrat aeronavei în loturi identificabile fizic și poate fi atribuit fizic unui zbor raportat, verificatorul confirmă că volumul respectiv este alocat corect zborului, imediat după alimentare;

41.2. când se efectuează mai multe zboruri succesive fără alimentare între acestea, verificatorul confirmă că cantitatea de combustibil alternativ sau eligibil este alocată proporțional cu emisiile generate de fiecare zbor, calculate utilizând factorul de emisie preliminar;

41.3. când combustibilul de aviație alternativ nu poate fi atribuit fizic unui anumit zbor la un aerodrom, verificatorul confirmă că acesta este alocat zborurilor pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES din scheme de compensare și de reducere a emisiilor de carbon în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, proporțional cu emisiile zborurilor care pleacă de pe aerodromul respectiv, calculate utilizând factorul de emisie preliminar;

41.4. când combustibilul de aviație eligibil nu poate fi atribuit fizic unui anumit zbor la un aerodrom, verificatorul confirmă că acesta este alocat zborurilor pentru care trebuie restituite numărul de emisii de GES din scheme de compensare și de reducere a emisiilor de carbon în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, proporțional cu emisiile generate de zborurile în cauză, calculate utilizând factorul de emisie preliminar.

**42.** În sensul subpct. 41.3 și 41.4, verificatorul confirmă că combustibilul de aviație alternativ sau combustibilul de aviație eligibil a fost livrat sistemului de alimentare al aerodromului de plecare în perioada de raportare ori în intervalul de cel mult trei luni înainte de începutul acesteia sau cel mult trei luni după încheierea ei, conform PM aprobat de către Agenția de Mediu.

**43.** În sensul pct. 41, verificatorul verifică dacă:

43.1. combustibilul de aviație alternativ sau combustibilul de aviație eligibil este atribuit în mod corect perechilor de aerodromuri corespunzătoare în cadrul raportului de emisii al operatorului de aeronave;

43.2. cantitatea totală de combustibil de aviație alternativ declarată nu depășește cantitatea totală de combustibil raportată de operatorul de aeronave pentru

zborurile pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024 și care decolează de pe aerodromul unde este furnizat combustibilul de aviație alternativ;

43.3. cantitatea totală de combustibil de aviație eligibil declarată nu depășește volumul total de combustibil raportat de operatorul de aeronave pentru zborurile pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES, în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, precum și, după caz, pentru zborurile care decolează de pe un aerodrom situat într-o regiune ultraperiferică, de la care a fost furnizat combustibilul de aviație eligibil;

43.4. cantitatea totală de combustibil de aviație alternativ alocată zborurilor pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES, în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, nu depășește cantitatea totală de combustibil de aviație alternativ achiziționată, diminuată cu cantitatea totală de combustibil de aviație alternativ vândută către părți terțe;

43.5. cantitatea totală de combustibil de aviație eligibil alocată zborurilor pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, precum și zborurilor care decolează de pe un aerodrom situat într-o regiune ultraperiferică, nu depășește cantitatea totală de combustibil de aviație eligibil achiziționată, diminuată cu cantitatea totală de combustibil de aviație eligibil vândută către părți terțe;

43.6. raportul dintre combustibilul de aviație alternativ sau combustibilul de aviație eligibil și combustibilii fosili atribuiți zborurilor agregate pentru fiecare pereche de aerodromuri nu depășește limita maximă de amestec pentru respectivul combustibil de aviație alternativ sau combustibil de aviație eligibil, certificat în conformitate cu un standard internațional recunoscut;

43.7. fracțiunea cu cotă zero agregată din combustibilul de aviație alternativ nu depășește cantitatea de combustibil de aviație alternativ pentru care se furnizează următoarele dovezi:

43.7.1. în cazul în care fracțiunea cu cotă zero se referă la fracțiunea de biomasă a unui combustibil de aviație alternativ mixt, se prezintă dovada îndeplinirii criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES prevăzute la art. 26<sup>1</sup> din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, precum și la pct. 15-22 din Hotărârea Guvernului nr. 53/2025;

43.7.2. în cazul în care fracțiunea cu cotă zero se referă la fracțiunea RFNBO sau RCF a unui combustibil alternativ mixt, se prezintă dovada îndeplinirii criteriilor de reducere a emisiilor de GES;

43.7.3. în cazul în care fracțiunea cu cotă zero vizează fracțiunea de combustibil sintetic cu emisii scăzute de carbon dintr-un combustibil alternativ mixt, operatorul prezintă atât dovada respectării pragului de reducere a emisiilor de GES, cât și dovada că conținutul de carbon al combustibilului sintetic a făcut obiectul restituirii prealabile a numărului de emisii de GES, în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.259/2024;

43.8. aceleași cantități de combustibil de aviație alternativ sau de combustibil de aviație eligibil nu au fost contabilizate și declarate într-un raport anterior sau de către un alt operator de aeronave sau într-un alt sistem de tarifare a carbonului.

**44.** În scopul evaluării informațiilor prezentate în RAE-ul operatorului sau al operatorului de aeronave, în conformitate cu cerințele privind raportarea furnizorilor de combustibil și a consumului de combustibil al instalațiilor staționare și al operatorilor de aeronave, prevăzute în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, verificatorul analizează și confirmă următoarele:

44.1. dacă, în cazul în care combustibilii nu sunt utilizați în același an de raportare, cantitățile alocate între diferiții furnizori au fost stabilite în conformitate cu metodologia prevăzută în PM aprobat;

44.2. dacă cantitățile de combustibil de la un furnizor care sunt utilizate de operator sau de operatorul de aeronave nu depășesc cantitățile achiziționate de la furnizorul respectiv, luând în considerare cantitățile depozitate în stoc, calculate în conformitate cu metodologia din PM aprobat.

### **Secțiunea a 5-a**

#### **Verificări ale recomandărilor privind eficiența energetică**

**45.** Verificatorul evaluează implementarea recomandărilor formulate în urma auditurilor energetice sau în cadrul sistemelor certificate de gestionare a energiei și confirmă finalizarea punerii în aplicare a acestor recomandări.

**46.** Pentru a confirma finalizarea punerii în aplicare a recomandărilor menționate la pct. 45, verificatorul evaluează următoarele:

46.1. dacă procedura de implementare a recomandărilor a fost respectată, documentată în mod adecvat și menținută corespunzător;

46.2. dacă operatorul a întreprins măsuri concrete pentru aplicarea recomandărilor respective;

46.3. dacă există dovezi care atestă finalizarea implementării, inclusiv menționarea explicită a acestui fapt în cadrul procedurii prevăzute la subpct. 46.1.

**47.** În cazul în care implementarea recomandărilor prevăzute la pct. 45 și 46 nu a fost finalizată, verificatorul analizează dovezile prezentate de operator și evaluează dacă:

47.1. recomandările privind eficiența energetică, incluse în raportul de audit sau în cadrul sistemului certificat de management al energiei, nu au fost emise în primii patru ani ai perioadei de referință;

47.2. recomandările nu ar genera economii de energie în cadrul sistemului procesului industrial desfășurat în instalație;

47.3. perioada de recuperare a investițiilor relevante aferente unei recomandări depășește trei ani;

47.4. condițiile de funcționare specifice instalației, inclusiv perioadele de întreținere planificate sau neplanificate, care au stat la baza estimării perioadei de recuperare, nu s-au produs încă;

47.5. costurile investițiilor necesare pentru punerea în aplicare a unei recomandări depășesc oricare dintre următoarele praguri:

47.5.1. 5 % din cifra de afaceri anuală a instalației sau 25 % din profitul anual al instalației, calculat pe baza mediilor anuale aferente celor trei ani calendaristici anteriori verificării RAE;

47.5.2. 50 % din echivalentul economic anual mediu al cantității de emisii reduse, determinat în conformitate cu subpct. 47.5.1;

47.6. în cursul perioadei de referință relevante sau ulterior acesteia, pot fi luate în considerare alte măsuri deja implementate, care au condus la reduceri echivalente ale emisiilor de GES, în conformitate cu recomandările din raportul de audit energetic sau din sistemul certificat de management al energiei aplicabil instalației.

**48.** În cazul în care perioada de recuperare a investițiilor relevante aferente unei recomandări, care depășește trei ani, nu este prevăzută în raportul de audit energetic, în cadrul sistemului certificat de management al energiei sau într-o declarație pe propria răspundere a auditorului energetic, verficatorul evaluează următoarele aspecte:

48.1. validitatea informațiilor utilizate pentru estimarea perioadei de recuperare;

48.2. aplicarea corectă a metodei utilizate pentru calculul perioadei de recuperare.

**49.** În scopul evaluării implementării măsurilor menționate la subpct. 47.6, verficatorul analizează și confirmă dacă:

49.1. operatorul a implementat măsurile alternative și dacă acestea au fost finalizate integral;

49.2. au fost obținute reduceri echivalente ale emisiilor de gaze cu efect de seră, conform celor menționate la subpct. 47.6.

### **Secțiunea a 6-a** **Verificarea metodelor aplicate pentru datele lipsă** **și evaluarea incertitudinii**

**50.** În cazul în care, pentru completarea datelor lipsă în conformitate cu pct. 265-269 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, au fost utilizate metodele prevăzute în PM aprobat, verficatorul evaluează dacă metodele respective au fost adecvate pentru situația în cauză și dacă au fost aplicate corect. În cazul în care operatorul sau operatorul de aeronave a obținut aprobarea de a utiliza alte metode, verficatorul confirmă că abordarea aprobată a fost aplicată corect și documentată corespunzător sau, în lipsa unei aprobări obținute în timp util,

că metoda utilizată pentru completarea datelor lipsă nu subestimează emisiile și nu generează inexactități materiale.

**51.** În cazul în care lipsesc datele necesare pentru calcularea altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, verificatorul evaluează dacă:

51.1. datele lipsă pot fi estimate utilizând sistemul NEATS sau un alt instrument informatic aprobat;

51.2. datele de substituție aprobate de către Agenția de Mediu au fost aplicate corect, în cazul în care datele lipsă nu pot fi estimate în conformitate cu subpct. 51.1;

51.3. abordarea utilizată de operatorul de aeronave pentru a completa datele lipsă asigură faptul că alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> nu sunt subestimate și dacă o astfel de abordare nu conduce la inexactități materiale, în cazul în care un operator de aeronave nu poate obține în timp util aprobarea pentru utilizarea datelor de substituție.

**52.** Verificatorul evaluează eficacitatea activităților de control implementate de operator sau de operatorul de aeronave pentru a preveni apariția lacunelor de date prevăzute la pct. 265-269 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**53.** În cazul în care au apărut lacune de date în rapoartele pentru instalațiile nou-intrate, verificatorul evaluează dacă metodele de acoperire a acestor lacune sunt prevăzute în PM, dacă au fost adecvate pentru situația specifică și dacă au fost aplicate corect.

**54.** În cazul în care planul privind metodologia de monitorizare nu prevede nicio metodă aplicabilă pentru gestionarea lacunelor de date, verificatorul evaluează dacă abordarea utilizată de operator pentru a compensa lipsa acestora se bazează pe dovezi rezonabile și dacă datele solicitate, respectiv parametrii pentru care se colectează date de referință, nu sunt subestimate sau supraestimate.

**55.** În conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, operatorul are obligația de a demonstra respectarea pragurilor de incertitudine aferente datelor de activitate și factorilor de calcul. În acest context, verificatorul confirmă validitatea informațiilor utilizate pentru determinarea pragurilor de incertitudine, astfel cum au fost stabilite în PM aprobat.

**56.** În cazul în care operatorul aplică o metodologie de monitorizare alternativă, conform prevederilor pct. 64 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, verificatorul analizează următoarele aspecte:

56.1. dacă operatorul a realizat evaluarea și cuantificarea incertitudinii, demonstrând respectarea pragului de incertitudine globală pentru nivelul anual al

emisiilor de GES, în conformitate cu subpct. 64.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

56.2. valabilitatea informațiilor utilizate pentru evaluarea și cuantificarea incertitudinii;

56.3. dacă abordarea generală aplicată pentru evaluarea și cuantificarea incertitudinii este conformă cu prevederile subpct. 64.2 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

56.4. dacă sunt prezentate dovezi care atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute de metodologia de monitorizare, conform subpct. 64.1 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**57.** La verificarea conformității activităților și procedurilor de control menționate la subpct. 305.2 și 305.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și la efectuarea verificărilor prevăzute la pct. 28-34, verificatorul poate aplica metode de eșantionare specifice unei instalații sau unui operator de aeronave, cu condiția ca această eșantionare să fie justificată pe baza unei analize a riscurilor.

**58.** În cazul în care, pe parcursul eșantionării, verificatorul identifică o neregularitate sau o inexactitate, acesta solicită operatorului sau operatorului de aeronave să prezinte explicații privind cauzele principale ale respectivei abateri, în vederea evaluării impactului asupra datelor raportate.

**59.** În funcție de rezultatul evaluării prevăzute la pct. 57, verificatorul decide dacă sunt necesare activități suplimentare de verificare, extinderea dimensiunii eșantionului sau corectarea parțială a setului de date de către operator sau de operatorul de aeronave.

**60.** Verificatorul înregistrează în documentația de verificare rezultatele obținute în conformitate cu pct. 28-44, inclusiv detaliile eșantioanelor suplimentare utilizate.

**61.** La unul sau mai multe momente oportune în cursul procesului de verificare, verificatorul efectuează o vizită la sit pentru a evalua funcționarea echipamentelor de măsurare și a sistemelor de monitorizare, pentru a realiza interviuri, a desfășura activitățile prevăzute în prezentul capitol și pentru a colecta suficiente informații și dovezi care să îi permită să stabilească dacă raportul operatorului sau al operatorului de aeronave conține inexactități materiale.

**62.** Operatorul sau operatorul de aeronave asigură verificatorului accesul la siturile aflate sub controlul său.

**63.** În scopul verificării RAE-ului operatorului, verificatorul trebuie, de asemenea, să efectueze o vizită a sitului pentru a evalua limitele instalației, precum și pentru a verifica includerea tuturor fluxurilor de surse și a surselor de emisie.

**64.** În scopul verificării raportului aferent unei instalații nou-intrate, verificatorul trebuie, de asemenea, să efectueze o vizită la sit pentru a evalua limitele instalației și ale subinstalațiilor acesteia, precum și caracterul complet al fluxurilor-sursă, al surselor de emisie și al conexiunilor tehnice.

**65.** În scopul verificării RAE-ului, a raportului aferent unei instalații nou-intrate, verificatorul decide, pe baza unei analize a riscurilor, dacă sunt necesare vizite și în alte locații, în special atunci când părți relevante ale activităților legate de fluxul de date și de control se desfășoară în afara sitului, cum ar fi la sediul societății sau în alte birouri.

### **Secțiunea a 7-a** **Tratarea inexactităților, a neregularităților și a neconformității** **Pragul de semnificație**

**66.** În cazul în care, pe parcursul procesului de verificare, verificatorul identifică inexactități, neregularități sau neconformități cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, acesta informează în timp util operatorul sau operatorul de aeronave și solicită efectuarea corecțiilor necesare.

**67.** Operatorul sau operatorul de aeronave corectează inexactitățile sau neregularitățile comunicate.

**68.** În cazul în care este identificată o neconformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, operatorul sau operatorul de aeronave notifică Agenția de Mediu și corectează neconformitatea, fără întârzieri nejustificate.

**69.** Verificatorul consemnează și marchează în documentația internă de verificare ca fiind soluționate toate inexactitățile, neregularitățile sau neconformitățile cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, care au fost corectate de către operator sau de operatorul de aeronave pe parcursul procesului de verificare.

**70.** În cazul în care operatorul sau operatorul de aeronave nu corectează inexactitățile sau neregularitățile comunicate de către verificator, în conformitate cu pct. 66 și 67, înainte de emiterea raportului de verificare, verificatorul solicită

explicații privind cauzele principale ale acestora, în vederea evaluării impactului asupra datelor raportate.

**71.** Verificatorul evaluează dacă inexactitățile necorectate, considerate individual sau cumulate cu alte inexactități, au un efect material asupra emisiilor totale raportate și a altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>. La evaluarea pragului de semnificație al inexactităților, verificatorul ia în considerare atât dimensiunea și natura acestora, cât și circumstanțele specifice în care au apărut.

**72.** Verificatorul evaluează dacă neregularitatea necorectată, analizată individual sau în combinație cu alte neregularități, afectează datele raportate și dacă aceasta generează inexactități materiale.

**73.** În cazul în care operatorul sau operatorul de aeronave nu corectează neconformitatea cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în conformitate cu pct. 66 și 67, înainte de emiterea raportului de verificare, verificatorul evaluează dacă neconformitatea necorectată are un impact asupra datelor raportate și dacă aceasta conduce la denaturări semnificative.

**74.** Verificatorul poate considera inexactitățile ca fiind materiale, chiar dacă acestea, luate individual sau cumulate cu alte inexactități, nu depășesc pragul de semnificație prevăzut la pct. 75-78, în cazul în care dimensiunea, natura acestora și circumstanțele speciale în care au fost identificate justifică o astfel de apreciere.

**75.** În scopul verificării rapoartelor de emisii, pragul de semnificație este stabilit la 5 % din totalul emisiilor raportate pentru perioada supusă verificării, pentru oricare dintre următoarele cazuri:

75.1. instalațiile din categoria A, menționate la subpct. 46.1, și cele din categoria B, conform subpct. 46.2 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

75.2. operatorii de aeronave cu emisii anuale de maximum 500 de kilotone de CO<sub>2</sub> fosil.

**76.** În scopul verificării rapoartelor de emisii, pragul de semnificație este stabilit la 2 % din totalul emisiilor raportate pentru perioada de raportare supusă verificării, pentru oricare dintre următoarele cazuri:

76.1. instalațiile din categoria C, conform subpct. 46.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

76.2. operatorii de aeronave cu emisii anuale de peste 500 de kilotone de CO<sub>2</sub> fosil.

**77.** În scopul verificării rapoartelor privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, pragul de semnificație este de 5 % din echivalentul de CO<sub>2(e)</sub> total agregat prevăzut în raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>.

**78.** În scopul verificării raportului privind datele unei instalații nou-intrate, pragul de semnificație este stabilit la 5 % din valoarea totală raportată pentru următoarele elemente:

78.1. emisiile totale ale instalației, în cazul în care datele se referă la emisii;

78.2. suma importurilor și a producției nete de căldură măsurabilă, după caz, în situațiile în care datele se referă la căldura măsurabilă;

78.3. suma cantităților de gaze reziduale importate și produse în instalație, după caz;

78.4. nivelul de activitate aferent fiecărei subinstalații relevante pentru un produs de referință, evaluat individual.

### **Secțiunea a 8-a** **Concluzii bazate pe constatările verificării.** **Evaluarea independentă**

**79.** La finalizarea procesului de verificare și în urma analizei informațiilor obținute pe parcursul acestuia, verificatorul întreprinde următoarele acțiuni:

79.1. verifică datele finale furnizate de operator sau de operatorul de aeronave, inclusiv eventualele ajustări realizate pe baza informațiilor obținute în timpul procesului de verificare;

79.2. analizează justificările oferite de operator sau de operatorul de aeronave pentru orice diferențe între datele finale și cele furnizate anterior;

79.3. examinează rezultatul evaluării în vederea stabilirii conformității implementării corecte a PM aprobat de Agenția de Mediu sau, după caz, a planului privind metodologia de monitorizare, inclusiv a procedurilor descrise în planul respectiv;

79.4. evaluează dacă riscul de verificare este suficient de redus pentru a obține o asigurare rezonabilă;

79.5. se asigură că au fost colectate suficiente dovezi pentru a emite un aviz de verificare care oferă o asigurare rezonabilă asupra faptului că raportul nu conține inexactități materiale;

79.6. verifică faptul că întregul proces de verificare este documentat în mod complet în dosarul intern de verificare și că poate fi emisă o decizie finală în raportul de verificare.

**80.** Înainte de emiterea raportului de verificare, verificatorul transmite documentația internă de verificare, împreună cu raportul de verificare, unui evaluator independent care nu a fost implicat în niciuna dintre activitățile de verificare care fac obiectul evaluării sale. Domeniul de aplicare al evaluării

independente acoperă întregul proces de verificare descris în prezentul capitol și documentat în evidențele interne de verificare.

**81.** Evaluatorul independent realizează evaluarea în vederea asigurării conformității procesului de verificare cu prevederile Regulamentului. În acest sens, acesta confirmă că procedurile aferente activităților de verificare, menționate la pct. 150 și 151, au fost aplicate corect, s-a acordat atenția necesară și deciziile au fost adoptate cu profesionalism.

**82.** Totodată, evaluatorul independent evaluează dacă dovezile colectate sunt suficiente pentru ca verificatorul să emită un raport de verificare ce oferă o asigurare rezonabilă.

**83.** În situațiile în care evaluarea poate conduce la modificări ale raportului de verificare, evaluatorul independent analizează și aceste modificări, precum și dovezile aferente care le justifică.

**84.** Verificatorul confirmă veridicitatea raportului de verificare, în baza concluziilor formulate de evaluatorul independent și a dovezilor cuprinse în documentația internă de verificare.

**85.** Verificatorul elaborează și completează documentația internă de verificare, care include cel puțin următoarele elemente:

85.1. rezultatele activităților de verificare efectuate;

85.2. analiza strategică, analiza riscurilor și planul de verificare;

85.3. informații suficiente pentru a documenta avizul de verificare, inclusiv justificări ale deciziilor luate pentru a stabili dacă inexactitățile identificate au un efect material sau nu asupra emisiilor, a altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, în vederea verificării raportului de emisii al operatorului sau al operatorului de aeronave, a raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave sau a raportului privind datele unei instalații nou-intrate ale operatorului.

**86.** Documentația internă de verificare menționată la pct. 85 se redactează într-un mod care să permită atât evaluatorului independent prevăzut la pct. 80-84, cât și Centrului Național de Acreditare să evalueze dacă procesul de verificare a fost realizat în conformitate cu prezentul Regulament.

**87.** După autentificarea raportului de verificare, în conformitate cu pct. 84, verificatorul încorporează rezultatele evaluării independente în documentația internă de verificare.

**88.** La solicitarea Agenției de Mediu, verificatorul pune la dispoziția acesteia documentația internă de verificare, precum și orice alte informații relevante, necesare pentru evaluarea activității de verificare. Agenția de Mediu stabilește un termen de 10 zile lucrătoare pentru asigurarea accesului la documentația solicitată.

**89.** Pe baza informațiilor colectate în cadrul procesului de verificare, verificatorul emite, pentru operator sau operatorul de aeronave, un raport de verificare privind fiecare RAE, fiecare raport privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave sau fiecare raport cu datele unei instalații nou-intrate al operatorului care a făcut obiectul verificării, elaborat în conformitate cu prevederile pct. 316-320 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**90.** Verificatorul poate concluziona că domeniul verificării, prevăzut la subpct. 316.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, este limitat în oricare dintre următoarele situații:

90.1. există lacune în datele furnizate, care împiedică obținerea de către verificator a dovezilor necesare pentru reducerea riscului de verificare la un nivel de asigurare rezonabilă;

90.2. PM nu a fost aprobat de către Agenția de Mediu;

90.3. PM sau planul privind metodologia de monitorizare nu definesc în mod clar și suficient domeniul de aplicare necesar formulării concluziilor privind verificarea;

90.4. operatorul sau operatorul de aeronave nu a pus la dispoziția verificatorului informațiile necesare pentru desfășurarea procesului de verificare;

90.5. planul privind metodologia de monitorizare nu este aprobat de către Agenția de Mediu.

**91.** Verificatorul evaluează dacă operatorul sau operatorul de aeronave a remediat neregularitățile indicate în raportul de verificare referitoare la perioada de monitorizare anterioară, în conformitate cu cerințele prevăzute la pct. 284-286 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**92.** În cazul în care operatorul sau operatorul de aeronave nu a corectat neregularitățile respective în conformitate cu prevederile pct. 284-286 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, verificatorul analizează dacă omisiunile cresc sau ar putea crește riscul de inexactități.

**93.** Verificatorul indică în raportul de verificare dacă neregularitățile respective au fost soluționate sau nu de către operator sau de operatorul de aeronave.

**94.** În scopul verificării raportului anual, verificatorul evaluează dacă operatorul a corectat neregularitățile indicate în raportul de verificare aferent raportului privind datele unei instalații nou-intrate.

**95.** În cazul în care operatorul nu a remediat neregularitățile respective, verificatorul evaluează dacă această omisiune determină sau poate determina un risc crescut de inexactități.

**96.** Verificatorul indică în raportul de verificare dacă neregularitățile au fost sau nu corectate de către operator.

**97.** Verificatorul consemnează în documentația internă de verificare detalii privind momentul și modul în care operatorul sau operatorul de aeronave a remediat, pe parcursul verificării, neregularitățile identificate.

**98.** În cazul în care verificatorul identifică domenii în care poate fi îmbunătățită performanța operatorului sau a operatorului de aeronave, cu privire la prevederile subpct. 98.1-98.5, acesta include în raportul de verificare recomandări de îmbunătățire a performanței în următoarele domenii:

98.1. evaluarea riscurilor efectuată de operator sau de operatorul de aeronave;

98.2. elaborarea, documentarea, implementarea și menținerea activităților privind fluxul de date și ale activităților de control, precum și evaluarea sistemului de control;

98.3. elaborarea, documentarea, implementarea și menținerea procedurilor aferente activităților privind fluxul de date și activităților de control, precum și a altor proceduri care trebuie stabilite de către operator sau de operatorul de aeronave în temeiul Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

98.4. monitorizarea și raportarea emisiilor, inclusiv în ceea ce privește atingerea unor niveluri mai înalte, reducerea riscurilor și creșterea eficienței procesului de monitorizare și raportare;

98.5. monitorizarea și raportarea altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>;

98.6. monitorizarea și raportarea datelor în cadrul rapoartelor cu datele unei instalații nou-intrate, inclusiv în ceea ce privește atingerea celui mai înalt nivel de acuratețe a surselor de date și creșterea eficienței procesului de monitorizare și raportare.

**99.** Pe parcursul unei verificări efectuate în anul care succede unui an în care au fost formulate recomandări de îmbunătățire într-un raport de verificare, verificatorul analizează dacă operatorul sau operatorul de aeronave a implementat respectivele recomandări, precum și modul în care acestea au fost puse în aplicare.

**100.** În cazul în care operatorul sau operatorul de aeronave nu a implementat recomandările sau le-a aplicat în mod incorect, verificatorul evaluează impactul acestei situații asupra riscului de inexactități și neregularități.

### **Secțiunea a 9-a** **Verificarea simplificată pentru instalații**

**101.** Prin derogare de la pct. 61, verificatorul poate decide, cu aprobarea Agenției de Mediu și în conformitate cu pct. 102, să nu efectueze vizite ale sitului pentru anumite instalații. Această decizie se bazează pe rezultatul analizei riscurilor și se ia doar în cazul în care verificatorul are acces de la distanță la toate datele relevante și sunt îndeplinite condițiile care justifică neefectuarea vizitei. Verificatorul informează operatorul, fără întârzieri nejustificate, cu privire la această decizie.

**102.** Operatorul notifică Agenția de Mediu și solicită confirmarea deciziei verificatorului de a nu efectua vizita sitului. La primirea acestei solicitări, Agenția de Mediu evaluează și decide asupra acceptării deciziei verificatorului, luând în considerare următoarele elemente:

102.1. informațiile furnizate de verificator referitoare la rezultatele analizei riscurilor;

102.2. informațiile care demonstrează că datele relevante pot fi accesate de la distanță;

102.3. dovezile care confirmă că instalația în cauză nu este supusă situațiilor prevăzute la pct. 104;

102.4. dovezile care atestă că sunt îndeplinite condițiile necesare pentru a nu efectua vizite ale sitului.

**103.** Acceptarea deciziei de către Agenția de Mediu, menționată la pct. 101 și 102, nu este necesară în cazul deciziei de a nu efectua vizite ale sitului la instalațiile cu emisii reduse, prevăzute la pct. 172 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**104.** Verificatorul efectuează, în mod obligatoriu, vizite ale sitului în următoarele situații:

104.1. dacă RAE-ul unui operator este verificat pentru prima dată de către verificator;

104.2. în scopul verificării RAE-ului al operatorului, dacă verificatorul nu a efectuat o vizită a sitului în cursul celor două perioade de raportare anterioare;

104.3. dacă, în cursul perioadei de raportare, au fost efectuate modificări semnificative ale planului de monitorizare, inclusiv cele menționate la pct. 28 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

104.4 dacă este verificat raportul privind datele unei instalații nou-intrate al unui operator.

**105.** Prevederile subpct. 104.3 nu se aplică în cazul în care, pe parcursul perioadei de raportare, au avut loc doar modificări ale valorilor implicite, conform celor menționate la subpct. 28.8 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**106.** Condițiile pentru a nu efectua vizite ale sitului, prevăzute la pct. 101 și 102, sunt oricare dintre următoarele:

106.1. verificarea RAE-ului al unui operator se aplică instalațiilor din categoria A, prevăzute la subpct. 46.1 și celor din categoria B, conform subpct. 46.2 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în următoarele situații:

106.1.1. instalația are un singur flux-sursă, astfel cum este menționat la subpct. 48.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, care este gazul natural sau unul ori mai multe fluxuri-sursă *de minimis* care, în mod cumulativ, nu depășesc pragul pentru fluxurile-sursă *de minimis* prevăzut pentru la pct. 45-51 din aceeași hotărâre;

106.1.2. gazul natural este monitorizat prin intermediul contorizării fiscale, care este supusă unui regim juridic adecvat pentru controlul contoarelor fiscale și îndeplinește nivelurile de incertitudine corespunzătoare nivelului aplicabil;

106.1.3. se aplică valori implicite pentru parametrii de calcul ai gazului natural sau acești parametri sunt determinați direct de un transportator extern de gaze, fără a fi supuși vreunei prelucrări de către operator, utilizându-se analizoare online aflate sub un regim juridic adecvat pentru controlul analizatoarelor fiscale;

106.2. verificarea RAE-ului unui operator se aplică instalațiilor din categoria A, prevăzute la subpct. 46.1, și celor din categoria B, conform subpct. 46.2 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în următoarele situații:

106.2.1. instalația dispune de un singur flux-sursă, care este un combustibil fără emisii de proces, iar acest combustibil este fie un combustibil solid care este ars direct în instalație, fără depozitare intermediară, fie un combustibil lichid sau gazos care poate fi supus unei depozitări intermediare;

106.2.2. datele de activitate referitoare la fluxul-sursă sunt monitorizate prin utilizarea uneia dintre următoarele metode:

106.2.2.1. metoda de contorizare fiscală, care face obiectul unui regim juridic adecvat pentru controlul contoarelor fiscale și îndeplinește nivelurile de incertitudine necesare, corespunzătoare nivelului aplicabil;

106.2.2.2. metoda bazată exclusiv pe datele de facturare, luând în considerare modificările stocurilor, după caz;

106.2.3. se aplică numai valori implicite pentru factorii de calcul;

106.2.4. Agenția de Mediu a permis instalației să utilizeze un plan de monitorizare simplificat în conformitate cu pct. 15 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

106.3. verificarea RAE-ului unui operator se referă la o instalație cu emisii reduse, astfel cum este prevăzut la pct. 172 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, și se realizează cu aplicarea prevederilor subpct. 106.2.1-106.2.3.

**107.** Prevederile subpct. 106.2 se pot aplica și în cazul în care, pe lângă fluxul-sursă menționat la subpct. 106.2.1, instalația utilizează unul sau mai multe fluxuri-sursă *de minimis* care, în mod cumulativ, nu depășesc pragul stabilit pentru astfel de fluxuri la pct. 45-51 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

### **Secțiunea a 10-a** **Verificarea simplificată pentru operatorii de aeronave**

**108.** Prin derogare de la pct. 61, verificatorul poate decide să nu efectueze o vizită a sitului a unui operator de aeronave care utilizează instrumentele simplificate menționate la pct. 235 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru a determina emisiile de CO<sub>2</sub>, dacă, în urma analizei riscurilor, a constatat că are acces la toate datele relevante.

**109.** În cazul în care un operator de aeronave utilizează instrumentele simplificate prevăzute la pct. 235 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru determinarea consumului de combustibil, iar datele raportate privind emisiile de CO<sub>2</sub> au fost generate prin aceste instrumente, independent de orice date de intrare furnizate de operator, verificatorul poate decide, pe baza propriei analize a riscurilor, să nu desfășoare verificările prevăzute la pct. 304-306 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și la pct. 33-36 și 50-54 din prezentul Regulament.

**110.** În cazul utilizării unui plan de verificare simplificat, verificatorul are obligația de a păstra, în documentația internă de verificare, o evidență a motivelor care justifică această alegere, precum și probe care demonstrează îndeplinirea condițiilor necesare pentru aplicarea planurilor de verificare simplificate.

**111.** Prin derogare de la pct. 61, în cazul în care circumstanțe imprevizibile, aflate în afara controlului operatorului sau al operatorului de aeronave, împiedică verificatorul să efectueze o vizită fizică a sitului, iar aceste circumstanțe nu pot fi depășite în pofida tuturor eforturilor rezonabile, verificatorul poate decide, sub rezerva aprobării de către Agenția de Mediu în conformitate cu pct. 114, să efectueze o vizită virtuală a sitului.

**112.** Verificatorul ia măsurile necesare pentru a reduce riscul de verificare la un nivel acceptabil, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că raportul operatorului sau al operatorului de aeronave nu conține inexactități materiale. Vizita fizică a instalației sau a operatorului de aeronave trebuie efectuată fără întârzieri nejustificate.

**113.** Decizia de a efectua o vizită virtuală a sitului se bazează pe rezultatul analizei riscurilor și se ia numai după ce s-a constatat că sunt îndeplinite condițiile necesare pentru desfășurarea unei astfel de vizite. Verificatorul informează operatorul sau operatorul de aeronave cu privire la această decizie, fără întârzieri nejustificate.

**114.** Operatorul sau operatorul de aeronave transmite o cerere către Agenția de Mediu, solicitând aprobarea deciziei verificatorului de a efectua o vizită virtuală a sitului. Agenția de Mediu decide asupra aprobării deciziei verificatorului de a efectua o vizită virtuală a sitului, ținând cont de următoarele elemente:

114.1. dovada că efectuarea unei vizite fizice a sitului nu este posibilă din cauza unor circumstanțe imprevizibile, aflate în afara controlului operatorului sau al operatorului de aeronave;

114.2. informații privind modalitatea de desfășurare a vizitei virtuale a sitului;

114.3. informații referitoare la rezultatul analizei riscurilor efectuate de către verificator;

114.4. dovezi privind măsurile luate de verificator pentru reducerea riscului de verificare la un nivel acceptabil, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că raportul operatorului sau al operatorului de aeronave nu conține inexactități materiale.

**115.** Raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave se consideră verificat în situațiile următoare:

115.1. prin derogare de la pct. 13-88, raportul este completat exclusiv cu date din NEATS sau dintr-un instrument informatic aprobat, independent de orice date de intrare și fără modificări efectuate de operator, iar operatorul se încadrează în una dintre categoriile următoare:

115.1.1. emițător mic, în sensul pct. 234 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

115.1.2. pentru perioadele de raportare 2025-2026, operator care generează < 3 000 t CO<sub>2</sub>/an din alte zboruri decât zborurile înspre și dinspre aerodromurile situate în statele din afara SEE, cu excepția zborurilor înspre aerodromurile situate în Regatul Unit sau în Elveția, prevăzute la pozițiile 29 și 30 din tabelul din anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, precum și a zborurilor între un aerodrom situat într-o regiune ultraperiferică a unui stat și un aerodrom situat în

același stat, inclusiv un alt aerodrom situat în aceeași regiune ultraperiferică sau în altă regiune ultraperiferică a aceluiași stat;

115.2. pentru alți operatori decât cei prevăzuți la subpct. 115.1.1 și 115.1.2, dacă raportul este completat în aceleași condiții, exclusiv din NEATS sau dintr-un instrument aprobat, independent și fără modificări ale operatorului, cu condiția ca verficatorul să controleze coerența dintre informațiile privind zborurile din raportul de emisii și cele din NEATS sau instrumentul informatic aprobat, ținând seama de domeniul de aplicare al zborurilor care intră sub incidența Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.

**116.** Prin derogare de la pct. 114, în situația în care un număr mare de instalații sau operatori de aeronave sunt afectați de circumstanțe imprevizibile, aflate în afara controlului acestora, iar legislația națională impune măsuri imediate din motive de sănătate publică, Agenția de Mediu poate aproba efectuarea de vizite virtuale ale sitului de către verficatori, fără a mai fi necesară o aprobare individuală, astfel cum se prevede la același punct, cu condiția ca:

116.1. Agenția de Mediu a constatat existența unor circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlul operatorului sau al operatorului de aeronave, precum și necesitatea adoptării unor măsuri imediate din motive de sănătate, impuse de legislația națională;

116.2. operatorul sau operatorul de aeronave a informat Agenția de Mediu cu privire la decizia verficatorului de a efectua o vizită virtuală a sitului, anexând documentele care conțin informațiile prevăzute la pct. 114.

**117.** Agenția de Mediu examinează informațiile furnizate de operator sau de operatorul de aeronave, în conformitate cu subpct. 116.2, în cadrul evaluării raportului acestuia și informează organismul național de acreditare cu privire la rezultatul evaluării.

**118.** Prin derogare de la pct. 61, verficatorul poate decide să efectueze o vizită virtuală a sitului în scopul verificării raportului de emisii sau a raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al unui operator de aeronave și în alte situații decât cele prevăzute la pct. 116 și 117. Decizia se bazează pe rezultatul analizei riscurilor și se adoptă numai după ce s-a constatat că toate datele relevante pot fi accesate de la distanță de către verficator. Operatorul de aeronave este informat cu privire la această decizie fără întârzieri nejustificate.

**119.** Verficatorul adoptă măsurile necesare pentru a reduce riscul de verificare la un nivel acceptabil, în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că raportul operatorului sau al operatorului de aeronave nu conține inexactități materiale.

**120.** În alte cazuri decât cele prevăzute la pct. 111-117, verificatorul are obligația de a efectua o vizită fizică a sitului în oricare dintre următoarele situații:

120.1. în cazul în care RAE-ul sau raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave este verificat pentru prima dată de către verificator;

120.2. în cazul în care verificatorul nu a efectuat o vizită fizică a sitului în cursul celor două perioade de raportare imediat anterioare perioadei de raportare curente;

120.3. în cazul în care, pe parcursul perioadei de raportare, au fost operate modificări semnificative ale planului de monitorizare, inclusiv cele prevăzute la pct. 29 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024;

120.4. în cazul în care, pentru perioada de raportare anterioară, simbolul care indică starea de conformitate în Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 373/2018, este diferit de simbolul A, în conformitate cu normele de funcționare ale acestui registru.

**121.** Prevederile subpct. 120.4 nu se aplică în cazul în care operatorul de aeronave este eligibil pentru o verificare simplificată, în conformitate cu pct. 109.

### **Capitolul III CERINȚELE APLICABILE VERIFICATORILOR**

#### **Secțiunea 1 Procesul de garantare a competențelor**

**122.** Verificatorul stabilește, documentează, aplică și menține un proces de asigurare a competențelor, pentru a garanta că întregul personal implicat în activități de verificare este competent să îndeplinească sarcinile atribuite.

**123.** În cadrul procesului de asigurare a competențelor prevăzut la pct. 122, verificatorul are obligația să stabilească, să înregistreze, să implementeze și să mențină următoarele:

123.1. criterii generale de competență aplicabile întregului personal implicat în activități de verificare;

123.2. criterii specifice de competență pentru fiecare funcție din cadrul organizației verificatorului care desfășoară activități de verificare, în special pentru auditorul, auditorul principal, evaluatorul independent și expertul tehnic;

123.3. o metodă care să asigure competența continuă și evaluarea periodică a performanței întregului personal implicat în activități de verificare;

123.4. un proces prin care să se asigure formarea profesională continuă a personalului implicat în activități de verificare;

123.5. un mecanism prin care să se evalueze dacă angajamentul de verificare se încadrează în domeniul de acreditare al verificatorului și dacă acesta dispune de

competența, personalul și resursele necesare pentru a constitui echipa de verificare și a finaliza activitățile în termenul stabilit.

**124.** Criteriile de competență menționate la subpct. 123.2 sunt adaptate în mod specific pentru fiecare domeniu de acreditare în care persoanele respective desfășoară activități de verificare.

**125.** La evaluarea competenței personalului, în temeiul subpct. 123.3, verficatorul analizează competența acestuia în raport cu criteriile de competență prevăzute la subpct. 123.1 și 123.2.

**126.** Procesul menționat la subpct. 123.5 include, de asemenea, o procedură de evaluare a faptului că echipa de verificare dispune de toate competențele și resursele umane necesare pentru desfășurarea activităților de verificare în raport cu un anumit operator sau operator de aeronave.

**127.** Verficatorul elaborează criterii generale și specifice de competență, în conformitate cu cerințele prevăzute la pct. 137 și la pct. 141-149.

**128.** Verficatorul monitorizează periodic performanța întregului personal implicat în activități de verificare, pentru a se asigura că acesta deține în mod constant competențele necesare pentru desfășurarea acestor activități.

**129.** Verficatorul evaluează periodic procesul de asigurare a competențelor menționat la pct. 122, pentru a se asigura că:

129.1. criteriile de competență menționate la subpct. 123.1 și 123.2 sunt elaborate în conformitate cu cerințele de competență prevăzute de prezentul Regulament;

129.2. sunt abordate toate aspectele relevante privind stabilirea criteriilor generale și specifice de competență, menționate la subpct. 123.1 și 123.2;

129.3. toate cerințele din procesul de garantare a competențelor sunt actualizate și menținute în mod corespunzător.

**130.** Verficatorul dispune de un sistem de evidență a rezultatelor activităților desfășurate în cadrul procesului de garantare a competențelor prevăzut la pct. 122.

**131.** Evaluarea competenței și a performanței unui auditor și a unui auditor principal este realizată de către un evaluator cu un nivel suficient de competență.

**132.** Evaluatorul competent monitorizează activitatea auditorilor menționați la pct. 131 pe parcursul verificării raportului operatorului sau al operatorului de aeronave, la locul de amplasare a instalației ori la sediul unde își desfășoară

activitatea operatorul de aeronave, după caz, în vederea stabilirii conformității cu criteriile de competență.

**133.** În cazul în care un membru al personalului nu reușește să demonstreze îndeplinirea integrală a criteriilor de competență pentru o anumită sarcină care i-a fost atribuită, verificatorul are obligația să identifice și să organizeze, pentru acesta, activități suplimentare de formare sau experiență profesională supravegheată. Verificatorul monitorizează activitatea persoanei respective până în momentul în care aceasta demonstrează că îndeplinește criteriile de competență.

**134.** Pentru fiecare angajament de verificare, verificatorul constituie o echipă capabilă să desfășoare activitățile de verificare prevăzute în capitolul II.

**135.** Echipa de verificare trebuie să includă cel puțin un auditor principal și, în funcție de concluziile evaluării prevăzute la subpct. 17.5 și de analiza strategică, un număr corespunzător de auditori și experți tehnici.

**136.** Pentru a asigura evaluarea independentă a activităților de verificare aferente unui angajament de verificare specific, verificatorul numește un evaluator independent care nu face parte din echipa de verificare.

**137.** Fiecare membru al echipei de verificare trebuie:

137.1. să înțeleagă în mod clar rolul individual care îi revine în cadrul procesului de verificare;

137.2. să fie capabil să comunice eficient în limba necesară pentru îndeplinirea sarcinilor specifice care i-au fost atribuite.

**138.** Echipa de verificare include cel puțin o persoană care deține competențele și cunoștințele tehnice necesare pentru a evalua aspectele tehnice specifice legate de monitorizarea și raportarea activităților prevăzute în anexa nr. 1, desfășurate de instalație sau de operatorul de aeronave. Echipa de verificare trebuie să includă o persoană capabilă să comunice în limba necesară pentru verificarea raportului operatorului sau al operatorului de aeronave.

**139.** În cazul în care verificatorul efectuează verificarea rapoartelor referitoare la datele unei instalații nou-intrate, echipa de verificare trebuie să includă cel puțin o persoană care deține competențele și cunoștințele tehnice necesare pentru a evalua aspectele tehnice specifice legate de colectarea, monitorizarea și raportarea datelor relevante.

**140.** În situația în care echipa de verificare este alcătuită dintr-o singură persoană, aceasta trebuie să îndeplinească integral cerințele de competență aplicabile

atât auditorului, cât și auditorului principal, precum și cerințele prevăzute la pct. 137 și 139.

## **Secțiunea a 2-a**

### **Cerințele de competență aplicabile auditorilor și auditorilor principali**

**141.** Auditorul trebuie să dețină competențele necesare pentru desfășurarea activităților de verificare. În acest scop, acesta trebuie cel puțin să îndeplinească următoarele cerințe:

141.1. să cunoască prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, ale Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, în cazul verificării raportului privind datele unele instalații nou-intrate, precum și să aibă cunoștințe solide cu privire la prezentul Regulament, standardele relevante și alte acte normative aplicabile la nivel național;

141.2. să dețină cunoștințe și experiență relevantă în auditarea datelor și informațiilor, inclusiv în următoarele:

141.2.1. metodologiile de auditare a datelor și a informațiilor, inclusiv aplicarea pragului de semnificație și evaluarea nivelului de semnificație al eventualelor inexactități;

141.2.2. analiza riscurilor inerente și a riscurilor de control;

141.2.3. tehnicile de eșantionare aplicabile datelor și activităților de control;

141.2.4. evaluarea sistemelor de date și informații, a sistemelor informatice (TIC), a activităților legate de fluxul de date, a măsurilor de control, precum și a sistemelor și procedurilor aferente acestor activități.

141.3. să dețină capacitatea necesară pentru a desfășura activitățile aferente verificării raportului unui operator sau al unui operator de aeronave, în conformitate cu prevederile capitolului II;

141.4. să dețină cunoștințe și experiență relevante privind aspectele tehnice ale monitorizării și raportării specifice sectorului, aplicabile domeniului de activitate prevăzut în anexa nr. 1 în care auditorul își desfășoară activitatea de verificare.

**142.** Un auditor principal trebuie să îndeplinească toate cerințele de competență aplicabile unui auditor și să demonstreze capacitatea de a coordona echipa de verificare și de a asigura realizarea activităților de verificare în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

**143.** Evaluatorul independent trebuie să dispună de autoritatea necesară pentru a evalua proiectul raportului de verificare și documentația internă aferentă, în conformitate cu prevederile pct. 80-84.

**144.** Evaluatorul independent trebuie să îndeplinească cerințele de competență prevăzute la pct. 142, aplicabile auditorului principal.

**145.** Evaluatorul independent trebuie să dețină competențele necesare pentru a analiza informațiile furnizate, în vederea confirmării caracterului complet și coerent al acestora. Evaluatorul trebuie să fie capabil să identifice și să reacționeze în cazul existenței unor informații lipsă sau contradictorii, precum și să verifice traseele datelor, pentru a stabili dacă documentația internă de verificare este completă și oferă suficiente elemente justificative care să susțină proiectul raportului de verificare.

**146.** Pe parcursul desfășurării activităților de verificare, verificatorul poate apela la experți tehnici care să ofere cunoștințe specializate și expertiză aprofundată într-un domeniu specific, necesare pentru a sprijini auditorul și auditorul principal în îndeplinirea sarcinilor care le revin în cadrul procesului de verificare.

**147.** În situația în care evaluatorul independent nu dispune de competența necesară pentru a evalua un anumit aspect al procesului de verificare, verificatorul are obligația de a solicita asistența unui expert tehnic.

**148.** Expertul tehnic trebuie să dețină competențele și expertiza necesare pentru a oferi sprijin eficient auditorului, auditorului principal sau, după caz, evaluatorului independent, în legătură cu domeniul subiectului pentru care s-a apelat la cunoștințele și expertiza sa. De asemenea, expertul tehnic trebuie să aibă o înțelegere adecvată a aspectelor prevăzute la subpct. 141.1-141.3.

**149.** Expertul tehnic îndeplinește sarcinile specifice care îi sunt atribuite, sub îndrumarea și responsabilitatea deplină a auditorului principal din echipa de verificare în care activează sau, după caz, a evaluatorului independent.

**150.** Verificatorul elaborează, documentează, implementează și menține una sau mai multe proceduri aplicabile activităților de verificare prevăzute în capitolul II, precum și procedurile și procesele descrise în anexa nr. 2. La elaborarea și implementarea acestor proceduri și procese, verificatorul desfășoară activitățile indicate în anexa nr. 2, cu respectarea standardelor moldovenești care adoptă standardele armonizate.

**151.** Verificatorul proiectează, documentează, implementează și menține un sistem de management în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr.2, cu scopul de a asigura coerența în elaborarea, aplicarea, îmbunătățirea și revizuirea procedurilor și proceselor menționate la pct. 150. Sistemul de management include următoarele componente:

- 151.1. politici și responsabilități;
- 151.2. examinarea sistemului de management;
- 151.3. audituri interne;
- 151.4. măsuri corective;

151.5. acțiuni pentru abordarea riscurilor și valorificarea oportunităților și pentru luarea de măsuri preventive;

151.6. controlul informațiilor documentate.

**152.** Verificatorul ține și gestionează evidențe, inclusiv evidențe referitoare la competența și imparțialitatea personalului, în scopul demonstrării conformității cu prevederile prezentului Regulament.

**153.** Verificatorul furnizează periodic informații operatorului sau operatorului de aeronave, precum și altor părți interesate, în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr. 2.

**154.** Verificatorul garantează confidențialitatea informațiilor obținute în timpul procesului de verificare, în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr. 2.

### **Secțiunea a 3-a Imparțialitate și independență**

**155.** Verificatorul își desfășoară activitatea în mod independent față de operator sau față de operatorul de aeronave și asigură imparțialitatea în realizarea activităților de verificare care îi revin.

**156.** Pentru a asigura independența și imparțialitatea, verificatorul, precum și orice entitate afiliată acestuia, nu trebuie să se afle într-o relație care generează conflict de interese cu un operator sau cu un operator de aeronave.

**157.** Verificatorul își organizează activitatea astfel încât să asigure obiectivitatea, independența și imparțialitatea procesului de verificare. În aplicarea prezentului Regulament, se respectă cerințele relevante privind structura și organizarea verificatorului, stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr. 2.

**158.** Verificatorul nu desfășoară activități de verificare pentru un operator sau pentru un operator de aeronave în cazul în care există un risc la adresa imparțialității sale sau în situații care generează un conflict de interese. De asemenea, verificatorul nu implică în procesul de verificare a raportului unui operator sau al unui operator de aeronave personal propriu sau persoane contractate care se află sau s-ar putea afla într-un conflict de interese real sau potențial.

**159.** Verificatorul se asigură, de asemenea, că activitățile desfășurate de personalul propriu sau al organizațiilor nu compromite confidențialitatea, obiectivitatea, independența și imparțialitatea procesului de verificare. În acest scop,

verificatorul monitorizează constant riscurile potențiale legate de imparțialitate și aplică măsuri adecvate pentru prevenirea și gestionarea acestora.

**160.** Se consideră că există un risc inacceptabil la adresa imparțialității sau un conflict de interese, astfel cum sunt menționate la pct. 158, în special în oricare dintre următoarele situații:

160.1. verificatorul sau orice entitate care face parte din aceeași persoană juridică furnizează servicii de consultanță privind elaborarea oricărei componente a procesului de monitorizare și raportare prevăzute, după caz, în PM aprobat de către Agenția de Mediu sau în planul privind metodologia de monitorizare, inclusiv elaborarea metodologiei de monitorizare, redactarea raportului operatorului sau al operatorului de aeronave, precum și elaborarea PM sau a planului metodologic de monitorizare;

160.2. verificatorul sau orice entitate care face parte din aceeași persoană juridică oferă asistență tehnică pentru dezvoltarea sau menținerea sistemului utilizat pentru monitorizarea și raportarea emisiilor, a altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> sau a datelor exprimate în tonă-kilometru.

**161.** Se consideră că există un conflict de interese între verificator și un operator sau un operator de aeronave, în special în oricare dintre următoarele situații:

161.1. existența unor relații de proprietate comună, de guvernare sau administrare comună, de personal, resurse, finanțare, contracte ori structuri comerciale comune între verificator și operatorul sau operatorul de aeronave, care pot afecta obiectivitatea și imparțialitatea procesului de verificare;

161.2. prestarea de către un organism de consultanță, organism de asistență tehnică sau altă organizație, aflată în relații cu verificatorul, a serviciilor de consultanță menționate la subpct. 160.1 sau a asistenței tehnice prevăzute la subpct. 160.2 în favoarea operatorului sau a operatorului de aeronave, situație care poate compromite imparțialitatea verificatorului.

**162.** În sensul subpct. 161.2, imparțialitatea verificatorului se consideră compromisă atunci când între acesta și organismul de consultanță, organismul de asistență tehnică sau altă organizație există relații bazate pe proprietate comună, guvernare comună, administrare sau personal comun, resurse, finanțare ori contracte comune, structuri comerciale comune sau mecanisme comune de plată a comisioanelor din vânzări ori alte forme de stimulente pentru atragerea de noi clienți.

**163.** Verificatorul nu poate externaliza încheierea acordului cu operatorul sau operatorul de aeronave, evaluarea independentă ori emiterea raportului de verificare. În aplicarea prezentului Regulament, în cazul externalizării altor activități de verificare, verificatorul este obligat să respecte cerințele relevante prevăzute de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr. 2.

**164.** Contractarea persoanelor pentru desfășurarea activităților de verificare nu constituie externalizare în sensul pct. 163, în măsura în care verificatorul își asumă integral responsabilitatea pentru activitățile realizate de acestea.

**165.** Verificatorul are obligația de a solicita persoanelor contractate semnarea unui angajament scris prin care se confirmă respectarea procedurilor interne ale verificatorului și absența oricărui conflict de interese în executarea activităților de verificare.

**166.** Verificatorul stabilește, documentează, implementează și menține un proces structurat care să asigure menținerea imparțialității și independenței sale, precum și a entităților afiliate din cadrul aceleiași persoane juridice, a altor organizații prevăzute la pct. 161 și 162, a întregului personal implicat și a persoanelor contractate în procesul de verificare. Acest proces include un mecanism eficient de garantare a imparțialității și independenței și respectă cerințele relevante prevăzute în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate în anexa nr. 2.

**167.** În cazul în care verificatorul efectuează verificarea aceluiași operator sau operator de aeronave ca în anul precedent, acesta evaluează riscul potențial asupra imparțialității și adoptă măsuri adecvate pentru diminuarea acestui risc.

**168.** În situația în care auditorul principal efectuează șase verificări anuale consecutive pentru același operator de aeronave, acesta este obligat să întrerupă furnizarea serviciilor de verificare pentru respectivul operator pe o perioadă de trei ani consecutivi. Perioada maximă de șase ani include toate verificările aferente emisiilor de GES realizate pentru acel operator de aeronave, începând cu data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

**169.** În cazul în care auditorul principal efectuează verificări anuale, pe o perioadă de cinci ani consecutivi, pentru o anumită instalație, acesta este obligat să întrerupă furnizarea serviciilor de verificare pentru respectiva instalație pe o durată de trei ani consecutivi. Perioada maximă de cinci ani include toate verificările privind datele referitoare la emisii sau alocare, efectuate pentru instalație începând cu data de 1 ianuarie 2021.

## **Capitolul IV ACREDITAREA**

### **Secțiunea 1 Obiectivele acreditării**

**170.** Verificatorul care emite un raport de verificare pentru un operator sau un operator de aeronave trebuie să fie acreditat pentru domeniul activităților menționate în anexa nr. 1, aferente activităților pentru care se efectuează verificarea raportului operatorului sau al operatorului de aeronave. Prevederile prezentului punct nu se aplică atunci când operatorul de aeronave introduce în NEATS sau într-un instrument informatic aprobat propriile informații privind zborurile, traiectoriile de zbor ori proprietățile aeronavelor, iar restul raportului privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> este completat exclusiv cu date din NEATS sau din instrumentul informatic respectiv, independent de orice alte date de intrare și fără modificări efectuate de operator. În acest caz, verificatorul care verifică raportul privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> al operatorului de aeronave poate fi acreditat pentru grupa de activități 11, menționată în anexa nr. 1.

**171.** În scopul verificării rapoartelor aferente instalațiilor nou-intrate, verificatorul care emite un raport de verificare pentru un operator trebuie să fie acreditat.

**172.** Pe parcursul procesului de acreditare, precum și în cadrul activităților de supraveghere a verificatorilor acreditați, Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova evaluează dacă verificatorul și personalul implicat în activitățile de verificare îndeplinesc următoarele condiții:

172.1. dețin competențele necesare pentru a efectua verificarea rapoartelor operatorului sau ale operatorului de aeronave, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

172.2. efectuează verificarea rapoartelor operatorului sau ale operatorului de aeronave, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;

172.3. îndeplinesc cerințele prevăzute la capitolul III.

**173.** Orice persoană juridică înregistrată în Republica Moldova poate solicita acreditarea, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Solicitarea conține informațiile necesare pentru desfășurarea procesului de acreditare, în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**174.** În completarea informațiilor prevăzute la pct. 173, anterior demarării evaluării conform pct. 172, solicitantul pune la dispoziția Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova următoarele:

174.1. informațiile necesare pentru desfășurarea procesului de acreditare;

174.2. procedurile și informațiile privind procesele menționate la pct. 150 și informațiile privind sistemul de management al calității menționat la pct. 151;

174.3. criteriile de competență menționate la subpct. 123.1 și 123.2, rezultatele procesului de garantare a competențelor menționat la pct. 122-133, precum și alte documente relevante privind competența întregului personal implicat în activitățile de verificare;

174.4. informațiile privind procesul de asigurare continuă a imparțialității și a independenței prevăzut la pct. 166, inclusiv evidențele relevante cu privire la imparțialitatea și independența solicitantului și a personalului acestuia;

174.5. informațiile privind experții tehnici și principalii membri ai personalului implicați în verificarea rapoartelor operatorului sau ale operatorului de aeronave;

174.6. sistemul și procesul de asigurare a unei documentații interne de verificare corespunzătoare;

174.7. alte evidențe relevante menționate la pct. 152.

**175.** La elaborarea evaluării prevăzute la pct. 172, Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova ia în considerare complexitatea domeniului pentru care se solicită acreditarea, complexitatea sistemului de management al calității menționat la pct. 151, precum și procedurile și informațiile referitoare la procesele indicate la pct. 150 și ariile geografice în care solicitantul desfășoară sau intenționează să desfășoare activitățile de verificare.

**176.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova respectă cerințele minime stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**177.** Echipa de evaluare prevăzută la pct. 211-213 desfășoară, în scopul realizării evaluării menționate la pct. 172, cel puțin următoarele activități:

177.1. examinarea tuturor documentelor și evidențelor relevante prevăzute la pct. 173 și 174;

177.2. efectuarea unei vizite la sediul solicitantului, în vederea evaluării unui eșantion reprezentativ din documentația internă de verificare, a implementării sistemului de management al calității aplicat de solicitant, precum și a procedurilor și proceselor prevăzute la pct. 150 și 151;

177.3. observarea unei părți reprezentative din domeniul de acreditare solicitat, precum și a performanței și competenței unui număr reprezentativ de angajați ai solicitantului implicați în verificarea raportului unui operator sau a unui

operator de aeronave, în scopul asigurării că activitatea acestora se desfășoară în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

**178.** În desfășurarea activităților prevăzute la pct. 177, echipa de evaluare respectă cerințele stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**179.** Echipa de evaluare comunică solicitantului constatările și neregularitățile identificate, în conformitate cu cerințele stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5 și solicită acestuia transmiterea unui răspuns corespunzător, în conformitate cu dispozițiile aceluiași standard.

**180.** Solicitantul întreprinde acțiuni corective pentru remedierea tuturor neregularităților raportate în temeiul pct. 179 și în răspunsul transmis echipei de evaluare, indică acțiunile realizate sau planificate, precum și termenul de implementare stabilit de către Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova, în vederea înlăturării neregularităților constatate.

**181.** Răspunsurile menționate la pct. 180, furnizate de solicitant, sunt examinate de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova în raport cu constatările și neregularitățile identificate.

**182.** În cazul în care Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova constată că răspunsul solicitantului este insuficient sau ineficient, acesta poate solicita informații sau măsuri suplimentare. De asemenea, poate solicita dovezi privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor corective adoptate sau poate efectua o evaluare suplimentară pentru a verifica implementarea acestora.

**183.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova ia în considerare cerințele stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității la elaborarea și adoptarea deciziei de acordare, extindere sau reînnoire a acreditării unui solicitant.

**184.** În cazul în care Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova decide acordarea, extinderea sau reînnoirea acreditării unui solicitant, acesta eliberează un certificat de acreditare, în conformitate cu prevederile art.12 alin. (4) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**185.** Certificatul de acreditare, prevăzut la pct. 184, conține informațiile prevăzute în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate

menționate la pct. 5 și este valabil pentru o perioadă de maximum cinci ani de la data emiterii.

## **Secțiunea a 2-a** **Măsurile de supraveghere**

**186.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova efectuează anual supravegherea fiecărui verficator căruia i-a eliberat un certificat de acreditare. Supravegherea include cel puțin elementele următoare:

186.1 efectuarea unei vizite la sediul verficatorului, în vederea realizării activităților prevăzute la subpct. 177.2;

186.2 evaluarea performanțelor și a competențelor unui număr reprezentativ de membri ai personalului verficatorului, în conformitate cu prevederile subpct. 177.3.

**187.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova efectuează prima supraveghere a verficatorului, în conformitate cu pct. 186, în termen de cel mult 12 luni de la data eliberării certificatului de acreditare.

**188.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova elaborează planul de supraveghere pentru fiecare verficator, astfel încât să permită evaluarea unor eșantioane reprezentative din domeniul de acreditare, în conformitate cu cerințele standardelor moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**189.** Pe baza rezultatelor supravegherii menționate la pct. 186, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova decide dacă cerințele de acreditare sunt sau nu în continuare îndeplinite.

**190.** În cazul în care un verficator desfășoară o activitate de verificare pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova, care a acreditat verficatorul, poate solicita organismului național de acreditare din statul respectiv să efectueze activitățile de supraveghere în numele și sub responsabilitatea sa.

**191.** Până la expirarea certificatului de acreditare, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova efectuează reevaluarea verficatorului căruia i-a fost eliberat certificatul, în vederea reînnoirii acreditării în temeiul prevederilor art. 12 alin. (11) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**192.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova elaborează planul de reevaluare pentru fiecare verficator, astfel încât să permită evaluarea unor eșantioane reprezentative din domeniul de acreditare. La planificarea și efectuarea

reevaluării se respectă cerințele prevăzute în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**193.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova poate efectua, în orice moment, o evaluare extraordinară a verficatorului, pentru a verifica respectarea cerințelor prezentului Regulament.

**194.** În vederea evaluării necesității efectuării unei evaluări extraordinare, verficatorul informează fără întârziere Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova cu privire la orice modificare semnificativă relevantă pentru acreditarea sa, referitoare la statutul sau funcționarea acestuia. Modificările semnificative includ, fără a se limita la acestea, modificările prevăzute în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

### **Secțiunea a 3-a**

#### **Extinderea acreditării. Măsurile administrative de restrângere, suspendare sau retragere a acreditării**

**195.** La depunerea unei cereri de extindere a domeniului acreditării, verficatorul este evaluat de către Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova, care întreprinde activitățile necesare pentru a stabili dacă sunt îndeplinite cerințele prevăzute la pct. 172 pentru extinderea solicitată a domeniului de acreditare.

**196.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova poate suspenda sau retrage acreditarea unui verficator ori poate restrânge domeniul de acreditare al acestuia, în temeiul art. 12 alin. (12) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, în cazul în care verficatorul nu îndeplinește cerințele prezentului Regulament.

**197.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova, în temeiul art. 12 alin. (12) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, suspendă sau retrage acreditarea ori restrânge domeniul de acreditare al unui verficator, la solicitarea acestuia.

**198.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova stabilește, documentează, aplică și menține o procedură privind suspendarea, retragerea acreditării și restrângerea domeniului de acreditare.

**199.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova suspendă acreditarea sau restrânge domeniul de acreditare al unui verficator în oricare dintre următoarele situații:

199.1. verficatorul a încălcat în mod grav cerințele prezentului Regulament;

199.2. verificatorul nu a respectat în mod repetat cerințele prezentului Regulament;

199.3. verificatorul nu se conformează criteriilor de acreditare stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate aplicabile.

**200.** Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova retrage acreditarea unui verificator în următoarele cazuri:

200.1. verificatorul nu a remediat, în termen de 10 zile lucrătoare cauza care a stat la baza deciziei de suspendare a certificatului de acreditare;

200.2. un membru al conducerii de nivel superior sau un membru al personalului implicat în activitățile de verificare desfășurate în temeiul prezentului Regulament a fost declarat vinovat de fraudă printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă;

200.3. verificatorul a furnizat cu intenție informații false.

**201.** Decizia Centrului Național de Acreditare al Republicii Moldova de a suspenda sau de a retrage acreditarea sau de a restrânge domeniul de acreditare, în conformitate cu pct. 199 și 200, poate fi contestată în temeiul art. 11 alin. (1) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Decizia emisă în rezultatul procedurii prealabile poate fi contestată în temeiul Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

**202.** Decizia Centrului Național de Acreditare al Republicii Moldova privind suspendarea sau retragerea acreditării, ori restrângerea domeniului de acreditare, intră în vigoare la data notificării acesteia către verificator.

**203.** Suspendarea certificatului de acreditare este ridicată de către Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova în cazul în care, pe baza informațiilor primite, se constată că verificatorul îndeplinește cerințele prevăzute în prezentul Regulament.

## **Capitolul V**

### **CERINȚE APLICABILE ORGANISMULUI NAȚIONAL DE ACREDITARE PENTRU ACREDITAREA VERIFICATORILOR**

#### **Secțiunea 1**

#### **Independența și imparțialitatea**

**204.** Activitățile de acreditare, în temeiul prezentului Regulament, sunt îndeplinite de către Centrul Național de Acreditare, desemnat ca organism național unic de acreditare, în conformitate cu art. 4<sup>1</sup> alin. (1) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**205.** Centrul Național de Acreditare este supus evaluării la nivel de omologi, în conformitate cu criteriile și procedurile clare și transparente stabilite de organismele europene și internaționale de acreditare (EA, IAF, ILAC), în temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, și își exercită funcțiile în conformitate cu cerințele stabilite de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**206.** În cazul în care Agenția de Mediu nu consideră oportună sau sustenabilă din punct de vedere economic furnizarea serviciilor de acreditare în sensul art. 50 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, aceasta poate apela la un organism național de acreditare străin să efectueze o parte din activitățile de evaluare în scop de acreditare, în temeiul art. 14 alin. (4) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**207.** Centrul Național de Acreditare garantează, în conformitate cu art. 5 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, independența sa deplină față de verificatorii pe care îi evaluează, precum și imparțialitatea în desfășurarea activităților de acreditare.

**208.** Pentru asigurarea garanțiilor prevăzute la pct. 207, Centrul Național de Acreditare nu oferă și nu prestează activitățile sau serviciile furnizate de un verificator, nu acordă servicii de consiliere, nu deține participații în cadrul organizației unui verificator și nu are niciun alt interes financiar ori administrativ față de activitatea acestuia.

**209.** Centrul Național de Acreditare emite în mod independent toate deciziile finale privind acreditarea verificatorilor, în conformitate cu criteriile de acreditare prevăzute în prezentul Regulament.

**210.** Centrul Național de Acreditare poate subcontracta anumite activități, cu respectarea cerințelor prevăzute de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

## **Secțiunea a 2-a**

### **Cerințele de competență aplicabile evaluatorilor**

**211.** Centrul Național de Acreditare desemnează, pentru fiecare evaluare, o echipă de evaluare compusă dintr-un evaluator-șef și, după caz, dintr-un număr adecvat de evaluatori sau de experți tehnici, în funcție de specificul domeniului de acreditare.

**212.** Echipa de evaluare include o persoană care deține cunoștințe relevante în domeniul de acreditare privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră sau a altor efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub>, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, și care are competența și înțelegerea necesare pentru a evalua activitățile de verificare aferente instalației sau operatorului de aeronave din domeniul respectiv, precum și cel puțin o persoană cu cunoștințe adecvate în materie de legislație și orientări naționale aplicabile.

**213.** În cazul în care Centrul Național de Acreditare evaluează competențele și performanțele unui verficator în legătură cu domeniul de aplicare aferent grupei de activități prevăzute în anexa nr. 1, echipa de evaluare include suplimentar cel puțin o persoană care deține cunoștințe relevante privind colectarea, monitorizarea și raportarea datelor, precum și competența și înțelegerea necesare pentru a evalua activitățile de verificare în domeniul respectiv.

**214.** Evaluatorul are competența necesară pentru desfășurarea activităților prevăzute în capitolul IV, în cadrul procesului de evaluare a verficatorului. În acest scop, evaluatorul:

214.1. îndeplinește cerințele stabilite de standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5, în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

214.2. cunoaște prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, ale Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și prevederile prezentului Regulament, în măsura în care evaluează competențele și performanțele verficatorului pentru domeniul de aplicare prevăzute în anexa nr. 1, precum și standardele relevante, actele normative din domeniul și orientările aplicabile;

214.3. deține cunoștințe privind auditarea datelor și informațiilor menționate la subpct. 141.2, dobândite prin formare profesională sau cu sprijinul unei persoane care deține cunoștințe și experiență relevante în acest domeniu.

**215.** Evaluatorul-șef îndeplinește cerințele de competență prevăzute la pct. 214, demonstrează capacitatea de a conduce o echipă de evaluare și își asumă responsabilitatea pentru desfășurarea evaluării în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

**216.** Evaluatorii interni și persoanele responsabile de luarea deciziilor privind acordarea, extinderea sau reînnoirea acreditării dețin, pe lângă competențele prevăzute la pct. 214, cunoștințele și experiența necesare pentru evaluarea corespunzătoare a procesului de acreditare.

**217.** Centrul Național de Acreditare poate desemna în cadrul echipei de evaluare experți tehnici care să contribuie cu cunoștințe specializate și expertiză detaliată asupra unui domeniu specific, în scopul sprijinirii evaluatorului-șef sau a evaluatorilor în desfășurarea activităților de evaluare.

**218.** Expertul tehnic deține competențele necesare pentru a sprijini în mod eficient evaluatorul-șef și evaluatorul în domeniul specific pentru care sunt solicitate cunoștințele și expertiza sa. În acest scop, expertul tehnic:

218.1. cunoaște prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, ale Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și prevederile prezentului Regulament, în măsura în care evaluează competențele și performanțele verficatorului pentru domeniul de aplicare corespunzător grupei de activități prevăzute în anexa nr. 1, precum și standardele relevante, actele normative din domeniul și orientările aplicabile;

218.2. înțelege în mod suficient activitățile de verificare.

**219.** Expertul tehnic îndeplinește sarcinile care îi sunt atribuite sub coordonarea și responsabilitatea deplină a evaluatorului-șef din cadrul echipei de evaluare.

**220.** Centrul Național de Acreditare dezvoltă activitățile de acreditare și evaluare a conformității și consolidează încrederea în competența tehnică și integritatea acestora, în conformitate cu principiile prevăzute la art. 5 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**221.** Centrul Național de Acreditare păstrează dosare pentru fiecare persoană implicată în procesul de acreditare. Aceste dosare conțin informații privind calificările relevante, formarea profesională, experiența, imparțialitatea și competența necesare pentru a demonstra conformitatea cu prezentul Regulament, în conformitate cu art. 8 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**222.** Centrul Național de Acreditare păstrează dosare cu privire la verficator în conformitate cu standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5.

**223.** Centrul Național de Acreditare pune la dispoziția publicului, în mod accesibil, și actualizează periodic informațiile referitoare la activitățile sale de acreditare, precum și structura și funcționarea instituției.

**224.** Centrul Național de Acreditare asigură confidențialitatea și păstrarea secretului profesional și comercial, în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**225.** Procedura de soluționare a plângerilor formulate împotriva verficatorului de către Agenția de Mediu, operator, operator de aeronave sau alte părți interesate se desfășoară în conformitate cu art. 11 alin. (3) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

### **Secțiunea a 3-a** **Evaluarea la nivel de omologi**

**226.** Centrul Național de Acreditare se supune în mod regulat evaluării la nivel de omologi, în conformitate cu art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**227.** În cadrul procesului de evaluare la nivel de omologi, se aplică criteriile adecvate și se desfășoară un proces independent și eficient de evaluare, în vederea stabilirii următoarelor aspecte:

227.1. Centrul Național de Acreditare supus evaluării la nivel de omologi a desfășurat activitățile de acreditare în conformitate cu prevederile capitolului IV;

227.2. Centrul Național de Acreditare supus evaluării la nivel de omologi a îndeplinit cerințele prevăzute în prezentul capitol.

**228.** Criteriile includ cerințele de competență aplicabile evaluatorilor și echipelor de evaluare la nivel de omologi.

**229.** Centrul Național de Acreditare face publice rezultatele evaluărilor la nivel de omologi, precum și rezultatele acreditării organismelor de evaluare a conformității, inclusiv ale acreditărilor transfrontaliere, în conformitate cu art. 8 alin. (3) lit. h) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**230.** Prin derogare de la pct. 226, în cazul în care un organism național de acreditare a fost supus, înainte de intrarea în vigoare a prezentului Regulament, unei evaluări la nivel de omologi organizate de organismul recunoscut în temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității și a promovat cu succes evaluarea, acesta este exceptat de la efectuarea unei noi evaluări la nivel de omologi după intrarea în vigoare a prezentului Regulament, cu condiția să demonstreze conformitatea cu prevederile acestuia.

**231.** Pentru obținerea derogării prevăzute la pct. 230, organismul național de acreditare depune o cerere, însoțită de documentele justificative necesare, către organismul recunoscut în temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Acesta evaluează documentația prezentată și decide asupra îndeplinirii condițiilor de acordare a

derogării, valabile pentru o perioadă de cel mult trei ani de la data notificării deciziei către organismul național de acreditare.

**232.** Monitorizarea se realizează la intervale regulate, pentru a asigura conformitatea continuă cu cerințele prezentului Regulament, ținând cont de rezultatele evaluărilor la nivel de omologi efectuate în conformitate cu pct. 226-231. În cazul în care cerințele sau obligațiile prevăzute de prezentul Regulament nu sunt respectate, se dispun măsuri corective adecvate ori se asigură luarea acestora.

**233.** Se recunoaște echivalența serviciilor furnizate de organismele naționale de acreditare care au trecut cu succes printr-o evaluare la nivel de omologi, în conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Certificatele de acreditare emise de aceste organisme pentru verificatorii acreditați sunt recunoscute, inclusiv dreptul acestora de a desfășura activități de verificare în domeniul pentru care au fost acreditați.

**234.** În cazul în care un organism național de acreditare nu a fost supus unui proces complet de evaluare la nivel de omologi, certificatele de acreditare emise pentru verificatorii acreditați de către acesta pot fi acceptate, cu condiția ca organismul respectiv să fi inițiat procedura de evaluare la nivel de omologi în temeiul art. 14 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, iar până la acel moment să nu fi fost identificate neconformități.

**235.** În cazul în care, pe parcursul unei inspecții efectuate de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, se constată că un verificator nu respectă prevederile prezentului Regulament, se notifică organismul național de acreditare care a emis certificatul de acreditare al acestuia.

**236.** Sesizarea prevăzută la pct. 235 este tratată ca o plângere în sensul pct. 225 și determină aplicarea măsurilor corespunzătoare, în conformitate cu pct. 247.

#### **Secțiunea a 4-a** **Schimbul de date și utilizarea sistemelor automate**

**237.** Verificatorii utilizează modele electronice sau formate de fișiere prestabilite pentru întocmirea rapoartelor de verificare, în conformitate cu pct. 243 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**238.** Se pun la dispoziție modele electronice standardizate sau specificații privind formatele fișierelor pentru alte tipuri de comunicare între operator, operatorul de aeronave, verificator, Agenția de Mediu și organismul național de

acreditare, în conformitate cu pct. 321 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

**239.** Se asigură un schimb eficient de informații relevante și o cooperare efectivă între Centrul Național de Acreditare și Agenția de Mediu, în conformitate cu art. 8 alin. (3) lit. e) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**240.** Până la data de 31 decembrie a fiecărui an, Centrul Național de Acreditare pune la dispoziția Agenției de Mediu un program de lucru în materie de acreditare, care conține lista verificatorilor acreditați de acesta și cuprinde cel puțin următoarele informații pentru fiecare verficator acreditat:

240.1. data și locul preconizate ale verificării, inclusiv dacă se va efectua o vizită fizică sau virtuală a sitului;

240.2. informații privind activitățile planificate de organismul național de acreditare pentru verficatorul în cauză, în special activitățile de supraveghere și reevaluare;

240.3. datele auditurilor prin observare directă care urmează să fie efectuate de Centrul Național de Acreditare pentru evaluarea verficatorului, inclusiv adresele și datele de contact ale operatorilor sau ale operatorilor de aeronave care urmează a fi vizitați în cadrul acestor audituri;

240.4. informații privind solicitarea transmisă de Centrul Național de Acreditare organismului omolog dintr-un stat membru al Uniunii Europene în care verficatorul își desfășoară activitatea, în vederea realizării activităților de supraveghere.

**241.** În cazul modificării informațiilor prevăzute la pct. 240, programul de lucru actualizat se transmite Agenției de Mediu până la data de 31 ianuarie a fiecărui an.

**242.** După transmiterea programului de lucru în materie de acreditare, în conformitate cu pct. 240, Agenția de Mediu furnizează Centrului Național de Acreditare toate informațiile relevante, inclusiv actele normative și orientările aplicabile la nivel național.

**243.** Până la data de 1 iunie a fiecărui an, Centrul Național de Acreditare transmite Agenției de Mediu un raport de gestionare, care include cel puțin următoarele informații pentru fiecare verficator acreditat de acesta:

243.1. detaliile privind acreditarea verficatorilor acreditați recent de către Centrul Național de Acreditare, inclusiv domeniul de acreditare al acestora;

243.2. modificările intervenite în domeniul de acreditare al verficatorilor respectivi;

243.3. rezultatele sintetizate ale activităților de supraveghere și de reevaluare desfășurate de Centrul Național de Acreditare;

243.4. rezultatele sintetizate ale evaluărilor extraordinare efectuate, cu indicarea motivelor care au determinat inițierea acestora;

243.5. plângerile formulate împotriva verificatorilor după data prezentării raportului de gestionare precedent, precum și acțiunile întreprinse de Centrul Național de Acreditare în acest sens;

243.6. măsurile adoptate de Centrul Național de Acreditare ca urmare a informațiilor comunicate de Agenția de Mediu, cu excepția cazului în care aceste informații au fost tratate ca plângeri, în sensul pct. 225.

**244.** În situația în care Centrul Național de Acreditare a impus verificatorului măsuri administrative în temeiul pct. 196-203, ori în cazul ridicării suspendării acreditării sau dacă o decizie referitoare la o contestație a anulat decizia de impunere a măsurilor administrative menționate, Centrul Național de Acreditare informează următoarele părți:

244.1. Agenția de Mediu sau autoritatea competentă a statului în care verificatorul este acreditat;

244.2. autoritățile competente și organismele naționale de acreditare din statul membru al Uniunii Europene în care verificatorul desfășoară activități de verificare.

**245.** Agenția de Mediu comunică anual Centrului Național de Acreditare următoarele:

245.1. rezultatele relevante ale verificării raportului operatorului și/sau operatorului de aeronave, precum și ale rapoartelor de verificare aferente, în special în ceea ce privește cazurile de neconformitate cu prevederile prezentului Regulament constatate la verificatorul în cauză;

245.2. rezultatele inspecției efectuate asupra operatorului sau operatorului de aeronave, în măsura în care acestea sunt relevante pentru Centrul Național de Acreditare în vederea acreditării și supravegherii verificatorului, precum și în cazul în care indică constatări privind neconformitatea verificatorului cu prevederile prezentului Regulament;

245.3. rezultatele evaluării documentației interne de verificare a verificatorului, efectuată de Agenția de Mediu în temeiul pct. 88, atunci când aceasta a fost realizată;

245.4. plângerile înregistrate cu privire la verificatorul respectiv.

**246.** În situația în care informațiile prevăzute la pct. 245 evidențiază că Agenția de Mediu a constatat nerespectarea prezentului Regulament de către verificator, Centrul Național de Acreditare tratează aceste informații ca o plângere formulată de Agenția de Mediu împotriva verificatorului, în sensul pct. 225.

**247.** Centrul Național de Acreditare adoptă măsurile corespunzătoare pentru gestionarea acestor informații și răspunde Agenției de Mediu într-un termen rezonabil, dar nu mai târziu de trei luni de la data primirii acestora. În răspunsul său, Centrul Național de Acreditare informează Agenția de Mediu cu privire la măsurile adoptate și, după caz, la măsurile administrative impuse verficatorului.

**248.** În cazul în care organismul național de acreditare al unui alt stat membru al Uniunii Europene, în care verficatorul efectuează verificări, a fost solicitat, în temeiul pct. 190, să desfășoare activități de supraveghere, acesta transmite constatările sale organismului național de acreditare care a acreditat verficatorul, cu excepția cazului în care cele două organisme naționale de acreditare au convenit altfel.

**249.** Organismul național de acreditare care a acreditat verficatorul ia în considerare constatările prevăzute la pct. 248 în evaluarea respectării de către verficator a cerințelor prezentului Regulament.

**250.** În cazul în care constatările prevăzute la pct. 248 oferă dovezi privind nerespectarea prezentului Regulament de către verficator, organismul național de acreditare care a acordat acreditarea adoptă măsurile corespunzătoare în temeiul prezentului Regulament și informează organismul național de acreditare care a desfășurat activitățile de supraveghere cu privire la următoarele aspecte:

250.1. măsurile adoptate de organismul național de acreditare care a acreditat verficatorul;

250.2. modul în care au fost soluționate constatările de către verficator, după caz;

250.3. măsurile administrative care au fost impuse verficatorului, după caz.

**251.** În cazul în care unui verficator i s-a acordat acreditarea de către un organism național de acreditare dintr-un stat membru al Uniunii Europene diferit de cel în care este stabilit verficatorul, programul de lucru în materie de acreditare și raportul de gestionare menționate la pct. 240-243, precum și informațiile menționate la pct. 244 trebuie furnizate, autorității competente a statului în care este stabilit verficatorul.

**252.** Lista organismelor de evaluare a conformității recunoscute, cu sarcinile specifice pentru care acestea au fost recunoscute, este gestionată de către Centrul Național de Acreditare, care asigură disponibilitate publică pe site-ul web oficial al Centrului Național de Acreditare în conformitate cu art. 8 alin. (3) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

**253.** Lista prevăzută la pct. 252 are scopul de a facilita și armoniza accesul la bazele de date, în vederea asigurării unei comunicări eficiente și rentabile între

Centrul Național de Acreditare, autoritățile competente, verificatori, operatori și operatori de aeronave, precum și de a permite, după caz, reunirea acestor baze de date într-o bază de date centralizată.

**254.** Lista menționată la pct. 252 și 253 include următoarele informații, care sunt puse la dispoziția publicului:

254.1. numele și adresa tuturor verificatorilor acreditați de organismul național de acreditare în cauză;

254.2. statele membre ale Uniunii Europene în care verificatorul efectuează verificări;

254.3. domeniul de acreditare al fiecărui verficator;

254.4. data la care a fost acordată acreditarea și data la care expiră acreditarea respectivă;

254.5. orice informație privind măsurile administrative care au fost impuse verficatorului.

**255.** În vederea elaborării programului de lucru în materie de acreditare și a raportului de gestiune prevăzute la pct. 240-243, verficatorul transmite Centrului Național de Acreditare, până la data de 15 noiembrie a fiecărui an, următoarele informații:

255.1. data și locul preconizate pentru efectuarea verificărilor pe care verficatorul urmează să le realizeze, inclusiv dacă se va efectua o vizită fizică sau virtuală a sitului;

255.2. adresa și datele de contact ale operatorilor sau ale operatorilor de aeronave ale căror rapoarte de emisii, rapoarte privind alte efecte ale aviației decât emisiile de CO<sub>2</sub> sau rapoarte cu datele unei instalații nou-intrate fac obiectul verificării sale;

255.3. numele membrilor echipei de verificare și domeniul de acreditare în care se încadrează activitatea operatorului sau a operatorului de aeronave.

**256.** În cazul în care informațiile prevăzute la pct. 255 au fost modificate, verficatorul notifică modificările respective Centrului Național de Acreditare, în termenul stabilit de comun acord cu acesta.

Anexa nr. 1  
la Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile  
verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră

**DOMENIUL DE ACREDITARE  
pentru verificatori**

Domeniul de acreditare al verificatorilor este indicat în certificatul de acreditare prin utilizarea grupurilor de activități prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Prezentele dispoziții se aplică verificatorilor acreditați de Centrul Național de Acreditare și celor acreditați de un alt organism național de acreditare dintr-un stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu art. 50 alin. (4) din aceeași lege.

Nr. grupeii de activități	Domeniile de aplicare a acreditării
1.	Arderea combustibililor în instalații care utilizează exclusiv combustibili comerciali standard, astfel cum sunt definiți în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, sau în instalații din categoria A sau B care utilizează gaze naturale
2.	Arderea combustibililor în instalații, fără restricții
3.	Rafinarea petrolului
4.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producția de cocs;</li> <li>- prăjirea sau sinterizarea, inclusiv peletizarea, minereurilor metalice (inclusiv a minereurilor sulfuroase);</li> <li>- producerea fontei sau a oțelului (topire primară sau secundară), inclusiv a instalațiilor pentru turnare continuă</li> </ul>
5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producerea sau prelucrarea metalelor feroase (inclusiv fero-aliaje);</li> <li>- producerea aluminiului secundar;</li> <li>- producerea sau prelucrarea metalelor neferoase, inclusiv producerea aliajelor</li> </ul>
6.	- Producerea aluminiului primar sau a aluminei (emisii de CO <sub>2</sub> și perfluorocarburi)
7.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producerea clincherului de ciment;</li> <li>- producerea varului sau calcinarea dolomitei sau a magnezitei;</li> <li>- fabricarea sticlei, inclusiv a fibrei de sticlă;</li> <li>- fabricarea prin ardere de produse ceramice;</li> <li>- fabricarea materialului izolant din vată mineral;</li> <li>- uscarea sau calcinarea gipsului sau fabricarea plăcilor din ipsos și a altor produse din gips</li> </ul>
8.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producerea celulozei din lemn sau a altor materiale fibroase;</li> <li>- producerea hârtiei sau a cartonului</li> </ul>
9.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producerea negrului de fum;</li> <li>- producerea amoniacului;</li> <li>- producerea substanțelor chimice organice vrac prin cracare, reformare, oxidare completă sau parțială sau prin procese similar;</li> <li>- producția de hidrogen (H<sub>2</sub>) și de gaz de sinteză;</li> <li>- producția de sodă calcinată (Na<sub>2</sub>CO<sub>3</sub>) și de bicarbonat de sodiu (NaHCO<sub>3</sub>)</li> </ul>
10.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Producerea acidului azotic (emisii de CO<sub>2</sub> și N<sub>2</sub>O);</li> <li>- producerea acidului adipic (emisii de CO<sub>2</sub> și N<sub>2</sub>O);</li> <li>- producerea acidului glioxalic și glioxilic (emisii de CO<sub>2</sub> și N<sub>2</sub>O)</li> </ul>
11.	- Activități de aviație (date privind emisiile)
12.	- Activități supuse certificării alocărilor cu titlu gratuit
13.	- Activități de aviație (alte efecte ale aviației decât emisiile de CO <sub>2</sub> )

Anexa nr. 2

la Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile  
verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră

**CERINȚE**  
**stabilite pentru exercitarea activității de verificare**

În ceea ce privește cerințele aplicabile verificatorilor, se aplică standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate menționate la pct. 5, în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, referitoare la cerințele pentru organismele care efectuează validări și verificări ale gazelor cu efect de seră, în vederea acreditării sau a altor forme de recunoaștere. În acest sens, sunt aplicabile următoarele proceduri, procese și măsuri:

1. un proces și o politică de comunicare cu operatorul sau operatorul de aeronave, precum și cu alte părți relevante;
2. măsuri corespunzătoare pentru asigurarea confidențialității informațiilor obținute în cadrul activităților de validare și verificare;
3. un proces de tratare a contestațiilor;
4. un proces de tratare a plângerilor, inclusiv un termen orientativ;
5. un proces de emitere a unui raport de verificare revizuit, în cazul în care, ulterior transmiterii raportului de verificare către operator sau operatorul de aeronave pentru prezentarea către Agenția de Mediu, se identifică o eroare în conținutul raportului de verificare, al raportului operatorului sau al operatorului de aeronave;
6. o procedură sau un proces de externalizare a activităților de verificare către alte organizații, cu respectarea cerințelor privind imparțialitatea, competența și confidențialitatea;
7. o procedură sau un proces care să asigure că verificatorul își asumă întreaga responsabilitate pentru activitățile de verificare efectuate de persoanele contractate;
8. procese care asigură funcționarea eficientă a sistemului de management prevăzut la pct. 151, inclusiv următoarele:
  - 8.1. procese pentru reexaminarea sistemului de management cel puțin o dată pe an, fără a se depăși un interval de 15 luni între două reexaminări;
  - 8.2. procese pentru efectuarea auditurilor interne cel puțin o dată pe an, fără a se depăși un interval de 15 luni între două audituri interne;
  - 8.3. procese pentru identificarea și gestionarea neregularităților în cadrul activităților verificatorului și pentru luarea unor măsuri corective în vederea remedierii acestor neregularități;
  - 8.4. procese pentru identificarea riscurilor și a oportunităților în cadrul activităților verificatorului și pentru luarea unor măsuri preventive în vederea atenuării acestor riscuri;
  - 8.5. procese de control al informațiilor documentate.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind**  
**acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră.**

<b>1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ</b>
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
<b>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ</b>
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul Hotărârii Guvernului se propune spre aprobare în temeiul prevederilor art. 50 alin.(6) din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Necesitatea elaborării și aprobării prezentului proiect derivă inclusiv din angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană. În acest sens, proiectul se regăsește în Programul Național de Aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, fiind inclus în Clusterul 4 – Agenda verde și conectivitatea sustenabilă, acțiunea nr. 133, cu termen de aprobare stabilit pentru luna aprilie 2026. Din considerentul că proiectul reprezintă o acțiune prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, la Pilonul 5 „Tranziție verde și capital natural”, Reforma 5.6.12–13 „Acțiuni climatice și decarbonizare”, <b>cu termen de executare stabilit pentru luna iunie 2026</b> , este imperativ intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Intrarea imediată în vigoare a hotărârii va asigura realizarea în termen a angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și implementării măsurilor de dezvoltare a cadrului național de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră. Aplicarea imediată a actului normativ este indispensabilă pentru instituirea fără întârziere a cadrului de acreditare și a cerințelor aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel încât autoritățile competente, organismul național de acreditare și operatorii economici să dispună, într-un termen util, de mecanismele necesare pregătirii și funcționalizării sistemului de verificare a emisiilor, conform standardelor și cerințelor Uniunii Europene. Orice amânare a intrării în vigoare ar putea afecta respectarea termenului stabilit în Agenda de reforme și realizarea obiectivelor asumate în domeniul acțiunilor climatice și decarbonizării. Implementarea acestei acțiuni este necesară pentru asigurarea alinierii cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul relevant, precum și pentru consolidarea mecanismelor instituționale și de reglementare aferente. Problema principală abordată prin proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră constă în reducerea ireversibilă și progresivă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră (GES), prin asigurarea colectării precise și consecvente a datelor privind emisiile. Verificarea datelor reprezintă un instrument esențial, eficient și fiabil pentru susținerea procedurilor de control și asigurare a calității, contribuind la îmbunătățirea performanței în ceea ce privește monitorizarea și raportarea emisiilor de GES. Pentru diminuarea fenomenului de schimbare a climei se cer eforturi globale comune, la care trebuie să se alăture și Republica Moldova. Conferința XXI a Părților la CONUSC a stabilit

un plan de acțiuni pentru limitarea încălzirii globale „mult sub” 2 °C, exprimat în Acordul de la Paris. La începutul anului 2025, 195 de părți au ratificat sau au aderat la Acord, ceea ce reprezintă peste 98% din emisiile globale de GES<sup>1</sup>. Trei membri ai CONUSC, Iran, Libia și Yemen — au semnat, dar nu au ratificat Acordul. Iranul este singurul dintre aceștia cu o pondere semnificativă a emisiilor (~2%).

Statele Unite, cel mai mare emițător de gaze cu efect de seră din istorie și, în prezent, al doilea la nivel global după China, și-au consolidat treptat angajamentele climatice. China s-a angajat să atingă un vârf al emisiilor înainte de 2030 și să realizeze neutralitatea climatică până în 2060. India, la rândul său, și-a propus inițial reducerea intensității emisiilor cu 33–35% față de nivelul din 2005 până în 2030, obiectiv revizuit în 2021 la o reducere de 45%. În aprilie 2021, Statele Unite și-au actualizat ținta, vizând o reducere a emisiilor cu 50–52% până în 2030 (comparativ cu nivelurile din 2005), iar în decembrie 2024 și-au exprimat intenția de a atinge o reducere de 61–66% până în anul 2035.<sup>2</sup>

În vederea atingerii scopului Acordului de la Paris, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 78/2017, toate Părțile semnatare trebuie să întreprindă și să comunice eforturile de reducere a emisiilor de GES, expuse în Contribuția Națională Determinată (CND), conform căreia țara și-a asumat angajamentul de a atinge, până în anul 2030, ținta de 71% reducere a emisiilor nete de GES comparativ cu nivelul anului 1990 iar până în anul 2035 ținta de 75% comparativ cu anul de referință 1990.

Sursele principale de emisiile de GES în Republica Moldova sunt prezentate de: producerea energiei electrice la termocentrale, de sistemele de încălzire a locuințelor, traficul auto, feroviar, aerian și activitatea industrială.

În Republica Moldova sectorul „Energie”, reprezintă cea mai importantă sursă a emisiilor de gaze cu efect de seră. Sectorul include emisiile provenite de la arderea staționară și mobilă a combustibililor în scopul obținerii energiei (97.5% din emisiile totale pe sector la nivelul anului 2022) precum și emisiile fugitive de la producerea, procesarea, transportarea păstrarea, livrarea și distribuția țigărilor și gazului natural (2,5 % din emisiile totale pe sector, la nivelul anului 2022). Împreună aceste emisii au reprezentat în 2022 circa 69.2% din emisiile naționale nete de GES direct.

Conform celui de-al șaselea raport de evaluare al Grupului Interguvernamental pentru Schimbări Climatice (IPCC) al ONU, activitățile de aviație au contribuit cu 2,76% din totalul emisiilor globale de carbon în 2019, iar această cifră este proiectată să crească dramatic în viitor.

Odată cu stabilirea în CND actualizată a unor obiective mai ambițioase, se urmărește atingerea obiectivelor sectoriale de reducere a emisiilor de GES față de anul 1990, an de bază, în sectoarele prezentate în *Tabelul 1*.

Conform Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a atinge, până în anul 2030, ținta necondiționată de 64% de reducere a emisiilor nete a GES comparativ cu nivelurile anului 1990. Angajamentul de reducere a emisiilor ar putea crește până la 78% în mod condiționat, având suportul necesar al donatorilor internaționali.

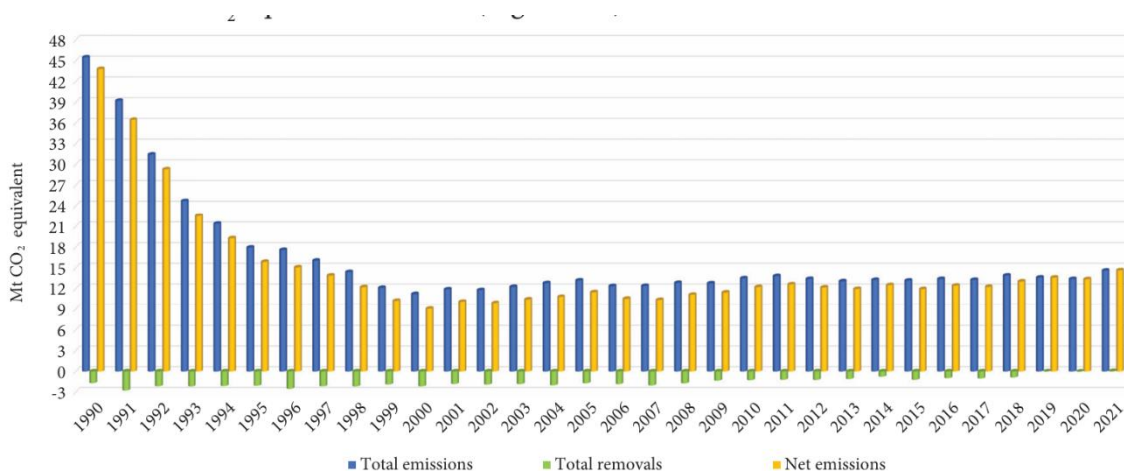
<sup>1</sup> [https://www.wired.com/2016/09/paris-climate-agreement-one-step-closer-reality/?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.wired.com/2016/09/paris-climate-agreement-one-step-closer-reality/?utm_source=chatgpt.com)

<sup>2</sup> [https://www.nrdc.org/stories/paris-climate-agreement-everything-you-need-know?utm\\_source=chatgpt.com#sec-](https://www.nrdc.org/stories/paris-climate-agreement-everything-you-need-know?utm_source=chatgpt.com#sec-)

Sectoarele	Până în anul 2020		Până în anul 2025		Până în anul 2030	
	ne- con condiționat	con condiționat	ne- con condiționat	con condiționat	ne- con condiționat	con condiționat
Energie	78	82	76	82	74	82
Transporturi	49	56	41	48	30	40
Clădiri	78	79	79	81	77	80
Industrie	58	62	51	59	45	56
Agricultură	48	50	43	45	37	41
FTSCFTS	12	18	43	54	62	76
Deșeuri	23	26	46	51	38	47
<b>TOTAL</b>	<b>65</b>	<b>71</b>	<b>69</b>	<b>76</b>	<b>64-67</b>	<b>78</b>

Tab. 1. Țintele de reducere a emisiilor de GES divizate pe sectoare, % față de 1990

Nivelul ambițios al obiectivului de reducere a emisiilor este determinat luând în considerare evoluția acestora în perioada 1990–2022. În acest interval, emisiile directe totale de GES, exprimate în echivalent CO<sub>2</sub>, au înregistrat o tendință descrescătoare semnificativă în Republica Moldova, scăzând cu 71,5% – de la 45,48 Mt echivalent CO<sub>2</sub> în 1990 la 12,95 Mt echivalent CO<sub>2</sub> în 2022. Totodată, emisiile nete de GES seră s-au redus cu 69,5%, de la 43,81 Mt echivalent CO<sub>2</sub> în 1990 la 13,37 Mt echivalent CO<sub>2</sub> în 2022. (Tabelul 2.)



Tab. 2. Sursa, Raportul Național de Inventariere a Sursele și Siturilor de Gaze cu Efect de Seră în Republica Moldova 1990–2022.

Pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050, stabilit la alin. (1) al art. 1 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, este esențială instituirea unui sistem de monitorizare, raportare și verificare (MRV) robust.

Implementarea sistemului MRV va contribui la reducerea necondiționată a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) până în anul 2030, comparativ cu nivelurile din anul de referință 1990, după cum urmează: cu până la 74% în sectorul „Industria energetică”, cu până la 30% în sectorul „Transporturi”.

Acest sistem trebuie să asigure disponibilitatea unor date comparabile și verificabile, care să sprijine elaborarea rapoartelor privind emisiile de GES. Rapoartele respective trebuie supuse unui proces de verificare independentă, pentru a consolida capacitățile instituționale și operaționale, atât în sectorul public, cât și în cel privat, în vederea colectării și procesării exacte a informațiilor referitoare la emisiile de GES.

Temeiul juridic general privind sistemul MRV este stabilit prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice (art.49-51). Angajamentele operatorilor sunt detaliate în Regulamentul

privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

Cu toate acestea, procesul de verificare a rapoartelor anuale de emisii, metodologiile aplicabile, precum și cerințele privind acreditarea și competențele verficatorilor nu sunt reglementate în mod expres de legislația în vigoare, ceea ce generează lacune în aplicarea eficientă și uniformă a sistemului MRV.

Activitatea verficatorilor va contribui la dezinstituționalizarea atribuțiilor autorităților publice la realizarea unor sarcini tehnice și complexe. Verificarea va ușura categoric sarcina Agenției de Mediu în colectarea și verificare datelor, precum și controlul acestora pentru Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Proiectul Hotărârii Guvernului se aliniază la angajamentele asumate de țară pentru a contribui la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare (SND) „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022, în special Obiectivul general 10, care vizează ”asigurarea unui mediu sănătos și sigur” și care prevede atingerea până în anul 2030 a țintei strategice ”asigurarea rezistenței la schimbările climatice prin reducerea riscurilor legate de schimbările climatice” (ODD 13.1).

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

Obiectivul prezentului Regulament este de a asigura un sistem eficient și credibil de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de GES, prin instituirea unui cadru normativ pentru acreditarea verficatorilor. Acest cadru urmărește garantarea verificării independente, imparțiale și competente a rapoartelor, reducerea sarcinii administrative pentru state și operatori, precum și promovarea îmbunătățirii continue a performanței operatorilor și a operatorilor de aeronave.

Prevederile proiectului propus spre aprobare se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale, care reglementează monitorizarea emisiilor de GES printr-o abordare distinctă, stabilind valori-limită orientate spre protecția componentelor de mediu și sănătății umane.

Monitorizarea emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează în conformitate cu planul de monitorizare aprobat de Agenția de Mediu, adaptat specificului activităților prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în conformitate cu prevederile alin. (3) al art. 49 și alin. (4) al art. 51 din aceeași lege, precum și cu pct. 2, subpunctul 2.2 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

Pentru punerea în aplicare a acestor prevederi, se impune reglementarea unui cadru metodologic clar privind procesul de verificare a rapoartelor anuale de emisii (RAE), aliniat criteriilor prestabilite, care să funcționeze ca un instrument eficient și fiabil de sprijin pentru procedurile de control și asigurare a calității. Scopul este asigurarea unei raportări corecte și eficiente a emisiilor de gaze cu efect de seră. Activitățile de verificare desfășurate de verficator trebuie să contribuie la consolidarea capacității operatorilor de a-și îmbunătăți continuu performanța.

Totodată, este necesară stabilirea cerințelor aplicabile verficatorilor, care trebuie să dețină competența tehnică necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor în mod independent și imparțial, în calitate de verficatori acreditați, în conformitate cu criteriile de conformare prevăzute în standardul armonizat al Uniunii Europene aplicabil procesului de verificare.

Verficatorul acționează independent de operator și este imparțial în desfășurarea activităților de verificare prin faptul că este acreditat de MOLDAC sau va fi recunoscută acreditarea obținută în alte țări care corespunde cerințelor UE.

Verificatorul acționează în mod independent. Totodată, în cazuri specifice prevăzute de Regulament (de exemplu, la pct. 101–103), acesta poate solicita o abatere de la metodologia de verificare, cu acordul Agenției de Mediu, instituția responsabilă pentru aprobarea planului de monitorizare.

### 3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul prezentului Regulament este de a stabili cadrul juridic pentru acreditarea și supravegherea activității verificatorilor, în vederea asigurării verificării rapoartelor anuale de emisii de GES (RAE), întocmite în conformitate cu art. 50 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.

*Obiectivul general* al proiectului reprezintă crearea cadrului normativ în vederea consolidării capacităților instituționale de punere în aplicare a măsurilor privind acreditarea și supravegherea verificatorilor, în vederea asigurării verificării rapoartelor anuale privind emisiile de GES în temeiul art.50 din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice.

Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației reglementează prevederile generale privind activitățile de verificare, precum și cerințele referitoare la planul și raportul de verificare, în Capitolul VII Verificarea.

Proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile emisiilor de gaze cu efect de seră.

Proiectul Regulamentului este constituit din 5 capitole (256 puncte) și 3 anexe. Principalele prevederi ale actului normativ:

- *Capitolul I* stabilește dispozițiile generale, cu privire la scopul, domeniul de aplicare și definirea termenilor utilizați în prezentul Regulament.
- *Capitolul II* stabilește cerințe armonizate privind rapoartele de verificare și desfășurarea activităților de verificare, în vederea asigurării faptului că atât rapoartele, cât și procesul de verificare respectă aceleași standarde de calitate și rigoare. Analiza susceptibilității datelor raportate la inexactități materiale reprezintă o componentă esențială a procesului de verificare, influențând direct modul în care verificatorul trebuie să planifice și să efectueze activitățile de verificare. În acest sens, fiecare etapă a procesului de verificare este strâns corelată cu rezultatele analizei riscurilor de inexactitate, asigurând o abordare proporțională și eficientă în verificarea rapoartelor de emisii.
- *Capitolul III* reglementează cerințele aplicabile verificatorilor, cu accent pe asigurarea competențelor necesare, astfel încât întregul personal implicat în activitățile de verificare să fie competent în îndeplinirea atribuțiilor care îi revin. Prevederile acestui capitol stabilesc, de asemenea, criteriile privind asigurarea independenței și imparțialității verificatorului. Verificatorul are obligația de a proiecta, documenta, implementa și menține un sistem de management, în conformitate cu standardul armonizat. Capitolul conține și cerințele relevante privind structura și organizarea verificatorului, astfel cum sunt stabilite în standardul armonizat aplicabil.
- *Capitolul IV* stabilește obiectivele acreditării și supravegherii verificatorilor acreditați de către Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova, ținând cont de complexitatea domeniului de acreditare, a sistemului de management al calității, precum și de procedurile și informațiile aferente proceselor reglementate de prezentul Regulament.
- *Capitolul V* reglementează cerințele de competență aplicabile evaluatorilor, criteriile de desemnare a echipelor de evaluare și a experților tehnici, precum și competențele necesare pentru a sprijini în mod eficient evaluatorul principal și

evaluatorul. De asemenea, stabilește cadrul privind evaluarea la nivel de omologi, în conformitate cu art. 14 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității, precum și cerințele aplicabile evaluatorilor și echipelor de evaluare implicate în acest proces. Totodată, sunt prevăzute dispoziții referitoare la schimbul de date, Centrul Național de Acreditare având obligația de a furniza informațiile relevante Agenției de Mediu sau organismelor naționale de acreditare din statul în care verificatorul își desfășoară activitatea sau a fost acreditat.

*Anexa nr. 1* la Regulament stabilește domeniul de acreditare pentru verificatori;

*Anexa nr. 2* prevede cerințe stabilite pentru exercitarea activității de verificare;

Sistemul MRV stă la baza transpunerii schemei ETS după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Datele colectate în urma implementării sistemului vor permite elaborarea unei metodologii clare și precise privind repartizarea cotelor de emisii de gaze cu efect de seră (GES).

Obiectul ETS I (primul sistem de comercializare a certificatelor de emisii – EU ETS) constă în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ale principalelor sectoare industriale printr-un mecanism de piață bazat pe un plafon de emisii și posibilitatea comercializării certificatelor. Sistemul se aplică operatorilor de aeronave începând cu anul 2012, iar în perioada 2024–2026 urmează să fie extins și asupra sectorului maritim.

Schema de comercializare a certificatelor de emisii (ETS 2), care prevede includerea emisiilor generate de sectorul clădirilor, al transportului rutier și al altor sectoare industriale, are la bază premisa că acoperirea tuturor emisiilor rezultate din arderea combustibililor contribuie în mod esențial la atingerea obiectivului de neutralitate climatică.

Prevederile referitoare la acreditarea verificatorilor pentru activitățile care intră sub incidența ETS2 urmează a fi transpuse prin proiectul de modificare a Regulamentului propus spre aprobare, ulterior reglementării temeiului juridic corespunzător prin proiectul de lege de modificare a Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Această abordare se justifică prin faptul că, în Programul național de aderare pentru anii 2025–2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, la Clusterul nr. 4 „Cap. 27 Mediu și schimbări climatice”, poziția 162, este prevăzută elaborarea proiectului de lege menționat. Termenul de realizare stabilit în PNA este decembrie 2026.

La etapa actuală, Ministerul Mediului a transmis Comisiei Europene poziția de negociere, în care propune introducerea schemei de comercializare a certificatelor de emisii după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Propunerea include stabilirea unei perioade de tranziție de 5 ani de la momentul aderării, în cadrul căreia certificatele de emisii de gaze cu efect de seră (GES) să fie alocate cu titlu gratuit.

### 3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la nerealizarea obiectivelor dezvoltării durabile naționalizate în Strategia Națională de Dezvoltare ”Moldova Europeană 2030”, inclusiv ODD 13 care este fundamental pentru realizarea tuturor celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la imposibilitatea instituirii unui sistem de MRV armonizat cu cel al Uniunii Europene, care să susțină în mod eficient procedurile de control și asigurare a calității. Aceasta ar afecta negativ performanța proceselor de monitorizare și raportare a emisiilor de GES, ar compromite obiectivul de reducere ireversibilă a emisiilor antropice de GES, precum și capacitatea de reducere a vulnerabilității societății la schimbările climatice și de consolidare a rezilienței climatice.

A nu face nimic înseamnă a nu onora obligațiunile luate de RM față de Acordul Climatic de la Paris (2015) și Tratatul Comunității Energetice. În urma netranspunerii prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 și neaprobării proiectului HG, Republica

Moldova nu își va alinia politicile sale la obiectivele generale ale politicii UE în domeniul energiei și al climei, astfel cum sunt definite de pachetele legislative ale UE (Pactul verde, Fit for 55).

Astfel, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

#### **4. Analiza impactului de reglementare**

##### **4.1. Impactul asupra sectorului public**

Nu este aplicabil.

##### **4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative**

Proiectul propus spre aprobare, fiind un document axat pe instituționalizarea funcțiilor de aprobare a planului de monitorizare, evaluare și validare a rapoartelor de verificare, precum și pe asigurarea unui rol de supraveghere din partea Agenției de Mediu în implementarea mecanismului MRV, nu va genera impact asupra Bugetului de Stat.

##### **4.3. Impactul asupra sectorului privat**

Verificatorul rapoartelor anuale de monitorizare a emisiilor de GES trebuie să fie acreditat de către organismul național de acreditare, în cazul Republicii Moldova, Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) persoană juridică aflată în regim de autogestiune – pentru a demonstra conformitatea atât cu cerințele stabilite prin standardele armonizate, cât și cu cerințele specifice privind verificarea rapoartelor operatorilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2011 privind activitatea de acreditare și de evaluare a conformității.

În ceea ce privește costurile aferente procedurii de acreditare, acestea constau într-un tarif stabilit de MOLDAC pentru verificatorii de emisii de GES. Costul procedurii variază în funcție de complexitatea procesului de acreditare și este estimat la aproximativ 400 de euro.

Tarifele aferente procesului de acreditare sunt aprobate prin Legea nr. 235 din 1 decembrie 2011 privind activitatea de acreditare și de evaluare a conformității, cu modificările ulterioare. Acestea sunt prevăzute în Anexa nr. 1 – Schema de calculare a plăților pentru serviciile de acreditare, document care este publicat pe pagina oficială a Centrului Național de Acreditare.

În procesul de elaborare a Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, ca urmare a consultărilor realizate de experții proiectului EU4Climate cu verificatorii și companiile care prestează servicii pe piața UE, s-a constatat că tarifele pentru activitățile de verificare nu pot fi diferențiate strict în funcție de dimensiunea instalației. Astfel, o centrală termică de 70 MW ar putea fi verificată la un cost similar cu cel al unei centrale de 25 MW, costurile fiind determinate în principal de complexitatea instalației, domeniul de activitate, categoria de producție și alți factori specifici.

Având în vedere că domeniul de aplicare al sistemului MRV vizează un număr limitat de operatori cu un grad ridicat de energo-intensitate, prevederile sunt aplicabile doar unui segment restrâns de entități reglementate prin Ordinul Ministrului nr. 141 din 9 august 2024 . Ordinul prevede: 8 instalații energetice cu o putere termică nominală mai mare de 20 MW, 11 operatori cu instalații industriale care intră sub incidența proiectului propus și 5 operatori din sectorul aviației.

Având în vedere toate cele menționate mai sus, inclusiv consultările privind costurile de prestare a serviciilor pe plan internațional, o estimare aproximativă este că în regiunea UE, verificarea unei instalații simple de ardere cu gaz ar putea fi în jur de 800 - 1000 EUR, în timp ce o instalație industrială complexă ar putea plăti până la 3000 - 10 000 EUR pentru costurile de verificare.

Tab.1 Distribuirea costurilor după categoriile de activități

<b>Implementarea Sistemului MRV pentru instalațiile staționare și în sectoarele transportului din domeniul aviației și maritim</b>	
<b>Investiții/Costuri pentru operatorii</b>	<b>Categoriile de activități</b>
<p>Conform opiniei experților din cadrul proiectului EU4Climate, pentru consolidarea capacităților instituționale în asigurarea sistemului MRV identificate costurile variază între 65000-100 000 Euro.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Costuri de instruire a funcționarilor în legătură cu specificațiile tehnice prevăzute de Directiva 2003/87/CE EU ETS.</li> <li>• Efectuarea inspecțiilor pentru verificarea conformității instalațiilor care cad sub incidența EU ETS.</li> <li>• Costurile asociate cu activitățile de verificare: instruire; procurare a standardelor de verificare a emisiilor de GES; acreditarea verficatorilor.</li> </ul>
<b>Domeniul Aviației</b>	<b>Categoriile de activități</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Conform opiniei experților din cadrul proiectului EU4Climate, costul mediu în asigurarea MRV pentru o companie aeriană depinde de numărul de aeronave, tipul de combustibil, numărul de zboruri, distanța de zbor. Poate fi în intervalul de 5.000 EUR pe an pentru o companie aeriană mică, în timp ce costul mediu pentru o companie mare poate fi în intervalul de 150.000 EUR pe an.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Întocmirea planului de monitorizare și elaborarea raportului anual de monitorizare a emisiilor de GES;</li> <li>• Verificarea raportului de monitorizare.</li> <li>• Instruirea persoanelor implicate în procesul de întocmire a documentelor. Aceste instruirii pot fi realizate în procesele de formare a personalului, fapt ce poate duce la minimizarea costurilor.</li> </ul>
<b>Transportul maritim</b>	<b>Categoriile de activități</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Costul conformării cu cerințele EU ETS MRV variază în funcție de dimensiunea navei și de cantitatea de combustibil consumată. Potrivit Sustainable Ships<sup>3</sup>, costul pentru compania de transport este de aproximativ 200 EUR per tona metrică de combustibil cu 70 EUR per tona metrică de CO<sub>2</sub>.</li> <li>• Pentru MRV UE în conformitate cu Regulamentul UE 2015/757, serviciile de verficator acreditat pentru navele cu o capacitate mai mare de 5000 GT atunci când tranzacționează în zona UE se ridică la 1000 EUR per navă.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Întocmirea planului de monitorizare și elaborarea raportului anual de monitorizare a emisiilor de GES;</li> <li>• Verificarea raportului de monitorizare.</li> <li>• Instruirea persoanelor implicate în procesul de întocmire a documentelor. Aceste instruirii pot fi realizate în procesele de formare a personalului, fapt ce poate duce la minimizarea costurilor.</li> </ul>
<p><b>4.4. Impactul social</b>  Prezentul act normativ are impact social pozitiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• consolidarea cadrului de reglementare;</li> <li>• o stare de sănătate îmbunătățită, ca efect al reducerii emisiilor de GES;</li> <li>• reducerea distrugerii: pădurilor, clădirilor (clădirilor istorice) prin reducerea ploii acide și a altor forme de poluare;</li> <li>• influența directă asupra investițiilor interne, atragerea investițiilor străine și, ca urmare, obținerea beneficiilor pentru dezvoltarea locală;</li> <li>• menține și întărește inovația și competitivitatea industriei;</li> <li>• beneficii sociale printr-o mai bună conștientizare, implicare și responsabilizare cu privire la problemele de mediu (de exemplu, responsabilitatea socială și implicarea în luarea măsurilor de reducere a emisiilor de GES).</li> </ul>	

<sup>3</sup> [EU ETS — Sustainable Ships \(sustainable-ships.org\)](http://EU-ETS-Sustainable-Ships.org)

<p>Beneficiile aferente reducerilor emisiilor de GES vor depăși cu mult costurile de asigurare a conformității. În primul rând, măsurile propuse se vor concretiza în creșterea duratei de viață și în îmbunătățirea stării de sănătate a oamenilor, ca urmare a reducerii numărului de decese cauzate de boli provocate de aridizarea climei. În al doilea rând, această estimare nu ia în considerare beneficiile ecologice foarte substanțiale datorate reducerii pagubelor cauzate ecosistemului, care sunt dificil de exprimat în termeni monetari.</p> <p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu este aplicabil.</p> <p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil.</p>
<p><b>4.5. Impactul asupra mediului</b></p> <p>Măsurile stabilite în proiectul Regulamentului vor contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• reducerea emisiilor de GES la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane</li> <li>• reducerea vulnerabilității asociate cu schimbarea climei pe termen scurt, mediu și lung, dar și spațial, limitând impactul negativ asupra ecosistemelor, cu influențe directe asupra calității resurselor naturale;</li> <li>• sporirea potențialului fondului silvic de captare a emisiilor de GES;</li> <li>• sporirea potențialului de reproducere a biodiversității;</li> <li>• atenuarea schimbărilor climatice, prin vizarea poluanților care au o contribuție semnificativă la efectele climatice, precum și la poluarea atmosferică (cum ar fi componenta „negru de fum”) sau prin promovarea măsurilor care combat simultan poluanții atmosferici și gazele cu efect de seră (cum ar fi amoniacul și oxidul de azot).</li> </ul>
<p><b>4.6. Alte impacturi și informații relevante</b></p> <p>Nu este aplicabil.</p>
<p><b>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</b></p>
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră transpune parțial (transpune ( art. 1, art. 3 (pct. 2, 7, 8 - 9, 14, 16, 21 - 30), art. 4 - 5, art. 8 - 9, art. 11, art. 15, art. 16 (2) și (3), art. 17 - 26, art. 28 - 43, art.44 - 54, art. 55 (1), (4), (6), art. 56 - 57, art. 58 - 64, art. 65 (1) - (4), art. 66, art. 67 (1) - (2), art. 68 - 69, art. 70 (1), art. 71 - 77, Anexele I - III) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, CELEX: 32018R2067, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1192 al Comisiei din 18 iunie 2025”.</p> <p>Centrul de Armonizare a Legislației a întocmit Declarația de compatibilitate (nr. 18-69-7899 din 21.07.2025) complementat de scrisoarea cu nr. Nr. 31/02-69-4439 din 17 aprilie 2026 la proiectul hotărârii de Guvern. Obiecțiile CAL au fost acceptate și incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor. Clauza de armonizarea și proiectul Regulamentului au fost revăzute.</p>
<p>5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p> <p>Pentru implementarea prezentului proiect de act normativ, este necesară operarea unor modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, care vor viza, în special: neprezentarea raportului anual privind emisiile de GES și nerespectarea cerințelor privind verificarea acestui raport.</p> <p>Unele prevederi ale Regulamentului (UE) 2018/2067 au fost deja transpuse prin</p>

Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației. Având în vedere modificările aduse ulterior acestui regulament UE, va fi necesară revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației astfel încât să reflecte noile dispoziții.

#### **6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului. În vederea consultării publice privind inițierea elaborării proiectului Regulamentului, anunțul a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului și pe portalul [particip.gov.md](https://particip.gov.md), astfel încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a transmite propuneri. <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-acreditarea-si-cerintele-aplicabile-vericatorilor-emisiilor-de-gaze-cu-efect-de-sera/14393>.

Proiectul Regulamentului și nota de fundamentare au fost publicate pentru consultare publică. <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-mediului-plaseaza-spre-consultare-publica-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-acreditarea-si-cerintele-aplicabile-vericatorilor/14821>.

La data de 16 iulie, în cadrul Ministerului Mediului a avut loc o ședință de consultare privind aspectele legate de transpunerea și implementarea Directivei 2003/87/CE (ETS) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2066, cu participarea reprezentanților mediului de afaceri incluși în Lista aprobată prin Ordinul Ministrului nr. 141 din 9 august 2024.

În urma discuțiilor din cadrul ședinței, a fost definitivată poziția de negociere, care propune stabilirea unei perioade de tranziție de 5 ani de la momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, pentru implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii.

În ceea ce privește sistemul MRV, nu se impune o perioadă de tranziție: operatorii de aeronave s-au conformat deja și raportează partenerilor din UE, iar operatorii instalațiilor industriale sunt pregătiți din punct de vedere tehnic, solicitând doar instruirii suplimentare și ghidare pentru aplicarea corectă a prevederilor legislative.

Proiectul se regăsește ca acțiune în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, Pilonul 5 „Tranziție verde și capital natural”, Reforma 5.6.12–13 „Acțiuni climatice și decarbonizare”. În acest context, proiectul a fost consultat cu Comisia Europeană, iar observațiile și recomandările formulate au fost examinate și integrate în SINTEZA obiecțiilor și propunerilor.

#### **7. Concluziile expertizelor**

Proiectul a trecut toate etapele de avizare, expertizare, consultare în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în temeiul art. 32, aln. 2<sup>2</sup> proiectul a fost avizat de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului. Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

#### **8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Ulterior adoptării actului normativ Ministerul Mediului va iniția operarea modificărilor ce se impun la Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației.

#### **9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Agencia de Mediu va implementa sistemul MRV pentru instalațiile staționare și în sectoarele transportului din domeniul aviației.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului va efectua controlul realizării măsurilor în domeniul.

Centrul Național de Acreditare ("MOLDAC") va acredita verificatorii în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

Pentru implementarea prevederilor proiectului de act normativ, sunt necesare următoarele măsuri:

- consolidarea sistemelor naționale de monitorizare, raportare și verificare (MRV);
- acreditarea verificatorii în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;
- raportarea emisiilor de GES în scopul verificării coerenței datelor utilizate pentru determinarea surselor de emisii și îmbunătățirea aproximațiilor bazate pe calcule, fapt ce va permite o mai bună estimare a emisiilor de GES.

**Ministru**

**Gheorghe HAJDER**

**SINTEZA**  
**obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)**  
**la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea**  
**Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră**  
**(număr unic 605/MM/2025)**

Nr. d/o	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<b>Avizarea I</b>			
1.	<b>Ministerul Afacerilor Externe</b>  Aviz nr. DI/3/041.1-7517 din 23.07.2025	<p>În conformitate cu pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare – <i>Regulament</i>), clauza de armonizare se întocmește în conformitate cu modelele stabilite în anexa nr.1 la Regulament. Astfel, clauza de armonizare se va întocmi în conformitate cu modelul nr. 4 din anexa nr. 1, având în vedere transpunerea simultană prin proiectul național a mai mult de un act juridic european.</p>	<b>Se acceptă</b>
		<p>Totodată, în clauza de armonizare urmează să fie utilizate calificativele generale de apreciere a compatibilității conforme pct. 37 din Regulament. În acest context, în urma analizei tabelului de concordanță, se constată că <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului</i>, obiect al transpunerii în proiectul actului normativ național, este transpus parțial, motiv pentru care clauza de armonizare urmează a fi ajustată corespunzător.</p>	<b>Se acceptă</b>
		<p>În completarea celor menționate anterior, tabelul de concordanță va utiliza calificativele de apreciere a gradului de compatibilitate, în conformitate cu punctul 42 din Regulament. Astfel, la compartimentul 3, calificativul privind gradul general de compatibilitate va fi modificat în „<i>parțial compatibil</i>”, pentru a reflecta în mod corect nivelul de transpunere.</p>	<b>Se acceptă</b>

2.	<b>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</b>  Aviz nr.19/3677 din 28.07.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>
3.	<b>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova</b> <b>Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător</b> Aviz nr. 38-78-8204 din 30.07.2025	<p style="text-align: center;"><b>I. Proiectul de act normativ</b></p> <p>Prevederile p. 3 din proiectul Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră (proiectul) stabilesc, că <i>Regulamentul asigură verificarea datelor relevante pentru actualizarea criteriilor de referință ex ante, precum și pentru determinarea alocării certificatelor de emisii de GES cu titlu gratuit pentru instalații, aprobate de Guvern, în conformitate cu subpunctul 2.4 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.</i> Pentru a asigura un nivel de claritate mai înalt, se recomandă modificări redacționale ale punctului respectiv, eventual expunerea acestuia în două propoziții. Totodată, sunt necesare clarificări în Nota de fundamentare referitor la certificatele de emisii de GES cu titlu gratuit pentru instalații, aprobate de Guvern. Recomandare valabilă și pentru schema de comercializare a certificatelor de emisii în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare, aprobată de Guvern prevăzută la punctul 9.9.2.</p> <p>La punctul 6 din proiect se recomandă de concretizat unele norme, și anume „în măsura în care standardele armonizate aplicabile reglementează aceste cerințe”.</p> <p>Prevederile p. 8 din proiect stabilesc, că <i>prevederile Regulamentului se aplică fără a aduce atingere cerințelor prevăzute de Legea nr.227/2022 privind emisiile industriale.</i> Normele respective necesită a fi clarificate în Nota de fundamentare.</p> <p>Nici prevederile punctelor 2 și 3, nici punctul 7, nu oferă claritate rapoartele anuale a căror agenți economici (pentru care activități) vor fi verificate de verficatori. Verificările respective vor fi efectuate în bază de contract, care presupun, conform Notei de fundamentare, sume impunătoare pentru agenții economici. În Nota de fundamentare este prevăzut, că <i>având în vedere că</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p> <p><b>Se acceptă.</b></p> <p><b>Se acceptă.</b></p> <p><b>Se acceptă parțial.</b>          Proiectul Regulamentului a fost revizuit.          Lista activităților prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind</p>

		<p><i>domeniul de aplicare al sistemului MRV vizează un număr limitat de operatori cu un grad ridicat de energo-intensitate, prevederile sunt aplicabile doar unui segment restrâns de entități reglementate prin Ordinul Ministrului nr. 141 din 9 august 2024. Ordinul prevede: 8 instalații energetice cu o putere termică nominală mai mare de 20 MW, 11 operatori cu instalații industriale care intră sub incidența proiectului propus și 5 operatori din sectorul aviației. Totuși, pentru a asigura un nivel de claritate și predictibilitate, se recomandă de prevăzut în proiect un punct aparte, care ar stabili norme concrete asupra căror agenți economici (activități) se referă Regulamentul respectiv. În acest context, ridică semne de întrebare pozițiile 3 și 16 din anexa nr. 1 al proiectului, care prevede așa domeniu de acreditare pentru verificatori ca: <i>Arderea combustibililor în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare corespunzătoare prevăzute de Legea nr. 74/2004 privind acțiunile climatice; Activitățile și gazele cu efect de seră care nu sunt enumerate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2004 privind acțiunile climatice pot fi incluse, în temeiul prevederilor legii.</i></i></p>	<p>acțiunile climatice urmează a fi completată prin modificarea acesteia, după intrarea în vigoare a legii.</p> <p>Activitățile noi din sectoarele clădirilor și transportului rutier nu au fost incluse în proiectul legii, deoarece, la momentul elaborării, Republica Moldova avea statutul de stat asociat, iar astfel de prevederi nu necesitau transpunere conform Acordului de Asociere. În prezent, având calitatea de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie. În acest context, pentru a utiliza eficient și proporțional resursele administrative și pentru a evita dublarea eforturilor în vederea modificării ulterioare a Regulamentului propus spre abrogare, s-a decis transpunerea integrală a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse propunerile menționate.</p>
		<p>Proiectul prevede noțiunea <i>activități de control</i> - acțiunile desfășurate sau măsurile puse în aplicare de către operator sau operatorul de aeronave sau entitatea reglementată pentru a reduce riscurile inerente. Entitatea reglementată se menționează și în alte prevederi ale proiectului, în special capitolul III - Verificarea rapoartelor entității reglementate, fiind prevăzut la punctul 142.1 autorizația entității reglementate. Totodată, Legea nr. 74/2024</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p> <p>Activitățile noi din sectoarele clădirilor și transportului rutier nu au fost incluse în proiectul legii, deoarece, la momentul elaborării, Republica Moldova avea statutul de</p>

		<p>privind acțiunile climatice se referă doar la operatorul instalației staționare, operatorul de aeronave și operatorul instalației de transport maritim. Se recomandă de clarificat prevederile referitor la entitatea reglementată în Nota de fundamentare.</p>	<p>stat asociat, iar astfel de prevederi nu necesitau transpunere conform Acordului de Asociere. În prezent, având calitatea de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie. În acest context, pentru a utiliza eficient și proporțional resursele administrative și pentru a evita dublarea eforturilor în vederea modificării ulterioare a Regulamentului propus spre abrogare, s-a decis transpunerea integrală a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse propunerile menționate.</p>
		<p>Proiectul conține multiple prevederi, în care se menționează planul de monitorizare aprobat de Agenția de Mediu. Documentul respectiv poate fi calificat ca act permisiv și se recomandă clarificările respective în Nota de fundamentare. Totodată proiectul necesită a fi completat, fiind stabilite norme de trimitere la prevederi legale, care reglementează aprobarea respectivă. Recomandare valabilă și pentru metodologia de monitorizare aprobată de Agenția de Mediu, alte documente și activități aprobate de Agenție.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Prevederile p. 91 din proiect stabilesc, că <i>la solicitarea Agenției de Mediu, verificatorul pune la dispoziția acesteia documentația internă de verificare, precum și la orice alte informații relevante, necesare pentru evaluarea activității de verificare. Agenția de Mediu are dreptul de a stabili un termen-limită pentru acordarea accesului la documentația solicitată.</i> Pentru a evita situații de abuz sau interpretări discreționare, se recomandă revizuirea prevederilor respective și concretizarea acestora, fiind prevăzut termen concret.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>Prevederile p. 105 din proiect stabilesc, că <i>prin derogare de la punctul 63, verificatorul poate decide, cu aprobarea Agenției de Mediu și în conformitate cu punctul 106, să nu efectueze vizite ale sitului pentru anumite instalații. Această decizie se bazează pe rezultatul analizei riscurilor și se ia doar în cazul în care verificatorul are acces de la distanță la toate datele relevante și sunt îndeplinite condițiile care justifică neefectuarea vizitei. Verificatorul informează operatorul, fără întârzieri nejustificate, cu privire la această decizie. La punctul 106 este prevăzut, că operatorul notifică Agenția de Mediu și solicită confirmarea deciziei verificatorului de a nu efectua vizita sitului. La primirea acestei solicitări, Agenția de Mediu evaluează și decide asupra acceptării deciziei verificatorului, luând în considerare toate următoarele elemente:</i> mai departe după text. Prevederile respective oferă atribuții în exces pentru Agenție și se recomandă de prevăzut luarea deciziei de către verificator fără ca aceasta să fie aprobată. Totodată, verificatorul va informa Agenția sau Centrului Național de Acreditare, fără implicarea solicitantului. În caz contrar, prevederile punctelor 105-107 necesită a fi argumentate în Nota de fundamentare, inclusiv prin prezentarea informației referitor la prevederile din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018, care se transpun. Recomandare valabilă și pentru punctele 116, 119, 120, 121, 214, 216, 217 (la acest punct este prevăzut termenul de două luni pentru așteptarea aprobării, care îl considerăm prea mare).</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b> Nota de fundamentare a fost revizuită Prevederile respective nu conferă Agenției de Mediu atribuții excesive și nu vizează activitatea economică a operatorului, ci exclusiv procesul de monitorizare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Decizia privind abaterea de la metodologia de verificare nu poate fi luată de către verificator fără coordonarea prealabilă cu Agenția de Mediu. Aceasta, în conformitate cu lit. d) a art. 18 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, are competența clar stabilită de a coordona planul de monitorizare a emisiilor de GES. Procesul de verificare este strâns corelat cu planul de monitorizare, ceea ce justifică implicarea directă a Agenției în acest context.</p>
		<p>Secțiunea a 6-a al capitolului III conține multiple prevederi, care se repetă în secțiunea a 2-a (începând cu punctul 270) al capitolului IV și se recomandă clarificări și utilizarea normelor de trimitere.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Punctele menționate nu conțin prevederi identice. Dispozițiile cuprinse la pct. 270–284 din Secțiunea a 2-a, Capitolul IV, transpun art.43 din Regulamentul (UE) 2018/2067 și stabilesc cerințele aplicabile verificatorilor operatorilor industriali și ai operatorilor de aeronave. Pe de altă parte, prevederile din Secțiunea a 6-a a Capitolului III transpun dispozițiile art. 43y și 43za din versiunea consolidată la</p>

			01.01.2025 a Regulamentului (UE) 2018/2067 și reglementează cerințele aplicabile verficatorilor entităților reglementate.
		Prevederile p. 288 din proiect stabilesc, că <i>orice persoană juridică înregistrată în Republica Moldova poate solicita acreditarea, în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității</i> . La punctul 289.1 este prevăzut că solicitantul pune la dispoziția Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova <i>toate informațiile solicitate de Centrul Național de Acreditare</i> . Prevederile respective ridică semne de întrebare și necesită a fi concretizate doar la informațiile ce țin de domeniul de acreditare.	<b>Se acceptă.</b>
		Prevederile p. 312 din proiect stabilesc, că Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova, în temeiul art. 12 alin. (12) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, poate suspenda sau retrage acreditarea sau restrânge domeniul de acreditare al unui verficator, la solicitarea acestuia. Se recomandă excluderea cuvântului „poate”. Totodată prevederile punctului 314.1, și anume <i>verficatorul a încălcat grav cerințele prezentului Regulament</i> oferă un nivel ridicat de incertitudine, urmare căreia pot fi create situații de abuz și se recomandă concretizarea cuvântului „grav”, fiind indicate norme concrete din Regulament.	<b>Se acceptă.</b>
		Proiectul conține prevederi referitor la supunerea evaluării la nivel de omologi a Centrului Național de Acreditare, organismului național de acreditare (p.320, 341, 342, 344 – 349, alte prevederi). Se recomandă examinarea oportunității excluderii prevederilor de așa gen, deoarece un act normativ național nu poate transpune norme de aplicabilitate directă a documentelor UE.	<b>Nu se acceptă.</b> Prevederile reglementate își au temeiul în dispozițiile naționale ale Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității și nu transpun norme cu aplicabilitate directă din actele Uniunii Europene. În baza normelor deja transpuse prin Legea nr. 235/2011, proiectul de Regulament aduce clarificări tehnice, specifice unui domeniu de aplicare restrâns. În

			<p>prezent, având statutul de stat candidat, Republica Moldova are obligația de a transpune integral acquis-ul Uniunii Europene. Normele europene cu aplicabilitate vor deveni aplicabile de drept numai după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.</p>
		<p>La sub punctului 2.2 este prevăzut, că <i>problema principală abordată prin proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră constă în reducerea ireversibilă și progresivă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră (GES), prin asigurarea colectării precise și consecvente a datelor privind emisiile.</i> Informația respectivă nu poate fi calificată ca problemă, deoarece reducerea ireversibilă și progresivă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră (GES) este obiectiv legat de problema definită, iar colectarea datelor privind emisiile este modalitate de monitorizare a soluționării problemei. Din informația prezentă în Nota de fundamentare (spre exemplu, pentru diminuarea fenomenului de schimbare a climei se cer eforturi globale comune, la care trebuie să se alătore și Republica Moldova), problema poate fi definită ca încălzirea globală/schimbarea climei și aceasta nu se referă doar la Republica Moldova, care este doar parte a comunității mondiale contribuitoare la soluționarea problemei.</p> <p>De asemenea, Nota de fundamentare prevede, că <i>pentru diminuarea fenomenului de schimbare a climei se cer eforturi globale comune, la care trebuie să se alătore și Republica Moldova. Conferința XXI a Părților la CONUSC a stabilit un plan de acțiuni pentru limitarea încălzirii globale „mult sub” 2 °C, exprimat în Acordul de la Paris. În vederea atingerii scopului Acordului de la Paris, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 78/2017, toate Părțile semnatare trebuie să întreprindă și să comunice eforturile de reducere a emisiilor de GES, expuse în Contribuția Națională Determinată (CND), conform căreia țara și-a asumat angajamentul de a atinge, până în anul 2030, ținta de 71% reducere a emisiilor nete de GES comparativ cu nivelul anului 1990 iar până în anul 2035 ținta de 75%</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p><i>comparativ cu anul de referință 1990. În acest context, deoarece este necesar de întreprins eforturi comune din partea tuturor statelor din lume pentru soluționarea problemei, se recomandă de completat Nota de fundamentare cu informații referitor la statele semnatare ale Acordului de la Paris, câte state l-au ratificat/nu l-au ratificat și care este ponderea acestora (inclusiv care nu l-au semnat) în economia (industria) mondială și aportul lor în soluționarea problemei globale.</i></p>	
		<p>Nota de fundamentare conține Tabelul 1. Țintele de reducere a emisiilor de GES divizate pe sectoare, % față de 1990. Se recomandă de prezentat informație referitor la țintele de reducere a emisiilor de GES „necondiționat” și „condiționat”. Totodată, pentru a avea claritate, se recomandă prezentare unui tabel cu nivelul de emisii de GES în țară începând cu anul 1990 – prezent.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Conform Notei de fundamentare, <i>procesul de verificare a rapoartelor anuale de emisii, metodologiile aplicabile, precum și cerințele privind acreditarea și competențele verificatorilor nu sunt reglementate în mod expres de legislația în vigoare, ceea ce generează lacune în aplicarea eficientă și uniformă a sistemului MRV. În acest context, se recomandă de prezentat informații referitor la situația actuală – numărul de verificali, acreditarea lor, cum se verifică rapoartele operatorilor, altă informație relevantă.</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b> În prezent, nu există o procedură de acreditare a verificatorilor, iar în Republica Moldova nu sunt verificatori acreditați pentru acest sector. Urmează ca MOLDAC să obțină dreptul de a acorda acreditare în conformitate cu standardul relevant de evaluare a conformității.</p>
		<p>• <i>Obiectivele urmărite și soluțiile propuse</i> La acest compartiment, este prevăzut, că <i>obiectivul general al proiectului reprezintă crearea cadrului normativ în vederea consolidării capacităților instituționale de punere în aplicare a măsurilor privind acreditarea și supravegherea verificatorilor, în vederea asigurării verificării rapoartelor anuale privind emisiile de GES.</i> Informația respectivă nu poate fi calificată ca obiectiv, deoarece reglementarea în cauză este parte a instrumentului de soluționare a problemei. Din aceste considerente, se recomandă excluderea întregii informații despre proiect la partea ce ține de obiectiv, totodată această informație poate să se regăsească la sub punctul 3.1, fără a admite dublări. Se recomandă stabilirea obiectivului/obiectivelor (țintele de reducere a emisiilor de GES), care trebuie să fie legate de problema definită.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>Totodată, obiectivele și rezultatele scontate trebuie expuse în mod măsurabil, realist, cuantificat și fixat în timp.</p>	
		<p><i>Analiza impactului de reglementare</i>  La compartimentul respectiv (p.4.3 Impactul asupra sectorului privat) este prevăzut, că o estimare aproximativă este că în regiunea UE, verificarea unei instalații simple de ardere cu gaz ar putea fi în jur de 800 - 1000 EUR, în timp ce o instalație industrială complexă ar putea plăti până la 3000 - 10 000 EUR pentru costurile de verificare. Totodată, în tabelul ce urmează (Distribuirea costurilor după categoriile de activități) sunt prezentate costuri mai mari și se recomandă clarificarea informației respective.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Distribuirea costurilor pe categorii de activități nu este posibilă în prezent, întrucât aceste costuri nu depind exclusiv de complexitatea instalațiilor sau de numărul de zboruri, ci sunt influențate și de prețurile de piață, care variază în funcție de tarifele stabilite de verificatori. În Republica Moldova nu există, la acest moment, verificatori acreditați, ceea ce face imposibilă estimarea unor tarife naționale. În plus, tarifele practicate de verificatorii din alte state sunt considerate informații confidențiale, fiind protejate ca secret comercial.</p>
		<p><i>Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</i>  La sub punctul 5.2 este prevăzut, că pentru implementarea prezentului proiect de act normativ, este necesară operarea unor modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008. Informația respectivă necesită a fi expusă mai detaliat, deoarece pentru nerespectarea unor norme trebuie de aplicat măsuri de conformare, dar nu sancțiuni contravenționale, care se aplică doar în cazul vinovăției (cauzarea prejudiciului).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p><i>Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</i>  La acest compartiment este prezentată informația doar referitor la publicarea anunțului de inițiere a elaborării proiectului și este necesar de prevăzut linkul, prin care poate fi nemijlocit accesat proiectul și Nota de fundamentare. Totodată, se recomandă organizarea consultărilor publice a proiectului și Notei de fundamentare cu reprezentanții mediului de afaceri</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		incluși în Lista adoptată prin ordinul Ministrului nr. 141 din 9 august 2024, fiind expuse rezultatele acestor consultări.	
4.	<b>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</b> Aviz nr. 18-69-7899 din 21.07.2025	În proiectul de Hotărâre: clauza de armonizare este expusă în conținutul Regulamentului, ceea ce contravine pct. 34 din Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, care stabilește că clauza de armonizare se include după clauza de adoptare a proiectului.	<b>Nu se acceptă.</b> Clauza de armonizare reprezintă un element constitutiv al actului normativ. În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative, art. 41 – <i>Elementele constitutive ale actului normativ</i> , actul normativ este alcătuit din următoarele elemente: a) denumirea; b) preambulul; c) clauza de adoptare, iar pentru proiectele de acte normative cu relevanță pentru UE – și <b>clauza de armonizare</b> ; d) dispozițiile generale; e) dispozițiile de conținut; f) dispozițiile finale; g) dispozițiile tranzitorii; h) anexele.
		În urma analizei secțiunii nr. 6 din Capitolul III din Regulament și a secțiunii nr. 2 din Capitolul IV, constatăm includerea repetitivă în cadrul Regulamentului a dispozițiilor legale privind independența și imparțialitatea verificatorilor. Suplimentar, normele juridice prevăzute la pct. 226 – 235 se repetă, în totalitate, la pct. 272 – 282.	<b>Nu se acceptă.</b> Punctele menționate nu conțin prevederi identice. Dispozițiile cuprinse la pct. 270–284 din Secțiunea a 2-a, Capitolul IV, transpun art.43 din Regulamentul (UE) 2018/2067 și stabilesc cerințele aplicabile verificatorilor operatorilor industriali și ai operatorilor de

			aeronave. Pe de altă parte, prevederile din Secțiunea a 6-a a Capitolului III transpun dispozițiile art. 43y și 43za din versiunea consolidată la 01.01.2025 a Regulamentului (UE) 2018/2067 și reglementează cerințele aplicabile verficatorilor entităților reglementate.
		Recomandăm, excluderea Anexei nr. 3 din conținutul Regulamentului, și completarea Capitolului V, Secțiunea nr. 1 cu un pct. cu următorul conținut „În vederea desfășurării procesului de acreditare se aplică standardul armonizat prevăzut de Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, referitor la cerințele minime de acreditare și cerințele impuse organismelor de acreditare”.	<b>Se acceptă.</b>
		În opinia Ministerului, prevederile legale din Secțiunea nr. 10 din Capitolul II din Regulament, care reglementează procedura de verificare simplificată pentru operatorii de aeronave, urmează să fie expuse în cadrul Capitolul VII din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, din motivul că Hotărârea prenotată conține norme speciale privind procesul de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră, care provin din activitățile din domeniul aviației.	<b>Nu se acceptă.</b> Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 instituie cadrul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES, reglementând obligațiile operatorilor. Totodată, prin Capitolul II, secțiunea 10, sunt prevăzute norme specifice pentru verficatori, inclusiv aplicarea procedurii de verificare simplificată. În acest context, verficatorul are obligația de a documenta motivele care justifică alegerea unui plan de verificare simplificat și de a păstra probele care confirmă respectarea condițiilor legale. De asemenea, în situații excepționale și imprevizibile, când vizita fizică a sitului nu poate fi efectuată, verficatorul poate recurge la vizite virtuale, cu aprobarea Agenției de Mediu, cu condiția

			<p>adoptării măsurilor necesare pentru asigurarea unui nivel adecvat de încredere în raportul verificat.</p>
		<p>Prevederile Capitolului V Secțiunea a 3-a din Regulament, privind temeiurile și procedura de suspendare, retragere și de restrângere a acreditării de către MOLDAC, sunt, în mare parte identice, cu temeiurile și procedura de suspendare, restrângere, retragere a acreditării de către MOLDAC stabilite la art. 14<sup>4</sup> din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Considerăm necesar, excluderea Capitolului V Secțiunea a 3-a din cuprinsul Regulamentului, și completarea acestuia cu o normă de trimitere, expusă în următoarea redacție „<i>Temeiurile și procedura de suspendare, restrângere, retragere a acreditării de către MOLDAC este stabilită la art. 14<sup>4</sup> din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității</i>”.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Secțiunea a 3-a din Capitolul V transpune art. 53 și art. 54 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, care stabilesc norme specifice privind cazurile în care se suspendă acreditarea sau se restrânge domeniul de acreditare.  În prezent, având statut de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie.  Aceste norme contribuie la respectarea unui principiu fundamental al tehnicii legislative, prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative – accesibilitatea cadrului normativ pentru utilizatorii simpli.</p>
		<p>În vederea asigurării uniformizării terminologiei utilizate în Regulament cu terminologia utilizată în Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, propunem următoarele modificări: substituirea termenului „<i>verificator</i>” cu noțiunea de „<i>organism de evaluare a conformității</i>” din motivul că Legea nr. 235/2011 stabilește că organismul de evaluare a conformității efectuează activități de evaluare a conformității, inclusiv de etalonare, încercare, certificare și inspecție. În această ordine de idei, menționăm că noțiunea de „<i>verificator</i>” este utilizată în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Noțiunea de „verificator” este deja reglementată prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. Regulamentul propus spre aprobare trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, în conformitate cu art. 3</p>

		<p>substituirea noțiunii „<i>entitate reglementată</i>” cu noțiunea „<i>agent economic</i>” din motivul că Legea nr.235/2011 stabilește că agentul economic reprezintă producătorul, reprezentantul autorizat, importatorul și distribuitorul.</p>	<p>alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În plus, noțiunea de „entitate reglementată” are un sens mai restrâns decât cel de „agent economic” și poate genera confuzii și incertitudini în procesul de implementare la nivel național. Transpunerea trebuie realizată într-o formă cât mai apropiată de actul Uniunii Europene. După aderarea Republicii Moldova la UE, prevederile Regulamentelor europene vor deveni direct aplicabile.</p>
		<p>Capitolul V din Regulament, stabilește dispoziții generale privind acreditarea verificatorilor, măsurile de supraveghere efectuate de MOLDAC în privința verificatorilor, în opinia Ministerului, aceste reglementări trebuie să se regăsească într-o hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, din considerentul că Legea nr. 235/2011 stabilește un cadru general privind acreditarea și evaluarea conformității și o hotărâre de Guvern de punere în aplicare ar detalia, organiza și asigura aplicarea uniformă a prevederilor legii.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Ministerul Mediului a organizat o ședință cu reprezentanții MOLDAC în etapa elaborării proiectului propus spre aprobare și a propus transpunerea unor prevederi în legislația de competență a acestei instituții, întrucât Ministerul Mediului nu dispune de atribuții în domeniu, dar este obligat să transpună Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Reprezentanții MOLDAC nu au susținut propunerea și au recomandat ca aceste aspecte specifice și de aplicabilitate restrânsă să fie reglementate în legislația de mediu, pentru a asigura o mai bună înțelegere din partea utilizatorilor simpli. Totodată, practica MOLDAC nu presupune modificarea legislației proprii de competență pentru fiecare domeniu de acreditare, aceasta</p>

			<p>conținând doar norme generale, iar ulterior fiecare domeniu în parte reglementează aspectele specifice prin raportare la aceste norme generale.</p>
		<p>Capitolul VI din Regulament, reglementează misiunea, funcțiile, drepturile și obligațiile MOLDAC, cerințele de competență aplicabile evaluatorilor și procedura de evaluare la nivel de omologi care presupune procesul de evaluare a MOLDAC de către organismele naționale de acreditare străine. Propunem că reglementările din Capitolul VI să fie inserate în Hotărârea nr. 77/2013 privind reorganizarea Întreprinderii de Stat "<i>Centrul de Acreditare în domeniul Evaluării Conformității Produselor</i>", fiindcă pct. 1 din Hotărârea prenotată prevede că Regulamentul reglementează misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile MOLDAC.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Ministerul Mediului a organizat o ședință cu reprezentanții MOLDAC în etapa elaborării proiectului propus spre aprobare și a propus transpunerea unor prevederi în legislația de competență a acestei instituții, întrucât Ministerul Mediului nu dispune de atribuții în domeniu, dar este obligat să transpună Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Reprezentanții MOLDAC nu au susținut propunerea și au recomandat ca aceste aspecte specifice și de aplicabilitate restrânsă să fie reglementate în legislația de mediu, pentru a asigura o mai bună înțelegere din partea utilizatorilor simpli. Totodată, practica MOLDAC nu presupune modificarea legislației proprii de competență pentru fiecare domeniu de acreditare, aceasta conținând doar norme generale, iar ulterior fiecare domeniu în parte reglementează aspectele specifice prin raportare la aceste norme generale.</p>

<p><b>5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MOLDAC)</b> Aviz nr.16/1-2266 din 31.07.2025</p>	<p><b>La proiectul Regulamentului:</b> Punctul conține sintagma „regulamentul asigură verificarea datelor...” ceea ce creează o confuzie la perceperea normei în cauză. Se consideră oportun de substituit cu fraza „Prin implementarea prevederilor Regulamentului se asigură verificarea datelor...”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
	<p>Obiecția privind percepția eronată a prevederii este valabilă și pentru pct. 6, pentru care propunem excluderea frazei „În sensul prezumției de conformitate,...”. Totodată, în pct. 6 se utilizează sintagma „standardele de referință”, așa cum acestea sunt identificate în art. 6 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. În acest sens comunicăm că, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a promovat proiectul de lege pentru modificarea acesteia. Astfel, în art. 6 și prin tot textul Legii nr. 235/2011 cuvintele „standarde de referință” vor fi substituite cu cuvintele „standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate”. Proiectul a fost adoptat în Parlamentul Republicii Moldova și în prezent se află la etapa de redactare a versiunii rusă. Având în vedere cele menționate, întru evitarea utilizării terminologiei depășite se consideră relevant utilizarea, pe parcursul întregului text, a sintagmei „standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
	<p>La pct. 9.1 nu este indicată corect referința la art. 12 din Legea nr. 235/2011. Art. 6 alin (1) din legea prenotată prevede că standarde de referință sunt standardele europene armonizate sau standardele internaționale adoptate la nivel național, care stabilesc criteriile atât pentru competența organismului național de acreditare cât și pentru organismele de evaluare a conformității (din care fac parte verificatorii care efectuează validarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră). Totodată, în conformitate cu alin. (3) art. 6 din aceeași lege Lista standardelor de referință se aprobă de către organul central de specialitate al administrației publice responsabil de infrastructura calității (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării) și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Astfel, între executarea prevederii respective Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a aprobat și a publicat Ordinul nr.188/2023 cu privire la aprobarea Listei standardelor moldovenești de referință prin care se adoptă standarde europene armonizate pentru evaluarea conformității. Lista cuprinde standardele armonizate din seria 14000, inclusiv standardul SM EN ISO 14065 „Cerințe pentru</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>organismele care efectuează validarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru utilizarea în acreditare sau în alte forme de recunoaștere”.</p> <p>În contextul celor relatate, se consideră util cuvintele „în temeiul art. 12” de substituit cu cuvintele „aprobat în conformitate cu prevederile art. 6”.</p>	
		<p>Punctele 10 și 11 cuprind normele referitor la obligațiile operatorului sau operatorului de aeronavă. Luând în considerare că Secțiunea 1 se referă la „Obligațiile verficatorului”, punctele prenotate nu sunt relevante pentru Secțiunea în cauză.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Pct. 305 prevede că în cazul în care un verficator desfășoară verificări pe teritoriul unui alt stat, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova, care a acreditat verficatorul, poate solicita organismului național de acreditare din statul respectiv să efectueze activitățile de supraveghere în numele și sub responsabilitatea sa. De menționat, această norma, precum și normele de la pct. 348, 363 și 365 sunt aplicabile <b>doar</b> în temeiul <i>Acordului de recunoaștere multilaterală semnat între organismele naționale de acreditare din statele membre ale Uniunii Europene și organizația „Cooperarea Europeană pentru acreditare” (Acordul EA MLA)</i>. Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova este semnatar al Acordului nominalizat. Urmare celor relatate, în punctul 305 este necesar după cuvântul „stat” de completat cu cuvintele „membru al Uniunii Europene”. Obiecția este valabilă și pentru punctele 355.4, 359.2, 363, 366, 369.2 și preambulul din Anexa nr.1.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Măsurile administrative în esența sa restricționează acreditarea acordată. Astfel, extinderea acreditării nu poate fi parte a măsurilor de restricționare. În acest context, denumirea Secțiunii a 3-a poate fi prezentată în următoarea redacție: „Extinderea acreditării. Măsurile administrative de restrângere, suspendare sau retragere a acreditării”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 316 este prevăzut că, decizia nefavorabilă a Centrului Național de Acreditare poate fi contestată în temeiul art. 11 alin. (1) din Legea 235/2011. Totodată, alineatul respectiv se referă la examinarea cererii de apel de către Centrul Național de Acreditare. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 care se intenționează a fi transpus stabilește că ”Decizia unui organism național de acreditare de a suspenda sau de a retrage o acreditare ori de a restrânge domeniul de acreditare poate fi contestată. Statele membre</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>stabilesc proceduri pentru soluționarea contestațiilor respective.” Astfel, propunem includerea normei care va stabili că, decizia Centrului Național de Acreditare privind restrângerea, suspendarea, retragerea sau neacordarea acreditării, precum și absența unei astfel de decizii, nu privează verificatorul de a contesta decizia în cauză direct în instanța de judecată, fără respectarea procedurii prealabile, dacă această contestare nu a fost soluționată în prealabil de Centrul Național de Acreditare conform procedurii sale. Această prevedere va fi aliniată și cu prevederile de la pct. 359 din proiect.</p>	
		<p>În denumirea Capitolului VI după cuvântul „aplicabile” urmează a fi completat cu cuvintele „organismului național de acreditare”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Pct. 321 este necesar de exclus, deoarece prevederea nu se încadrează în ansamblul prevederilor stabilite de proiect ce se referă la acreditarea verificatorilor. Potrivit art.14<sup>1</sup> alin.(10) din Legea 235/2011, Centrul Național de Acreditare dezvoltă scheme de acreditare sectoriale în coordonare cu autoritățile de reglementare. Atunci când Centrul Național de Acreditare nu are o anumită schemă de acreditare dezvoltată (în cazul dat schema de acreditare conform standardului SM EN ISO 14065), Centru nu are competențe tehnice necesare și nu poate accepta cererile depuse de solicitanți pentru schema de acreditare respectivă. În acest caz solicitantul/verificatorul din Republica Moldova poate recurge la organismul de acreditare dintr-un stat al Uniunii Europene competent pentru schema solicitată.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Prevederile pct. 321 transpun art. 56 din Regulamentul (UE) 2018/2067, având temei juridic în art. 50 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Transpunerea trebuie realizată într-o formă cât mai apropiată de actul Uniunii Europene. După aderarea Republicii Moldova la UE, prevederile Regulamentelor europene vor deveni direct aplicabile.</p>
		<p>Referința la pct. 339 din pct. 342 necesită ajustare, deoarece în pct.339 nu se menționează despre evaluarea la nivel de omologi.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 350 prevederea creează o incertitudine, deoarece nu este clar cine va constată și va notifică organismul național de acreditare că un verificator nu respectă prevederile Regulamentului în cauză. Din altă perspectivă, potrivit Regulamentului, verificatorul este abilitat cu funcții de verificare și nu de efectuare a inspecțiilor. În acest sens fraza „<i>pe parcursul desfășurării unei inspecții în temeiul art. 21 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității,</i>” nu este relevantă. Mai mult, art.21 din Legea nr.235/2011 a fost modificat urmare a adoptării proiectului de lege menționat mai sus în prezentul aviz, fiind introduse prevederi ce țin de procedura aplicabilă produselor care prezintă un risc la nivel național.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>La pct. 354 referința la art.8 alin (3) lit. e) se consideră una mai potrivită, deoarece art. 8 alin. (1) lit. j) cuprinde prevederea ce ține de cooperarea cu autoritățile de reglementare pentru elaborarea politicilor naționale privind acreditarea și evaluarea conformității.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Referința la art.14<sup>3</sup> alin.(12) din Legea nr. 235/2011 din pct. 367 nu este corectă, deoarece articolul 14<sup>3</sup> se referă la organismele de evaluare a conformității care activează în domeniul reglementat de Anexa nr. 3 din legea prenotată și se recunosc pentru notificarea ulterioară a acestora către Comisia Europeană. În contextul normei din articolul 76 al Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 este mai pertinentă referința la normele din art. 8 alin. (3) din Legea nr. 235/2011. Ca urmare, este necesară și ajustarea prevederilor din punctele 368 și 369 care sunt asociate cu pct. 367.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Numărul grupurilor de activități documentate în Anexa nr.1 la proiectul Regulamentului nu sunt în conformitate cu Anexa I la Regulamentul (UE) 2018/2067. Documentarea diferită a nr. grupei de activități în domeniul de acreditare ar putea crea confuzii și erori, inclusiv poziția 15, care necesită redactare întru redarea sensului coerent.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Nu este posibilă menținerea unei numerotări a activităților identice cu cea din Regulamentul UE, întrucât acesta a fost modificat și nu mai asigură coerența necesară, iar transpunerea sa în actul național este imposibilă din cauza restricțiilor privind numerotarea prevăzute de tehnica legislativă națională. Poziția 15 nu poate fi reformulată, deoarece prevederile art. 10a din Directiva 2003/87/CE nu au fost transpuse în legislația națională. În acest context, pentru a utiliza eficient și proporțional resursele administrative și pentru a evita dublarea eforturilor de modificare ulterioară a Regulamentului propus spre aprobare, s-a decis transpunerea integrală a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Ministerul planifică modificarea</p>

			Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse și clar expuse propunerile menționate, referitoare la activitățile supuse certificării alocărilor cu titlu gratuit.
6.	<b>Autoritatea aeronautică civilă</b> Aviz nr.1959 din 05.08.2025	<p>Întru executarea scrisorii nr.18-69-7899 din 21 iulie 2025 Autoritatea Aeronautică Civilă a examinat proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră și comunică următoarele.</p> <p>Propunem să fie incluse în proiectul de Regulament prevederi, care ar extinde aplicabilitatea acestuia și asupra verificărilor rapoartelor de emisii de CO2 în cadrul programului CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) către OACI (Organizația Aviației Civile Internaționale), prezentate conform HG nr.259/2024. La moment, în Moldova nu sunt verificatori acreditați de acest gen și operatorii aerieni naționali sunt nevoiți să recurgă la serviciile verificatorilor din străinătate.</p> <p>În fond, cerințele față de Monitorizarea, Verificarea și Raportarea emisiilor de carbon din cadrul ambelor programe (a EU și cea a OACI) sunt similare ca formă și conținut, baza de verificare (informația primară despre zborurile realizate) este aceeași, diferența e în tipurile diferite a zborurilor eligibile pentru EU ETS Aviation și CORSIA, precum și modul de gestionare a datelor raportate.</p> <p>Considerăm, că verificarea acelorași date primare cu emiterea a două concluzii – pentru EU ETS Aviation și CORSIA – ar fi și operațional mai simplu, dar și economic mai eficient – operatorii aerieni nu vor fi nevoiți să achite costuri duble pentru două verificări similare separate.</p> <p>Menționăm, că în prezent verificatorii acreditați în statele UE, oferă companiilor aeriene servicii de verificare a rapoartelor atât pentru EU ETS Aviation, cât și pentru CORSIA.</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b></p> <p>La pct. 1 al proiectului Regulamentului a fost extins domeniul de aplicare, prin introducerea unei referințe explicite la art. 51 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care reglementează Sistemul de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de carbon în cadrul programului CORSIA. Acest fapt confirmă că rapoartele elaborate în cadrul programului CORSIA sunt verificate de către verificatori acreditați în temeiul prezentei legi și în conformitate cu cerințele prevăzute de proiectul de regulament propus spre aprobare.</p> <p>Conținutul proiectului supus aprobării este fundamentat pe prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067.</p> <p>În vederea respectării unui principiu fundamental al tehnicii legislative – accesibilitatea cadrului normativ pentru utilizatorii simpli, se propune modificarea și completarea HG nr. 259/2024 privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon</p>

			<p>pentru aviația internațională (CORSIA), care conține deja dispoziții specifice în acest sens, în special în:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Secțiunea a 4-a „Cerințe privind verificarea” și</li> <li>• Secțiunea a 5-a „Gestionarea și controlul datelor”.</li> </ul>
7.	<p><b>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova</b>  <b>Centrul de armonizare a legislației</b>  Nr. 31/02-126-8466  07 august 2025</p>	<p>Obiecții privind compatibilitatea cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</p> <p>Cu referire la pct. 4.4, 6, 9.1, 198.6, 223 și 353 din actul național, se impune verificarea trimiterilor operate, astfel încât acestea să fie conforme cu trimiterile din prevederile actului UE, în speță, de la art. 1, art. 3 pct.2, art. 4, art. 43r (3) lit. (f), 43z (2), 69 (2).</p>	<b>Se acceptă.</b>
		<p>Cu referire la pct. 33.7, 37.8, 43.2, 81, 108.3, 109, 110.7.3, 137.5, 139.3, 142.11, 142.12, 164, 183, 222, 225, 279, 286, 328, 329.3 și 333.1 din actul național, se impune verificarea și modificarea conținutului textului normelor, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- completări – pentru clarificarea scopului, sensului normei sau a trimiterilor interne (pct. 33.7, 37.8, 43.2, 183, 222, 225, 286, 328, 329.3, 333.1),</li> <li>- reformulări – pentru asigurarea transunerii corecte și fidele a normelor UE (pct. 108.3, 109, 139.3, 142.11)</li> <li>- excluderi – ale unor termeni/formulări redundante sau neconforme cu actul UE (pct. 81, 109, 142.12, 164, 279);</li> <li>-ajustări terminologice/tehnice – pentru aliniere la cerințele de precizie juridico-tehnică (pct. 110.7.3, 137.5), astfel încât acestea să fie conforme cu prevederile actului UE (art. 16 alin. (2) lit. fa), art. 17 alin. (3) lit. h), art. 17 alin. (6) lit. b), art. 25 alin. (1), art. 31 alin. (3) lit. ba), art. 31 alin. (4), art. 32 alin. (5) lit. b), art. 43c alin. (1) lit. e), art. 43d alin. (1) lit. c), art. 43e alin. (1) lit. k) și l), art. 43j alin. (4) par. 1, art. 43o alin. (2), art. 43z alin. (1), art. 43za alin. (1) par. 2 și art. 44 par. 2, 58 alin. (2) par.3, 59 alin. (1) lit. (b), 60 alin. (2) lit. (a) )</li> </ul>	<b>Se acceptă parțial.</b> Modificările au fost operate cu excepția pct. 198.6 și pct. 223, care fac referire la prevederi netranspuse. Activitățile noi din sectoarele clădirilor și transportului rutier nu au fost transpuse deoarece, la momentul elaborării Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și al Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, Republica Moldova avea statut de stat asociat, iar astfel de prevederi nu necesitau transpunere conform Acordului de Asociere. În prezent, având statut de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie. În acest context, pentru utilizarea eficientă și proporțională a resurselor administrative și pentru a evita dublarea eforturilor de modificare ulterioară a

			Regulamentului propus spre aprobare, s-a decis transpunerea acestor prevederi din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și a Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, în care vor fi incluse propunerile menționate.
		La pct. 52, 73, 117, 124 din actul național, cuvântul „semnificative” se va substitui cu textul „materiale”, iar textul „impact semnificativ” se substituie cu textul „efect material” în conformitate cu prevederile art. 18 (1) par. 3, art. 22 (3), par.2, art. 34a (1) par. 2, art. 34b (2) din actul UE.	<b>Se acceptă.</b>
		La pct. 296 și 297 din actul național, textul „echipa de evaluare” se va substitui cu textul „Centrul Național de Acreditare”, astfel încât să fie conforme prevederilor art. 48 (4) par.1 și art. 48 (4) par.2 din actul UE.	<b>Se acceptă.</b>
		Cu referire la pct. 63 din proiectul național, se constată că acesta repetă conținutul pct. 62, care transpune prevederile art. 21 (1) din actul UE. În aceste condiții, norma respectivă urmează a fi exclusă, întrucât este repetitivă.	<b>Se acceptă.</b>
		Pct. 2, 3, pct. 9 (subpct. 2 - 3, 13, 14, 17, 18, 23 - 27), 10, 12-16, 23, 27, 32 și 92 din actul național urmează a fi excluse, întrucât acestea transpun în mod repetitiv prevederile art. 2, art. 3 (pct.1, 5-6,7,10-20)art.6,art.7 (1)-(3),(4)par.3,art.10,art.13(1),art.16(1)și art.27(1)din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Totodată, având în vedere că prevederile art. 2, 3(pct.1,5-6,7,10-20), 6, 7,10,12-14, art.16 (1) și art.27 din actul UE au fost deja transpuse prin HG nr. 575/2024, se impune reexaminarea oportunității păstrării acestora de proiect ori au un caracter repetitive.	<b>Se acceptă parțial</b> Modificările au fost operate, cu excepția punctelor următoare: - pct. 17 transpune art. 8 din Regulamentul UE, care nu a fost transpus anterior; -pct. 24 și 25 reglementează procesul evaluării informațiilor la etapa analizei strategice și diferența este evidentă, la etapa reexaminării sunt

		<p>analizate informații mai detaliate cu privire la activitatea operatorului (categoria instalației, planul de monitorizare etc.). Prevederile pct. 17 reglementează evaluarea informației anterior ce verificatorul acceptă procesul de verificare;</p> <p>-pct. 32 transpune art. 16 alin. (1) și este inclus pentru a asigura o expunere consecventă cu prevederile art. 16 alin. (2), care nu au fost transpuse anterior;</p> <p>-pct. 12 și pct. 16 conțin prevederi care asigură coerența și legătura logică a normelor transpuse în această secțiune, în scopul respectării unui principiu fundamental al tehnicii legislative, accesibilitatea cadrului normativ pentru utilizatorii simpli;</p> <p>- pct. 15, 23, 27 și 92 includ referințe care asigură coerența normelor transpuse în Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, contribuind la respectarea principiului fundamental al tehnicii legislative privind accesibilitatea cadrului normativ pentru utilizatorii simpli.</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Anexa nr. 3 a fost exclusă în conformitate cu recomandarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.</p> <p>la pct. 170 din actul național este corect utilizat termenul „obligația entității reglementate”, în</p>
		<p>De asemenea, se vor revizui tehnic: pct. 19, 30.1, 33, 61, 72, 75, 104, 105, 113, 114, 116, 121, 123,145.1, 155, 170, 175, 184, 187, 194, 198.14, 198.16, 212, 221, 255, 275, 289.3, 292, 298, 359, 366, 370, 371, 281, 296 din actul național, efectuându-se corectările de rigoare la trimiterile operate în acord cu trimiterile operate de prevederile actului UE (art. 9 (1), 15 (3) lit. (a), 16 (2), 20 (3), 22 (3) par.1, 22 (3) par.3, 30a, 31 (1) par.1, 33 (1), 33 (2), 34a (1) par. 1, 34a (4), 34b (1), 37 (6), 43 (3) par.3, 43 (6), 43f (2), lit. (a), 43 (3), 43j (4) par.1, 43m (1) par. 2, 43o (3) par. 1, 43o (3) par. 4, 43q (2) par. 2, 43r</p>	

		<p>(3) lit. (n), 43r (3) lit. (p), 43v (4), 43y, 46 (2) lit. (c), 48 (1), 48 (4) par.1), 49 (1), 72, 75, 77 (1), (2)).</p>	<p>concordanță cu prevederile prezentului capitol. Termenul „autorității reglementate” din actul UE este tradus eronat, întrucât versiunea în limba engleză utilizează corect termenul „regulated entity” („entitatea reglementată”).</p>
		<p><i>Obiecții privind clauza de armonizare</i>  Potrivit cerințelor art. 31 alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, clauza de armonizare existentă urmează a fi replasată după preambulul și clauza de adoptare a proiectului HG în următoarea redacție:  „Prezenta Hotărâre:  - transpune noțiunea de „entitate reglementată” din art. 3 lit. (ae) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32003L0087, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 27 din 25 octombrie 2003, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024,  - transpune parțial (transpune art. 1, art. 3 (pct. 2, 6a, 6b, 8 - 9, 21 - 30), art. 4 - 5, art. 8 - 9, art. 11, art. 15, art. 16 (2) și (3), art. 17 - 26, art. 28 - 54, art. 55 (1), (4), (6), art. 56 - 57, art. 58 - 64, art. 65 (1) - (4), art. 66, art. 67 (1) - (2), art. 68 - 69, art. 70 (1), art. 71 - 77, Anexele I - III)  Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32018R2067, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1321 al Comisiei din 8 mai 2024”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

	Totodată, actul național se completează cu pct. 3 cu textul „Prezenta hotărâre se abrogă la data aderării la UE”, ori Regulamentul UE va avea aplicabilitate directă.	
	<p><i>b) Obiecții privind tabelele de concordanță</i></p> <p>Tabelele de concordanță prezentate urmează a fi revizuite și completate potrivit cerințelor prevăzute de Anexa nr. 2 la HG 1171/2018, inclusiv:</p> <p>1. se va asigura o delimitare clară între normele UE care au fost deja transpuse în alte acte naționale și cele care fac obiectul transpunerii prin prezentul proiect de act normativ, indicându-se expres și complet prevederile actelor naționale prin care transpunerea a fost realizată anterior;</p>	<b>Se acceptă.</b>
	2. la compartimentul 7 din tabel, se va menționa corect punctele proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic UE din compartimentul 6 al tabelului de concordanță (obiecție la tabelul Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 (ex. la prevederile art. 8 alin. (2), 31, 32, 55, 56);	<b>Se acceptă.</b>
	3. se va revizui gradul de compatibilitate corespunzător art. 56 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067;	<b>Se acceptă.</b>
	4. pentru toate prevederile calificate ca fiind „parțial compatibile” sau „prevederi UE neaplicabile”, în compartimentul 9 al tabelului de concordanță „Observații” se vor introduce explicații scurte ale parțialității sau calificării prevederilor ca neaplicabile pentru RM;	<b>Se acceptă.</b>
	5. dacă proiectul național conține și prevederi cu specific național, care nu sunt transpuse din actul juridic european, acestea se reflectă la sfârșitul tabelului de concordanță (obiecție la tabelul Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067);	<b>Se acceptă.</b>

		<i>c) Observații privind Nota de fundamentare</i> Compartimentul 5 din Nota de fundamentare urmează a fi completat potrivit cerințelor prevăzute la pct. 5 din Anexa 1 din Legea 100/2017.	<b>Se acceptă.</b>
<b>8.</b>	<b>Ministerul Sănătății</b> Aviz nr. 09/2460 din 07.08.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>
<b>9.</b>	<b>Ministerul Afacerilor Interne</b> Aviz nr. 41/2809 din 08.08.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>
<b>10</b>	<b>Ministerul Energiei</b> Aviz nr. 04 – 2147 din 11.08.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>
<b>11</b>	<b>Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”</b>  Aviz nr. 220 –08/1020 din 05.08.2025	Urmare a examinării proiectului de act normativ supus avizării, propunem unele sugestii după cum urmează: 1. Includerea unor referințe directe la Regulamentul (UE) 2024/573 privind gazele cu efect de seră, pentru a consolida temeiul juridic al prevederilor și a evita eventuale neconcordanțe în aplicare.	<b>Nu se acceptă.</b> Tehnica legislativă națională nu permite ca un act normativ adoptat în jurisdicția Republicii Moldova să facă trimitere directă la acte ale Uniunii Europene. După aderarea Republicii Moldova la UE, prevederile Regulamentelor UE vor deveni aplicabile în mod direct.
		2. Completarea cu termeni precum „ <i>verificator independent</i> ”, „ <i>emisii indirecte</i> ”, „ <i>reverificare</i> ”, fapt ce va contribui la asigurarea unei interpretări unitare și clare a prevederilor regulamentului.	<b>Nu se acceptă.</b> Noțiunea de „verificator” este deja reglementată prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și nu necesită a fi reiterată în actele

		normative secundare. Termenii „emisii indirecte” și „reverificare” nu sunt utilizați în textul Regulamentului.
	3. Introducerea unor cerințe clare privind studiile, experiența profesională și competențele tehnice ale verificatorilor, pentru garantarea unui nivel ridicat de expertiză.	<b>Se acceptă parțial.</b> Anexa nr. 2 stabilește cerințele pentru desfășurarea activității de verificare. Acestor cerințe aplicabile verificatorilor li se aplică standardul armonizat, în temeiul Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, referitor la organismele care efectuează validări și verificări ale gazelor cu efect de seră. Cerințele detaliate suplimentare vor fi stabilite de către ANRE la etapa depunerii documentelor pentru acreditarea verificatorilor.
	4. Stabilirea unor prevederi pentru reevaluarea periodică a verificatorilor acreditați (la fiecare 3 sau 5 ani), inclusiv prevederi privind suspendarea sau retragerea acreditării în cazul neconformităților constatate.	<b>Se acceptă parțial.</b> Reevaluarea verificatorului este reglementată la pct. 306, iar cerințele suplimentare urmează a fi stabilite de către ANRE.
	5. Instituirea unui registru public accesibil al verificatorilor autorizați, precum și a unei platforme electronice pentru transmiterea rapoartelor și monitorizarea activităților.	<b>Se acceptă parțial.</b> Prevederile art. 26 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice stabilesc obligația operatorilor de a raporta prin intermediul Registrului național al emisiilor și al transferului de poluanți, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 373/2018.

			Prevederile referitoare la registru verificatorilor autorizați nu pot fi reglementate prin act normativ secundar. Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse propunerile actuale.
		6. Introducerea unei secțiuni dedicate competenței profesionale și formării continue (cursuri obligatorii, cod de conduită).	<b>Se acceptă parțial.</b> Proiectul supus aprobării prevede, la pct. 238, obligația verificatorului de a asigura formarea profesională continuă a personalului implicat în activitățile de verificare, în cadrul procesului de menținere a competențelor. Obligațiile privind cursurile obligatorii de formare continuă vor fi reglementate prin proiectul de modificare a Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în vederea conferiri unei forțe juridice imperative.
		7. Completarea documentului cu anexe tehnice necesare aplicării uniforme (cerere de autorizare, grilă de autoevaluare, model raport etc.).	<b>Nu se acceptă.</b> Proiectul Regulamentului transpune prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067, un act de mare volum. Detaliile tehnice, precum cererea de autorizare, grila de autoevaluare și modelul de raport, vor fi incluse în ghidurile de implementare planificate.
12	<b>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</b>	<i>La proiectul hotărârii de Guvern:</i>  În <b>clauza de adoptare</b> , se va revizui anul adoptării Legii privind acțiunile climatice, și anume „2024”.	<b>Se acceptă.</b>

	<p>Aviz nr. 21-4336 din 11.08.2025</p>	<p><b>La proiectul de Regulament:</b>          Noțiunile prevăzute în <b>pct.9.2 și 9.3</b> sunt deja reglementate prin Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.575/2024. În acest context, se recomandă evitarea dublării noțiunilor, în scopul menținerii coerenței și clarității cadrului normativ.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Subsecvent, noțiunea de „<i>evaluator principal</i>” din <b>pct.9.11</b> se va substitui cu noțiunea de „<i>evaluator șef</i>”, conform pct.7.4 subpct.7.4.1 din „Regulile pentru acreditare”, cod RA, ediția 22 din 24.12.2024.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p><b>Pct.142.7 și 142.8</b> transpun lit.g) și h) ale alin.(1) al art. 43e din Regulamentul (UE) de punere în aplicare 2018/2067, care fac trimitere la anexa Xa a Regulamentului (UE) 2018/2066. Totodată, menționez că, anexa Xa a fost introdusă în versiunea Regulamentului aplicabilă de la 01.07.2024, însă Hotărârea Guvernului nr.575/2024 transpune versiunea Regulamentului în vigoare la 01.01.2024 și nu include această anexă.</p> <p>În același timp, Hotărârea Guvernului nr.575/2024 nu prevede cerințe de raportare pentru companiile de transport maritim, dar cerințe exclusiv pentru operatorii de instalații și operatorii de aeronave. Prin urmare, mențiunea din proiect referitoare la „<i>raportul companiei de transport maritim în temeiul cerințelor de raportare prevăzute în Hotărârea Guvernului nr.575/2024</i>” este inexactă și necesită revizuire, pentru a corespunde domeniului real de aplicare al actului normativ invocat.</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b>          În prezent, având calitatea de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie. În acest context, pentru a utiliza eficient și proporțional resursele administrative și pentru a evita dublarea eforturilor în vederea modificării ulterioare a Regulamentului propus spre abrogare, s-a decis transpunerea integrală a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Ministerul Mediului lucrează la proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 575/2024.</p> <p>Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES generate de activitățile din domeniul transportului maritim sunt reglementate prin aplicarea prevederilor art. 52 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, precum și ale HG nr. 544/2024 pentru</p>

			aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din transportul maritim.
		La <b>pct.304</b> , textul „ <i>Pe baza rezultatelor supravegherii menționate la punctul 301, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova decide dacă să confirme sau nu nemenținerea acreditării</i> ” se va substitui pentru o mai bună claritate, cu următoarea formulare „ <i>Pe baza rezultatelor supravegherii menționate la punctul 301, Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova decide dacă cerințele de acreditare sunt sau nu în continuare îndeplinite.</i> ”.	<b>Se acceptă.</b>
		La <b>pct.306</b> , cuvintele „ <i>stabilirii posibilității prelungirii valabilității acestuia</i> ” se vor substitui cu cuvintele „ <i>reînnoirii acreditării</i> ” având în vedere etapele procesului de acreditare în conformitate cu „Regulile pentru acreditare”, cod RA, ediția 22 din 24.12.2024.	<b>Se acceptă.</b>
		La <b>subpct.314.3</b> , cuvintele „ <i>verificatorul nu a respectat condițiile specifice impuse de Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova</i> ” se vor substitui cu următoarele cuvinte „ <i>verificatorul nu se conformează criteriilor de acreditare stabilite în standardul de referință aplicabil</i> ”, conform art.12 alin.(12) din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.	<b>Se acceptă.</b>
		<b>Suplimentar</b> , propunem includerea unor prevederi, care ar extinde aplicabilitatea Regulamentului și asupra verificărilor rapoartelor de emisii de CO2 în cadrul programului CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) către OACI (Organizația Aviației Civile Internaționale), în conformitate cu Regulamentul privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA), APROBAT PRIN Hotărârea Guvernului nr.259/2024. În acest sens menționăm că, în prezent, în Republica Moldova nu sunt verificatori acreditați de acest gen și operatorii aerieni naționali sunt nevoiți să recurgă la serviciile verificatorilor din străinătate.	<b>Se acceptă parțial.</b> La pct. 1 al proiectului Regulamentului a fost extins domeniul de aplicare, prin introducerea unei referințe explicite la art. 51 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care reglementează Sistemul de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de carbon în cadrul programului CORSIA. Acest fapt confirmă că rapoartele elaborate în

		<p>În fond, cerințele față de <i>monitorizarea, verificarea și raportarea emisiilor de carbon din cadrul ambelor programe (a EU și cea a OACI)</i> sunt similare ca formă și conținut. De asemenea, baza de verificare (informația primară despre zborurile realizate) este aceeași, diferența este doar în tipurile diferite ale zborurilor eligibile pentru EU ETS Aviation și CORSIA, precum și modul de gestionare a datelor raportate.</p> <p>Astfel, considerăm că, verificarea acelorași date primare cu emiterea a două concluzii pentru EU ETS Aviation și CORSIA, ar avea în rezultat doar beneficii, și anume, ar fi din punct de vedere operațional mai simplu, dar și mai eficient economic, or operatorii aerieni nu vor fi nevoiți să achite costuri duble pentru două verificări similare separate.</p> <p>În final menționăm că, actualmente verificatorii acreditați în statele UE, oferă companiilor aeriene servicii de verificare a rapoartelor, atât pentru EU ETS Aviation, cât și pentru CORSIA.</p>	<p>cadrul programului CORSIA sunt verificate de către verificatori acreditați în temeiul prezentei legi și în conformitate cu cerințele prevăzute de proiectul de regulament propus spre aprobare.</p> <p>Conținutul proiectului supus aprobării este fundamentat pe prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067.</p> <p>În vederea respectării unui principiu fundamental al tehnicii legislative – accesibilitatea cadrului normativ pentru utilizatorii simpli, se propune modificarea și completarea HG nr. 259/2024 privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA), care conține deja dispoziții specifice în acest sens, în special în:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Secțiunea a 4-a „Cerințe privind verificarea” și</li> <li>• Secțiunea a 5-a „Gestionarea și controlul datelor”.</li> </ul>
13	<b>Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova</b> Aviz nr. 543 – 03/17 din 12.08.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>

14	<b>Ministerul Finanțelor</b> Aviz nr. 09/2- 03/382/1212 din 14.08.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	<b>Se acceptă.</b>
15	<b>AO EcoContact</b> Aviz nr. 19-EC/2025 din 05.08. 2025	<p>În prim plan este de menționat că, examinarea și avizarea proiectului hotărârii Guvernului <i>pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor</i> este îngreunată din cauza lipsei tabelului de concordanță. Proiectul urmărește transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1321. De asemenea, proiectul transpune parțial articolele 15, 15a și 30j din Directiva 2003/87/CE, modificată prin Regulamentul (UE) 2024/795.</p> <p>Potrivit pct. 193 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, concomitent cu elaborarea versiunii inițiale a proiectului, autorul este obligat să elaboreze și documentele de însoțire, inclusiv tabelul (tabelele) de concordanță, în cazul în care proiectul urmărește transpunerea legislației Uniunii Europene, conform cerințelor prevăzute în Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018. Prin urmare, <b>lipsa acestui document afectează evaluarea coerenței</b> între prevederile proiectului și prevederile actelor europene indicate, în clauza de armonizare, ca fiind transpuse.</p>	<b>Nu se acceptă.</b> Tabelul de concordanță al proiectului propus spre aprobare cu prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 a fost transmis spre examinare Centrului de armonizare a legislației, fapt confirmat prin avizul nr. 31/02-126-8466, prezentat în sinteza avizelor.
		Proiectul indică în clauza de armonizare faptul că transpune articolele 15, 15a și 30j din Directiva 2003/87/CE, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) 2024/795. Totuși, articolele 15 și 15a sunt deja transpuse prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care preia Directiva în forma consolidată prin Directiva (UE) 2023/959. În acest context, reiterarea transpunerii acestor articole printr-un act subordonat (HG) este nejustificată, contravenind principiului coerenței legislative și ierarhiei actelor normative. În ceea ce privește articolul 30j, în condițiile în care acesta a fost introdus sau modificat printr-un act ulterior adoptării Legii nr. 74/2024, și nu este reflectat în lege, transpunerea sa printr-o hotărâre de Guvern nu este	<b>Se acceptă.</b>

		<p>conformă cu principiile generale privind transpunerea directivelor, întrucât modificarea unei directive trebuie reflectată prin act normativ de același rang cu cel care a realizat transpunerea inițială – adică lege.</p> <p>Prin urmare, <b>se recomandă reformularea clauzei de armonizare</b>, în sensul de a exclude articolele 15 și 15a, deja transpuse prin lege; a delimita clar faptul că proiectul de HG pune în aplicare Regulamentul (UE) 2018/2067, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1321; a reevalua oportunitatea includerii art. 30j, având în vedere că transpunerea sa ar trebui realizată tot prin modificarea legii.</p>	
		<p>La <i>pct. 3</i> din proiectul de Regulament privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor, se prevede că regulamentul „asigură verificarea datelor relevante pentru actualizarea criteriilor de referință ex ante, precum și de emisii de GES cu titlu în conformitate cu <i>subpunctul 2.4</i> din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024”.</p> <p>Însă, o analiză a subpunctului 2.4 din HG nr. 575/2024 arată că acesta <i>nu conține dispoziții referitoare la aprobarea sau determinarea alocării certificatelor de emisii de GES cu titlu gratuit pentru instalații</i>, ci doar face referire, în mod general, la „verificarea fiabilității, credibilității și acurateței datelor” în sprijinul procedurilor de asigurare a calității.</p> <p>Deci, trimiterea în pct. 3 din proiect către subpunctul 2.4 din HG 575/2024 este prematură și necorespunzătoare, deoarece HG 575/2024 nu conține dispoziții referitoare la alocarea certificatelor de emisii gratuite sau criterii ex ante. Trimiterile extinse referitoare la aceste aspecte sunt fără suport normativ în actul național în vigoare.</p> <p>Se recomandă reformularea pct. 3, astfel încât să reflecte doar verificarea datelor MRV efectiv reglementate prin HG 575/2024. Dacă se consideră necesară referirea la alocarea certificatelor sau criterii ex ante, HG 575/2024 trebuie actualizată printr-o completare expresă, pentru a asigura fundament legal corect.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

	<p><i>La pct.4, formularea de la subpct. 4.3 („criteriile de conformare stabilite prin standardul armonizat, prevăzut în anexa nr.3”) este neclară și imprecisă, deoarece: anexa nr. 3 nu conține „criterii de conformare” propriu-zise, ci reproduce o trimitere generică la standardul armonizat aplicabil activității de acreditare, astfel cum este reglementat de Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității; subpct. 4.3 nu este susținut de o anexă proprie clară, ci reia prevederi deja reglementate în legislația-cadru privind acreditarea.</i></p> <p><i>În fapt, Anexa nr. 3 („Pentru procesul de acreditare și pentru organismele de acreditare se aplică standardul armonizat prevăzut de Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, referitor la cerințele generale aplicabile organismelor de acreditare care acreditează organisme de evaluare a conformității”) nu stabilește criterii concrete de conformare pentru verificatori, ci conține o trimitere generală la standardul armonizat aplicabil organismelor de acreditare, în conformitate cu Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității (fără specificarea care standard armonizat (ISO/IEC 17011? altul?; nu include cerințe concrete (nici tehnice, nici procedurale); nu oferă plus-valoare față de simpla aplicare a Legii nr. 235/2011 (care deja obligă la aplicarea standardelor armonizate); nu este „anexă tehnică” în sensul de normativ specific, ci o redirectionare către alt cadru legal).</i></p> <p><i>Această trimitere generală nu are valoare normativă suficientă pentru a servi drept temei clar și complet pentru evaluarea conformității sau pentru aplicarea coerentă a Regulamentului. În lipsa unor dispoziții explicite, directe sau detaliate privind cerințele minime, această anexă nu poate substitui standardul propriu-zis și nici nu sprijină în mod eficient aplicarea Regulamentului.</i></p> <p><i>Mai mult, pct. 6 din proiect reglementează prezumția de conformitate, „în cazul în care verificatorul demonstrează îndeplinirea criteriilor de conformare”, prin trimitere directă la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 235/2011, stabilind că respectarea standardelor de referință menționate în lege echivalează cu respectarea cerințelor regulamentului, cu anumite excepții punctuale.</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
--	--	---------------------------

	<p>Punctul 4, în ansamblul său, are rolul de a stabili obiectul de reglementare al Regulamentului. Primele două subpuncte sunt clare și logice: <i>subpct. 4.1</i> descrie procesul de verificare a RAE, desfășurat în conformitate cu criteriile prevăzute în Anexa nr.1, ca instrument eficient și fiabil de sprijin al procedurilor de control și asigurare a calității, în vederea îmbunătățirii performanței acestora în ceea ce privește monitorizarea și raportarea emisiilor de GES; <i>subpct. 4.2</i> stabilește cerințele aplicabile verficatorilor, prevăzute în Anexa nr.2, care dețin competența tehnică necesară pentru îndeplinirea sarcinilor în mod independent și imparțial, în calitate de verficatori acreditați;</p> <p>În acest context, <i>subpct. 4.3</i>, așa cum e formulat acum, introduce o referință la cerințe aplicabile organismelor de acreditare, ceea ce reprezintă o abatere de la firul logic al punctului 4. Nu mai vorbim despre verficatori și procesul de verificare (ca obiect al Regulamentului), ci despre cerințe ce țin de organismele de acreditare, care sunt reglementate deja prin Legea nr. 235/2011 și standarde internaționale – ceea ce iese din sfera directă de aplicare a Regulamentului.</p> <p>Astfel, regulamentul se referă la verficatori, care sunt organisme de evaluare a conformității (OEC) acreditați pentru activitatea de verificare a RAE de autoritatea națională competentă (în RM – MOLDAC). Este deja implicit că procesul de acreditare se desfășoară conform cerințelor aplicabile MOLDAC, care sunt reglementate de Legea nr. 235/2011. Regulamentul dat nu poate stabili cerințe pentru MOLDAC, întrucât aceasta e o autoritate distinctă, reglementată prin alte acte normative.</p> <p>La fel, <i>subpct. 4.4</i> prevede că Regulamentul stabilește „<i>condițiile de recunoaștere reciprocă a verficatorilor și de evaluare la nivel de omologi a Centrului Național de Acreditare, în conformitate cu prevederile art.14 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității</i>”. Această formulare este neconformă cu cadrul legal, întrucât art. 14 din Legea nr. 235/2011 reglementează participarea organismului național de acreditare la cooperarea europeană și internațională în domeniul acreditării și prevede expres că recunoașterea reciprocă are loc <i>prin acorduri multilaterale semnate de Centrul Național de Acreditare cu organisme similare din alte state, în cadrul organizațiilor internaționale în domeniu.</i></p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b></p> <p>Pct. 4.4 transpune art. 1 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067.</p>
--	--	---

	<p><b>Astfel</b>, recunoașterea reciprocă nu este o competență de reglementare a unui act normativ subordonat legii, cum este prezentul Regulament, <b>ci rezultă din acorduri internaționale încheiate la nivel de autoritate națională de acreditare, în cadrul structurilor de cooperare europeană (ex. EA – European co-operation for Accreditation).</b></p> <p>Din perspectiva pct. 4, ce descrie scopul regulamentului, subpct. 4.3 și subpct. 4.4 nu se circumscriu în sfera logică și funcțională a conținutului pct. 4 și respectiv, <b>se propune eliminarea acestora</b>, pentru păstrarea coerenței interne și pentru a evita dublarea sau denaturarea sensului juridic al standardelor de referință.</p> <p>Alternativ, dacă se dorește menținerea trimiterilor la standardele pentru acreditare, acest lucru <b>poate fi prevăzut într-un punct separat</b>, unde se face trimitere la cadrul legal de acreditare în vigoare, fără a lăsa impresia că regulamentul stabilește el însuși cerințele pentru organismele de acreditare.</p> <p>Introducerea unei noțiuni noi – „<i>entitate reglementată</i>” – fără temei legal clar sau definiție în Legea-cadru generează ambiguități funcționale, mai ales în contextul acreditării verificatorilor, unde este esențială identificarea exactă a entităților care intră sub incidența obligațiilor de verificare a rapoartelor de emisii.</p> <p>La fel, trimiterea la „<i>orice altă persoană care are obligația de a achita acciza exigibilă pentru combustibilii supuși regimului prevăzut de schema de comercializare a certificatelor de emisii în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare, aprobată de Guvern</i>” (subpct. 9.9.2) este nejustificat și lipsit de temei juridic în contextul actual al cadrului normativ național.</p> <p>Formularea „<i>schema de comercializare a certificatelor de emisii în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare, aprobată de Guvern</i>” este lipsită de temei în dreptul intern în vigoare. În prezent, în legislația națională a Republicii Moldova nu este reglementată expres o schemă de comercializare a certificatelor de emisii pentru sectorul clădirilor, transportul rutier și alte sectoare echivalentă cu cea ce în Uniunea Europeană reprezintă ETS 2, iar Legea nr. 74/2024 nu conține dispoziții clare privind introducerea unui astfel de sistem. Singura schemă ETS menționată expres este cea pentru</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Activitățile noi din sectoarele clădirilor și transportului rutier nu au fost incluse în proiectul legii, deoarece, la momentul elaborării, Republica Moldova avea statutul de stat asociat, iar astfel de prevederi nu necesitau transpunere conform Acordului de Asociere. În prezent, având calitatea de stat candidat, transpunerea integrală a acquis-ului Uniunii Europene este obligatorie. În acest context, pentru a utiliza eficient și proporțional resursele administrative și pentru a evita dublarea eforturilor în vederea modificării ulterioare a Regulamentului propus spre aprobare, s-a decis transpunerea integrală a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067.</p>
--	---	---

		<p>sectoarele acoperite de sistemul clasic ETS (energie, industrie grea) și CORSIA (pentru aviație).</p> <p>La momentul actual, în legislația Republicii Moldova, se atestă Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, prin care a fost instituită Schema CORSIA, aplicabilă sectorului aviației internaționale și Hotărârea Guvernului nr. 544/2024, care vizează sectorul transportului maritim, cu trimitere expresă la schema de comercializare a certificatelor de emisii aplicabilă companiilor maritime, în contextul acquis-ului comunitar.</p>	<p>Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse propunerile menționate.</p>
		<p>La <i>subpct. 9.9.4</i>, în expresia „în cazul în care dispozițiile de la subpunctele 9.9.1, 9.9.2 și 9.9.4” se face trimitere eronată, la „9.9.4”.</p> <p>De asemenea, se constată utilizarea incoerentă și neuniformă a termenilor care desemnează diferitele categorii de rapoarte privind emisiile de gaze cu efect de seră. Această lipsă de uniformitate terminologică contravine principiului tehnicii legislative privind unitatea terminologică și creează dificultăți interpretative.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Deși la pct. 9.19–9.23 din proiect sunt definite explicit și distinct tipurile de rapoarte (<i>raport privind datele de referință, raport privind datele unei instalații nou-intrate, raportul anual privind nivelul de activitate, raportul entității reglementate, raportul operatorului sau al operatorului de aeronave</i>), în textul Regulamentului se utilizează, în mod variabil și nesistematic, precum și în forme nealiniat cu definițiile incluse în secțiunea terminologică, termeni precum: „raport anual privind emisiile de GES (în continuare – RAE)” (pct. 2.3), abreviată fiind menționată o singură dată la subpct. 4.1, „raportul anual privind emisiile de GES” (pct. 10), „raportul de emisii al unui operator” (pct. 33.1, 33.3, 33.4, 33.5, 40, 43.3, 65, 108.2), „raportul de emisii” (pct. 67, 92, 108.1, 110.1, 110.2, 110.3, 110.7, 110.8, 125.1, 195, 197 ), „raportul privind datele tonă-kilometru” (pct. 33.4), „raportul privind nivelul de activitate și raportul aferent acestei instalații” (pct. 37.7), „raportul aferent unei instalații nou-intrate” (pct. 66, 67, 286), „un raport de verificare privind fiecare raport de emisii” (pct. 92), „raport cu datele de referință, raport cu datele unei instalații nou-intrate sau raport anual privind nivelul de activitate care a făcut obiectul verificării” (pct. 92), „raportul de verificare aferent raportului privind datele de referință, raportului privind datele unei instalații nou-intrate sau raportului anual privind nivelul de activitate din perioada anterioară de raportare a nivelului</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b></p> <p>Regulamentul propus spre aprobare transpune prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Noțiunile rapoartelor sunt transpuse în subpunctele 9.17-9.21.</p> <p>Normele Regulamentului vor deveni aplicabile direct după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. (pct.3 HG)</p>

		<p>de activitate” (pct. 97), „raportul anual al entității reglementate” (pct. 142.6), „raportul de emisii al entității reglementate” (pct. 169, 211, 218.1, 219.3, ). În acest context, este necesar <b>revizuirea și uniformizarea terminologică a denumirilor rapoartelor</b> în tot textul Regulamentului, prin reflectare strictă la definițiile standardizate de la pct. 9.19–9.23 sau reformularea definițiilor.</p>	
		<p>La <i>pct. 10</i>, formularea „operatorul sau operatorul de aeronavă are obligația de a asigura verificarea [...] raportului verificat cu datele de referință, raportului verificat cu datele unei instalații nou-intrate și raportului anual verificat privind nivelul de activitate” este illogică și tautologică, întrucât presupune obligația de a verifica un raport care este deja calificat ca fiind „verificat”. Această exprimare generează confuzie cu privire la obiectul real al obligației operatorului și creează incertitudine în aplicarea normei. Se impune revizuirea textului pentru a evita suprapunerea nejustificată a termenului „verificare” și pentru a asigura coerența logică și juridică a obligației instituite.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La <i>pct. 11</i>, textul este ambiguu în ceea ce privește obligația operatorului sau a operatorului de aeronavă de a „pune la dispoziția verficatorului toate informațiile relevante necesare evaluării capacității acestuia de a efectua verificarea”. Formularea poate crea confuzie asupra sensului expresiei „evaluării capacității acestuia” – dacă se referă la evaluarea capacității <i>propriei a verficatorului</i> (înainte de acceptarea angajamentului, conform pct. 17) sau la o evaluare a capacității operatorului de către verficator. În forma actuală, norma nu este suficient de clară pentru a asigura aplicabilitatea uniformă și lipsa echivocului, contrar cerințelor de claritate și previzibilitate impuse de Legea nr. 100/2017 privind actele normative (art. 8 alin. (1) și (2)). Se recomandă revizuirea formulării pentru a reflecta expres că informațiile sunt furnizate în scopul autoevaluării capacității verficatorului, în sensul celor prevăzute la pct. 17.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Punctele 12–16 din proiectul Regulamentului dublează prevederile deja stabilite în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2025 (în special capitolul VII. Verificarea). Aceste dispoziții privesc în mod detaliat obligațiile și metodologia de lucru a verficatorului, inclusiv principiile de asigurare rezonabilă, scepticism profesional, independență,</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b> Punctele 13 și 14 au fost revizuite. Prevederile pct. 12, 15 și 16 asigură o înțelegere coerentă a proceselor de verificare, în corelare cu cerințele aplicabile verficatorilor și au rolul de</p>

		<p>scopul și conținutul verificării, precum și natura dovezilor ce trebuie obținute. În contextul prezentului proiect de regulament, care <b>are ca obiect acreditarea verificatorilor</b>, accentul trebuie să fie pus pe procedura de acreditare și cerințele față de verificatori (<i>ex. competențe, independență, capacitate tehnică, managementul calității</i>), nu pe reluarea conținutului legat de procesul de verificare în sine.</p> <p>Această suprapunere de conținut cu alt act normativ aplicabil creează confuzie cu privire la scopul regulamentului, afectează claritatea și concizia reglementării, și contravine principiilor bunei legiferări (evitarea dublării reglementărilor și menținerea coerenței cadrului normativ).</p>	<p>a introduce referințe la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, în scopul respectării principiului fundamental al accesibilității cadrului normativ pentru utilizatorii simpli, prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
		<p>Structura <i>pct. 17</i>, care stabilește obligația verificatorului de a se informa și de a evalua capacitatea proprie de a efectua verificarea, este una complexă, dar poate genera confuzii din cauza formulării neuniforme a subpunctelor 17.1–17.6 și a suprapunerii unor criterii.</p> <p>În special, subpunctele 17.4 și 17.5 par a se suprapune parțial, întrucât ambele se referă la <i>competența și resursele echipei de verificare</i>. Distincția dintre cele două nu este clar definită, ceea ce riscă interpretări divergente în practică. Nu este indicat dacă evaluarea trebuie documentată și păstrată de verificator sau dacă aceasta se supune controlului autorității competente. Lipsesc referințe explicite la riscul de conflict de interese, care ar trebui analizat înainte de acceptarea angajamentului, în conformitate cu bunele practici internaționale privind verificarea terță parte. Nu este clar dacă evaluarea capacității trebuie să fie făcută pentru fiecare angajament individual, sau dacă se acceptă o evaluare generică în cadrul acreditării inițiale.</p> <p>Prin urmare, se propune clarificarea logicii interne a punctului 17, cu <b>delimitarea clară a cerințelor</b> privind evaluarea capacității și a modului de documentare a acesteia, pentru a evita interpretările contradictorii și a asigura conformitatea cu principiile previzibilității și eficienței reglementării.</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b></p> <p>Prevederile pct. 17 transpun art. 8 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. După finalizarea procesului de verificare, verificatorul include toate informațiile în documentația internă și le transmite, în mod obligatoriu, unui evaluator extern (pct. 80–104). Regulamentul conține, de asemenea, prevederi privind imparțialitatea și independența.</p>
		<p><i>Pct. 24</i> conține aceleași etape operaționale – colectarea și evaluarea informațiilor pentru a înțelege activitățile instalației/operatorului, a verifica competențele echipei, a evalua corectitudinea timpului din contract și a realiza analiza de risc. În plus, punctul 24 introduce detalierea tipurilor de informații (24.1–24.3) deja menționate indirect la pct. 17.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Prevederile pct. 17 transpun art. 8 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, iar pct. 24 transpune art. 11 alin. (2) din același Regulament. Transpunerea separată</p>

		<p>În acest sens, pct. 24 pare să repete scopurile pct. 17 fără a introduce un pas suplimentar în procesul de verificare, nu se justifică de ce se reiterează colectarea și evaluarea datelor, întrucât aceste acțiuni sunt deja reglementate la pct. 17 ca parte a obligației să se informeze cu privire la operator sau operatorul de aeronavă, anterior acceptării unui angajament de verificare, și să evalueze capacitatea proprie de a efectua verificarea.</p> <p>Astfel, conținutul punctelor 17 și 24 ar trebui fie fuzionat într-o singură normă structurată logic (analiză, colectare date, evaluare competențe, timp, risc), fie delimitat clar pe etape de verificare (ex. „etapă preliminară/precontractuală” vs. „etapă de confirmare”), pentru a evita dublarea și suprapunerea neclară.</p>	<p>se justifică prin aplicabilitatea cerințelor la etape diferite ale procesului de evaluare. Pct. 24 și 25 reglementează evaluarea informațiilor în etapa analizei strategice, unde diferența este evidentă, întrucât la etapa reexaminării sunt analizate informații mai detaliate privind activitatea operatorului (categoria instalației, planul de monitorizare etc.). În schimb, prevederile pct. 17 reglementează evaluarea informațiilor anterioară acceptării procesului de verificare de către verificator.</p>
		<p>Mai mult, <i>pct. 25</i> introduce în mod nefundamentat noțiunea de <b>„reexaminare a informațiilor prevăzute la pct. 24”</b> de către verificator, fără a preciza în ce context, la solicitarea cui sau în urma căreia proceduri s-ar declanșa această etapă de reexaminare. Formularea creează impresia unei repetări arbitrare a aceluiași proces de examinare deja prevăzut la pct. 24 și anterior la pct. 17, fără a oferi elemente noi sau un cadru procedural distinct. Se conturează un potențial conflict de interpretare privind dacă această reexaminare este obligatorie sau condiționată de anumite circumstanțe (ex. neconcordanțe, cererea autorității competente, informații suplimentare transmise de operator etc.).</p> <p>În lipsa unor clarificări privind natura, declanșarea și consecințele „reexaminării” menționate, dispoziția de la pct. 25 riscă să introducă ambiguități și sarcini procedurale nejustificate pentru verificator.</p> <p>Se recomandă eliminarea acestui punct sau integrarea sa în cadrul unui mecanism explicit de revizuire/verificare suplimentară reglementat distinct, în cazul în care scopul era să se reglementeze o procedură de corectare sau revalidare a informațiilor deja analizate.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Prevederile pct. 25 transpun art. 11 alin. (3) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Pct. 24 și 25 reglementează evaluarea informațiilor în etapa analizei strategice, diferența constând în faptul că, la etapa reexaminării, sunt analizate informații mai detaliate privind activitatea operatorului (categoria instalației, planul de monitorizare etc.). În schimb, prevederile pct. 17 reglementează evaluarea informațiilor realizată anterior acceptării procesului de verificare de către verificator.</p>

		<p>Complementar, <i>pct. 25.1</i> indică faptul că verficatorul evaluează „categoria instalației, astfel cum este clasificată în conformitate cu pct. 45–51 din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și specificul activităților desfășurate în cadrul acesteia”. Această formulare este inexactă, deoarece punctele 45–51 din HG nr. 575/2024 nu se referă exclusiv la categoria instalației, ci cuprind în mod expres și categoria fiecărui flux-sursă (pct. 48) și a fiecărei surse de emisii (pct. 50). Respectiv, trimiterea urmează a fi rectificată.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La <i>pct.57</i>, se face referință la „o metodologie de monitorizare care nu se bazează pe ranguri, conform prevederilor punctului 64 din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024”, însă pct. 64 utilizează termenul „o metodologie de monitorizare care nu se bazează pe metodele standard (în continuare – <i>metodologie alternativă</i>)”, deci termenul corect este „metodologie alternativă”. Pentru asigurarea clarității, se impune înlocuirea sintagmei respective cu termenul exact: „metodologie alternativă”, astfel cum este definit și aplicat în cadrul legal național și european.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La <i>pct. 107</i>, termenul consacrat în legislația relevantă (Regulamentul (UE) 2019/331 și HG nr. 575/2024) este „instalații cu emisii reduse”, nu „scăzute”. Se propune înlocuirea termenului „scăzute” cu „reduse” pentru a asigura unificarea terminologiei utilizate în actele normative incidente. Obiecția este valabilă și pentru pct. 215 și 219.2.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La <i>pct. 110.1.2</i> (gazul natural este monitorizat prin intermediul contorizării fiscale, care este supusă unui regim juridic adecvat pentru controlul contoarelor fiscale și îndeplinește rangurile de incertitudine corespunzătoare rangului aplicabil), formularea este incertă și nu reflectă corect cerințele Directivei 2012/27/UE și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2066 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră. Directiva și regulamentul fac referire expresă la criteriile de eligibilitate pentru metodele de monitorizare bazate pe contoare fiscale, inclusiv certificarea metrologică, calitatea și trasabilitatea datelor, clasa de exactitate a contoarelor și nivelul de incertitudine exprimat numeric, nu doar corespunzător rangului aplicabil.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Prevederile subpunctului 110.1.2 transpun în mod expres dispozițiile art.32 alin.(1) lit.b) din Regulamentul UE 2018/2067.</p>

		<p>Termenul „ranguri de incertitudine” este necorelat cu limbajul de specialitate utilizat în legislația unională, în special în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 (art. 28, art. 29, art. 32), unde este consacrată noțiunea de „nivel de incertitudine” (uncertainty level) aferent unui rang (tier), nu „ranguri de incertitudine”.</p> <p>Astfel, utilizarea sintagmei „ranguri de incertitudine” este improprie din cel puțin două motive: (i) rangul (tier) reprezintă o clasă prestabilită de cerințe de precizie, iar incertitudinea este o valoare numerică asociată metodei/metrului utilizat. Cele două nu sunt interschimbabile; (ii) legislația utilizează exclusiv expresii precum „incertitudine aferentă rangului” sau „nivel de incertitudine care corespunde cerințelor rangului aplicabil”.</p> <p>Aceeași observație se aplică și la <i>pct. 110.2.2.1</i> unde se repetă expresia incorectă „ranguri de incertitudine necesare legate de rangul aplicabil”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La <i>pct. 134.3</i> (pe parcursul perioadei de raportare au fost operate modificări semnificative, care, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, necesită aprobarea Agenției de Mediu, dar nu au fost încă validate de aceasta.) este incomplet din punct de vedere gramatical și logic, subiectul („PM”) nu este reluat, iar propoziția rămâne ambiguă, deoarece nu este clar cine a operat modificările și la ce se referă „nu au fost validate de aceasta”.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Nu se acceptă încetarea procesului de transpunere pe motivul existenței unor impedimente în domeniul implementării. În legislația națională există multiple exemple de reglementări care, deși nu au fost încă implementate, nu au împiedicat continuarea alinierii cadrului normativ la standardele Uniunii Europene (spre exemplu, crearea Agenției Naționale, prevăzută de Legea nr. 277/2028 privind substanțele chimice, care nu a fost instituită). Republica Moldova are obligația de a transpune prevederile Regulamentului (UE) 2018/2067. După aderarea la Uniunea Europeană, prevederile Regulamentelor UE vor deveni aplicabile în mod direct.</p>

		La pct. 139.3, termenul „rangul de semnificație” este impropriu utilizat în acest context. În domeniul verificării și auditului, termenul consacrat este „pragul de semnificație”, care desemnează nivelul cantitativ sau punctul critic peste care inexactitățile, luate individual sau agregate cu alte inexactități, sunt considerate materiale de către verficator. Rangul este cerință definită, utilizată pentru determinarea datelor privind activitatea, a parametrilor de calcul, a emisiilor anuale și a mediei orare anuale a emisiilor, precum și a sarcinii utile. Rangurile sunt stabilite în valori concrete în anexela la HG nr. 575/2024.	<b>Se acceptă.</b>
<b>Avizarea II</b>			
<b>16</b>	<b>Ministerul Afacerilor Interne</b> Mesaj e-legiferare din 01.09.2025	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
<b>17</b>	<b>Ministerul Energiei</b> Mesaj e-legiferare din 02.09.2025	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
<b>18</b>	<b>Ministerul Afacerilor Externe</b> Mesaj e-legiferare din 04.09.2025	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
<b>19</b>	<b>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova Centrul de armonizare a legislației</b>	În ceea ce privește transpunerea noțiunii din Directiva 2003/87/CE, se constată că, potrivit normei UE, „entitate reglementată” este orice persoană fizică sau juridică, cu excepția oricărui consumator final de combustibili, care desfășoară activitatea menționată în anexa III. Definiția corespondentă din proiectul național operează cu trimitere la activitățile identificate de Anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024, care reflectă o listă extinsă de activități cărora li se aplică mecanismul financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon care sunt distincte de activitățile prevăzute în Anexa III din Directiva 2003/87/CE. Totodată, se va	<b>Se acceptă</b>

<p>Aviz nr. Nr. 31/02-69-9359 din 03 septembrie 2025</p>	<p>revedea din punct de vedere tehnico-redacțional pct. 9.7.4 din actul național: textul „de la subpunctele 9.7.1, 9.7.2 și 9.7.4” se va substitui cu textul „de la subpunctele 9.7.1, 9.7.2 și 9.7.3”.</p>	
	<p>Cu referire la pct. 4.4, 198.6 și 223 din proiectul național, se impune verificarea trimiterilor operate, astfel încât acestea să fie conforme cu trimiterile din prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cu referire la pct. 4.4 din actul național care transpune prevederile art. 1 par. 2 din actul UE și care invocă temeiul art. 14 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, se constată că acest articol nu transpune prevederile art. 15 și 30f din Directiva 2003/87/CE (aceste prevederi sunt, de fapt, transpuse prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și HG nr. 575/2024);</li> <li>- se constată că Anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024, la care se face referire în pct. 198.6 din proiect, nu asigură transpunerea Anexei III la Directiva 2003/87/CE, astfel cum este avută în vedere la art. 43r (3), lit. (f) din actul UE (potrivit prevederilor Legii nr. 74/2024, Anexa nr. III din Directivă nu a constituit obiect al transpunerii în cadrul procesului de armonizare);</li> <li>- cu referire la pct. 223 din actul național care transpune prevederile art. 43z (2) din actul UE, se constată că trimiterea la pct. 221 este eronată, întrucât acesta nu corespunde capitolului IVa din Directiva 2003/87/CE (Capitolul IVa (art. 30a–30k din Directivă) nu a fost transpus în legislația națională).</li> </ul>	<b>Se acceptă</b>
	<p>La pct. 73, 117, 124 din actul național, cuvântul „semnificative” se va substitui cu „materiale”, iar sintagma „impact semnificativ” se substituie cu „efect material” în conformitate cu prevederile art. art. 22 (3), para. 2, art. 34a (1), para. 2 și art. 34b (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067.</p>	<b>Se acceptă</b>
	<p>Potrivit pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, clauza de armonizare existentă urmează a fi replasată cu includerea acesteia după preambulul și clauza de adoptare (după cuvintele „Guvernul hotărăște”), în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre:</p>	<b>Se acceptă</b>

		<p>- transpune noțiunea de „entitate reglementată” din art. 3 lit. (ae) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, CELEX: 32003L0087, publicată în Jurnalul Oficial al UE L 275 din 25 octombrie 2003, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 1, art. 3 (pct. 2, 6a, 6b, 8 - 9, 21 - 30), art. 4 - 5, art. 8 - 9, art. 11, art. 15, art. 16 (2) și (3), art. 17 - 26, art. 28 - 54, art. 55 (1), (4), (6), art. 56 - 57, art. 58 - 64, art. 65 (1) - (4), art. 66, art. 67 (1) - (2), art. 68 - 69, art. 70 (1), art. 71 - 77, Anexele I - III) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, CELEX: 32018R2067, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1321 al Comisiei din 8 mai 2024”.</p>	
20	<p><b>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</b></p> <p>Aviz nr. 21-4757 din 04.09.2025</p>	<p>Ca urmare a examinării textului definitivat al proiectului hotărârii Guvernului <i>pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră</i> (număr unic 605/MM/2025), prin prisma competențelor legale, comunicăm menținerea obiecțiilor exprimate anterior prin avizul nr. 21-4336 din 11.08.2025, în partea în care acestea au fost acceptate parțial.</p> <p>În acest sens, menționăm că proiectul are drept obiectiv instituirea cadrului normativ necesar consolidării capacităților instituționale pentru implementarea măsurilor privind acreditarea și supravegherea verificatorilor, în scopul asigurării verificării rapoartelor anuale privind emisiile de gaze cu efect de seră, în conformitate cu art. 50 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.</p> <p>Subsecvent, în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect, conex avizului nr. 21- 4336 din 11.08.2025, autorii proiectului au acceptat propunerea de a extinde aplicabilitatea Regulamentului și asupra acreditării verificatorilor rapoartelor pentru CORSIA. În consecință, pct. 1 al proiectului de Regulament a fost completat cu referința potrivit căreia „<i>Prezentul</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

	<p><i>Regulament instituie cadrul juridic pentru acreditarea și supravegherea activității verificatorilor, în scopul asigurării verificării rapoartelor anuale privind emisiile de gaze cu efect de seră, întocmite în temeiul art. 49–51 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice”.</i></p> <p>Cu toate acestea, analiza normelor de trimitere din art. 51 al Legii nr. 74/2024 denotă că acesta face referire la două acte normative distincte, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>-alin. (2), care face referință la Regulamentul privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024;</li><li>- alin. (6), care face referință la Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 (care transpune EU ETS).</li></ul> <p>Examinarea proiectului relevă însă că toate atribuțiile verificatorilor și procedurile de acreditare sunt raportate exclusiv la Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, fără a fi incluse dispoziții referitoare la implementarea Hotărârii Guvernului nr. 259/2024. În aceste condiții, deși formal acceptată, propunerea de extindere a domeniului de aplicare asupra schemei CORSIA nu se reflectă în textul proiectului, ceea ce o face inaplicabilă.</p> <p>Mai mult, conform pct. 35 al Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024, operatorii aerieni au obligația de a contracta verificatori incluși în lista oficială publicată de Organizația Internațională a Aviației Civile (OACI). Această listă cuprinde doar verificatorii acreditați special pentru CORSIA, în baza notificărilor și documentelor de acreditare transmise anual de statele membre.</p> <p>Prin urmare, dacă autoritatea națională de acreditare va emite un act care conferă verficatorului competențe doar pentru EU ETS, fără mențiunea expresă privind CORSIA, o asemenea acreditare riscă să nu fie recunoscută de OACI. Aceasta ar conduce la excluderea verficatorului din lista oficială, ceea ce ar împiedica operatorii aerieni naționali să utilizeze serviciile entităților acreditate în Republica Moldova, fiind nevoiți să contracteze verficatori din străinătate.</p>	
--	---	--

		<p>În consecință, nici propunerea Ministerului Mediului de modificare a Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024 nu poate fi acceptată, întrucât normele OACI prevăd în mod imperativ că doar rapoartele verificate de entități acreditate pentru CORSA pot fi recunoscute.</p> <p>Astfel, pentru a evita un cadru normativ incoerent și inaplicabil, este necesară revizuirea/completarea proiectului, încât acesta să prevadă în mod expres cerințele de acreditare și supraveghere a verificatorilor pentru ambele mecanisme – EU ETS și CORSA, cu respectarea strictă a cerințelor impuse de legislația națională și de standardele internaționale.</p>	
21	<b>Ministerul Finanțelor</b> Mesaj e-legiferare din 05.09.2025	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă
22	<b>Ministerul Justiției</b> Aviz nr. 04/2-8846 din 05.09.2025	<p><b>La proiectul hotărârii Guvernului:</b></p> <p>În clauza de adoptare, la indicarea sursei de publicare a <i>Legii nr. 74/2024</i> se vor închide parantezele.</p> <p>La pct. 1 cuvintele „pentru aprobarea” se vor exclude ca fiind excedente.</p> <p>În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, „exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.”.</p> <p>Având în vedere norma enunțată, la pct. 3, abrevierea „UE” se va substitui cu denumirea completă „Uniunea Europeană” (observație valabilă pentru tot textul proiectului în ceea ce privește utilizarea abrevierilor, spre exemplu, subpct. 9.12.1 din proiectul Regulamentului).</p>	Se acceptă.
		<p><b>La proiectul Regulamentului:</b></p> <p>Parafa de aprobare va avea următorul cuprins: „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/2025”.</p> <p>În clauza de armonizare: cuvintele „Prezenta Hotărâre” se vor substitui cu cuvintele „Prezentul Regulament”;</p>	Se acceptă.

		<p>la sursa de publicare a <i>Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003</i>, textul „L 27” se va substitui cu textul „L 275”, astfel cum este indicat în Directivă;</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>alineatul al doilea din clauza de armonizare se va completa cu pct. 7, 14, 16, or, subpct. 9.21, 9.24 și 9.25 transpun pct. 7, 14, 16 din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face trimitere la două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: „pct. 68 și 69”. Prin urmare, la pct. 6, textele „pct. 68-69”, „132-133”, „297-298”, „316- 317” se va substitui cu textele „pct. 68 și 69”, „132 și 133”, „297 și 298”, „316 și 317” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Totodată, textul „din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024” se va substitui cu textul „din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024”, or, punctele enunțate sunt indicate în Regulament și nu în Hotărârea Guvernului de aprobare a Regulamentului (obiecție valabilă și la subpct. 9.1, 9.20, pct. 13, 15, 23, subpct. 24.1, pct. 25, subpct. 30.1, 33.9, pct. 36, etc.).</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Pct. 3 al Regulamentului specifică utilizarea prescurtată a denumirii Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 (în continuare – Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024). Înlocuirea acestei abrevieri cu denumirea completă a Regulamentului pe tot parcursul actului normativ ar îngreuna textul. O asemenea practică este pe larg utilizată în tehnica legislativă națională.  Ex. <a href="https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142366&amp;lang=ro">https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142366&amp;lang=ro</a></p>

		<p>Tehnica de copiere este unica alegere posibilă în cazul regulamentelor și directivelor europene, care trebuie să aibă aceeași semnificație. În <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, la art. 3, este utilizată noțiunea „evaluator principal” și nu „evaluator șef”, astfel cum este prevăzut la subpct. 9.9. Prin urmare, se va examina oportunitatea indicării noțiunii din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b> Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a propus înlocuirea noțiunii de «evaluator principal» din pct. 9.11 cu noțiunea de «evaluator-șef», în conformitate cu pct. 7.4 subpct. 7.4.1 din <i>Regulile pentru acreditare</i>, cod RA, ediția 22 din 24.12.2024. A se vedea pct. 11 din sinteză.</p>
		<p>La subpct. 9.25, cuvântul „înseamnă” se va exclude ca fiind excedent. Din același motiv la subpct. 9.25.1 se vor exclude cuvintele „sau a raportului de emisii”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>În conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, „(2) Punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. (3) Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.”. Având în vedere normele enunțate, la subpct. 14.2, 14.3, textele „pct. 24.3” și „pct. 24.2” se vor substitui cu textele „subpct. 24.3” și „subpct. 24.2” (obiecție similară și la pct. 59).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 40, cu referire la „Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă”, menționăm că Regulamentul enunțat urmează să intre în vigoare la 11.02.2026, iar proiectul hotărârii peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, la pct. 40 se va exclude referința la acest Regulament, or, în proiect se poate face referință doar la actele normative în vigoare.</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Obiecția a decăzut. Hotărârea Guvernului nr. 53/2025 a intrat în vigoare la 11.02.2026.</p>
		<p>Totodată, menționăm că denumirea Regulamentului și a Metodologiei sunt expuse eronat, or, în Regulament sunt utilizate cuvintele „Regulamentul cu privire la”, iar în Metodologie - „Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>La pct. 104, se va revizui referința la eficiența energetică menționată la pct. 319 din <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>, or, pct. 319 din Regulamentul, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>, se referă la raportul de verificare și nu conține reglementări privind eficiența energetică.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 114, care transpune art. 33 alin. (2) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, textul „punctele 33-36” se va substitui cu textul „pct. 32- 34, 35 și 36”, care transpun articolul 16, articolul 17 alineatele (1) și (2), la care se face referință la art. 33 alin. (2).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La subpct. 125.3, care transpune art. 34b alin. (3) lit. (c) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, textul „punctul 28 din <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>” se va substitui cu textul „pct. 28 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>”.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b>  Pct. 3 al Regulamentului specifică utilizarea prescurtată a denumirii Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i> (în continuare – Regulament aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>). Înlocuirea acestei abrevieri cu denumirea completă a Regulamentului pe tot parcursul actului normativ ar îngreuna textul. O asemenea practică este pe larg utilizată în tehnica legislativă națională. Ex <a href="https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142366&amp;lang=ro">https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142366&amp;lang=ro</a></p>
		<p>La subpct. 125.4, care transpune art. 34b alin. (3) lit. (d) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, se va reanaliza corectitudinea utilizării cuvintelor „registru Uniunii” și „registrii Uniunii”.  În conformitate cu art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p> <p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.”. Având în vedere prevederea legală enunțată, la subpct. 142.14, se vor exclude cuvintele „din prezentul Regulament” (obiecție valabilă și la pct. 221, subpct. 314.1).</p> <p>La pct. 153, textul „punctul 152.2” se va substitui cu textul „subpct. 152.2”.</p>	
		<p>La pct. 172, care transpune art. 43l alin. (5) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, textul „anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice” se va revizui, deoarece nu transpune capitolului III din <i>Directiva 2003/87/CE</i>, la care se face referință la art. 43l alin. (5) din actul european (obiecție similară și la pct. 172).</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Ministerul planifică modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în care vor fi incluse propunerile menționate. Modificările la Legea nr. 74/2024 urmează să intre în vigoare cel târziu la data intrării în vigoare a proiectului hotărârii, adică la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
		<p>La pct. 173, care transpune art. 43l alin. (6) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, referința la combustibilii care pot fi deduși în conformitate cu <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>, se va substitui cu referința la punctele concrete din Regulamentul, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 575/2024</i>, care transpun articolele 66 și 75o din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066</i>, or, la elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei (obiecție similară și la pct. 175, 176, 177).</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Ministerul planifică modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, la elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei.</p>
		<p>La pct. 178, textele „punctele „161-165” și „166-167” se vor substitui cu textul „pct. 161-167”, or, punctele la care se face referință sunt enumerate consecutiv.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Ținând cont că la pct. 187 se face referință la două elemente structurale consecutive, textul „181-182” se va substitui cu textul „181 și 182” (obiecție similară și la pct. 188).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La subpct. 191.3, care transpune art. 43q alin. (1) lit. (c) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, se va preciza de către cine urmează să fie aprobat planul de monitorizare.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>La subpct. 198.14, care transpune art. 43r alin. (3) lit. (n) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, se va indica anexa concretă la Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/202, care transpune anexa Xb, la care se face referință la art. 43r alin. (3) lit. (n).</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Ministerul planifică modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, care urmează să intre în vigoare cel târziu la data intrării în vigoare a proiectului hotărârii, 6 luni de la data publicării în Monitorul oficial al Republicii Moldova.</p>
		<p>La subpct. 198.16, care transpune art. 43r alin. (3) lit. (p) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, cuvintele „confirmare privind caracterul conservator” vor fi succedate de cuvintele „sau nu”, astfel cum este indicat la art. 43r alin. (3) lit. (p).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 201 și 202, care transpun art. 43t alin. (1) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, se va indica punctul concret din Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, care transpun articolul 75q alineatul (4) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066</i>, la care se face referință la art. 43t alin. (1) (obiecție similară și la subpct. 218.3, 291.1, 219.12).</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Ministerul planifică modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, care urmează să intre în vigoare cel târziu la data intrării în vigoare a proiectului hotărârii, 6 luni de la data publicării în Monitorul oficial al Republicii Moldova.</p>
		<p>La pct. 223, care transpune art. 43z alin. (2) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, referința la pct. 221 se va substitui cu referința la grupa de activități nr. 3 din anexa nr. 1 la proiectul Regulamentului, care transpune capitolului IVa din <i>Directiva 2003/87/CE</i>, la care se face referință la art. 43z alin. (2).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La subpct. 244.1, textul „punctele 238.1 și 238.2” se va substitui cu textul „subpct. 238.1 și 238.2”, conform art. 52 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i> (obiecție valabilă și la pct. 250).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La subpct. 289.7, care transpune art. 46 alin. (2) lit. (g) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, textul „punctul 268” se va substitui cu textul „pct. 267”, care transpune art. 42 alin. (1), la care se face referință la art. 46 alin. (2) lit. (g).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>La pct. 321, în referința la anul adoptării <i>Legii privind acțiunile climatice</i>, cifrele „2004” se vor substitui cu cifrele „2024”, or, legea respectivă a fost adoptată în anul 2024. În ceea ce privește apelarea la organismul de acreditare străin în temeiul art. 14 alin. (2) din <i>Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității</i>, menționăm că art. 14 alin. (2) din <i>Legea nr. 235/2011</i> nu conține asemenea reglementări, prin urmare se va elucida acest aspect.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Ținând cont că subpct. 342.2 face parte din capitolul VI, la acest subpunct textul „Capitolul VI” se va substitui u cuvintele „prezentul capitol”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>La pct. 353, care transpune art. 69 alin. (2) din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</i>, menționăm că pct. 321, la care se face referință nu transpune articolul 74 alineatul (2) sau articolul 75u din <i>Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066</i>, la care se face referință la art. 69 alin. (2), deși în tabelul de concordanță este indicată mențiunea „compatibil”. Prin urmare, se va elucida acest aspect.</p>	<p><b>Se acceptă.</b> Ministerul planifică modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, care urmează să intre în vigoare cel târziu la data intrării în vigoare a proiectului hotărârii, 6 luni de la data publicării în Monitorul oficial al Republicii Moldova.</p>
		<p>La subpct. 355.4, cuvântul „alt” se va exclude (obiecție similară și la pct. 366, precum și partea introductivă a anexei nr. 1 la Regulament).</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p>În scopul uniformizării terminologiei, la pct. 369, cuvintele „Baza de date” se vor substitui cu cuvântul „Lista”, astfel cum este indicat la pct. 367 și 368. <b>La anexa nr. 1 la Regulament:</b> Grupa de activitate 16, care prevede „Activitățile și gazele cu efect de seră care nu sunt enumerate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2004 privind acțiunile climatice pot fi incluse, în temeiul prevederilor legii” este expus în mod ambiguu. Prin urmare, se va specifica cel puțin capitolul care conține reglementări în acest sens.</p>	<p><b>Se acceptă.</b>  <b>Se acceptă.</b></p>
		<p>Ținând cont că <b>anexa nr. 2 la Regulament</b> este constituită dintr-un singur punct, se va revizui numerotarea diviziunilor acesteia.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

23	<b>Ministerul Sănătății</b> Mesaj electronic e-legiferare din 12.09.2025	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
24	<b>Centrul Național Anticorupție</b> <b>Raport de expertiză anticorupție</b> <b>Nr. EHG25/10905 din 06.10.2025</b>	<p><b>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului pct. 68; 70</b></p> <p><i>„În cazul în care, pe parcursul procesului de verificare, verificatorul identifică inexactități, neregularități sau neconformități cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, cu dispozițiile aplicabile privind alocarea certificatelor de emisii cu titlu gratuit sau cu normele referitoare la ajustările alocării rezultate din modificarea activității, aprobate de Guvern, după caz, acesta informează în timp util operatorul sau operatorul de aeronave și solicită efectuarea corecțiilor necesare.”</i></p> <p><i>„În cazul în care este identificată o neconformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, cu dispozițiile aplicabile privind alocarea certificatelor de emisii cu titlu gratuit sau cu normele referitoare la ajustările alocării rezultate din modificarea activității, aprobate de Guvern, operatorul sau operatorul de aeronave notifică Agenția de Mediu și corectează neconformitatea, după caz, fără întârzieri nejustificate.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b></p> <p>Prezenta reglementare a procedurii de informare în timp util a operatorului sau a operatorului de aeronave este pasibilă de interpretare extensivă, cauzată de utilizarea sintagmei „după caz”, fapt care poate genera o aplicare neuniformă și eludarea informării operatorului, iar în consecință operatorul ar putea fi privat de mecanismul de corecție a inexactităților sau neconformităților identificate.</p> <p>În același sens este operabilă recomandarea la pct. 70 din Regulament. În acest caz sintagma „după caz” poate genera ambiguități cu privire la dispoziția normei privind notificarea Agenției de Mediu de către operator, precum și privind obligația de corectare a neconformității. În plus, carența vizată poate atribui ambiguitate și obligației operatorului de a nu admite întârzieri nejustificate.</p> <p>Deficiența normativă expusă prejudiciază claritatea și previzibilitatea reglementării, fapt care poate determina un comportament arbitrar al destinatarilor normelor vizate.</p>	Se acceptă.

	<p><b>Recomandări:</b> Excluderea sintagmei „după caz”.</p>	
	<p><b>Pct. 87</b> <i>„Verificatorul desemnează în mod corespunzător o persoană care să autentifice raportul de verificare, în baza concluziilor formulate de evaluatorul independent și a dovezilor cuprinse în documentația internă de verificare.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Reglementarea expusă este lacunară cu privire la criteriile de desemnare de către verificator a persoanei care să autentifice raportul de verificare precum și cu privire la modalitatea de autentificare. Potrivit art. 323 al Codului Civil: <i>„Forma autentică a actului juridic este obligatorie:a) dacă actul juridic are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile sau grevarea acestora cu drepturi reale limitate, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege;b) în cazurile prevăzute prin acordul părților, chiar dacă legea nu cere formă autentică ;c) în alte cazuri stabilite de lege.”</i></p> <p>Pentru a evita invocarea nulității raportului de autentificare din lipsa condițiilor de formă sau din deficiența modalității de desemnare a persoanei responsabile de către verificator. Totodată, urmează a fi precizat dacă prezenta reglementare implică necesitatea unei autentificări notariale sau una de confirmare a veridicității. Ambiguitățile notate ar putea genera o aplicare arbitrară și tendențioasă a normei și un comportament discreționar al subiecților vizați. Adicional, pentru a nu compromite procedura vizată, urmează a fi determinate criteriile de desemnare a persoanei responsabile și competențele necesare a fi desemnat.</p> <p><b>Recomandări:</b> Reconsiderarea normei prin prisma obiecției expuse.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
	<p><b>Pct. 94</b> <i>„Verificatorul evaluează dacă operatorul sau operatorul de aeronave a remediat, după caz, neregularitățile indicate în raportul de verificare referitoare la perioada de monitorizare anterioară, în conformitate cu</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p><i>cerințele prevăzute la punctele 284–286 din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Prezenta formulare crează precondiții pentru un comportament discreționar al verficatorului în procesul de evaluare dacă operatorul de aeronave a remediat neregularitățile indicate în raportul de verificare. Sintagma „după caz” oferă o apreciere subiectivă cu privire la necesitatea remedierii neregularităților indicate și permite o interpretare favorabilă subiectului care urmează să aplice norma.</p> <p><b>Recomandări:</b> Excluderea sintagmei „după caz”.</p>	
		<p><b>Pct. 116; 119; 121</b></p> <p><i>„116. Prin derogare de la punctul 63, în cazul în care circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlului operatorului sau al operatorului de aeronave, împiedică verficatorul să efectueze o vizită fizică a sitului, iar aceste circumstanțe nu pot fi depășite în pofida tuturor eforturilor rezonabile, verficatorul poate decide, sub rezerva aprobării de către Agenția de Mediu în conformitate cu punctul 120, să efectueze o vizită virtuală a sitului.”</i></p> <p><i>„119. Operatorul sau operatorul de aeronave transmite o cerere către Agenția de Mediu, solicitând aprobarea deciziei verficatorului de a efectua o vizită virtuală a sitului. Cererea trebuie să conțină următoarele elemente: 119.1 dovada că efectuarea unei vizite fizice a sitului nu este posibilă din cauza unor circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlul operatorului sau al operatorului de aeronave;”</i></p> <p><i>„121.1 Agenția de Mediu a constatat existența unor circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlul operatorului sau al operatorului de aeronave, precum și necesitatea adoptării unor măsuri imediate din motive de sănătate, impuse de legislația națională.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Normele precitate instituie criterii vagi și subiective de apreciere, fapt care poate determina o aplicare neuniformă și discreționară a acestora de către verficator, operator și/sau Agenția de Mediu. Verificarea simplificată pentru operatorii de aeronave, fiind o abatere de la regula generală, urmează să fie condiționată de criterii obiective și clar definite. Utilizarea unor criterii</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>susceptibile de o apreciere subiectivă și condiționată strict de criteriile individuale, poate compromite temeinicia și oportunitatea verificării simplificate. Prin urmare, criteriile precum „<i>circumstanțe grave, extraordinare</i>” urmează a fi reconsiderate prin prisma unor criterii obiective - standart neîntregit în cazul aprecierii gravității circumstanțelor invocate sau a catalogării acestuia drept extraordinar.</p> <p>Formularea ambiguă determină posibilitatea de a interpreta atribuțiile și criteriile vizate neuniform în diferite situații, inclusiv de a le interpreta în versiunea preferată sau de a deroga de ele. Formularea neclară a atribuțiilor subiecților vizati poate prejudicia alte interese legitime și spiritul legii. Pentru a remedia aceste aspecte, urmează a fi stabilite temeuri clare privind oportunitatea efectuării unei verificări simplificate, precum: circumstanță imprevizibilă, în afara controlului operatorului/verificatorului, eveniment/circumstanță insurmontabilă/ă.</p> <p><b>Recomandări:</b> Revizuirea normei precitate în contextul criteriilor recomandate.</p>	
		<p><b>Pct. 228</b> <i>„Verificatorul se asigură că activitățile desfășurate de către personalul propriu, colaboratori sau de către alte organizații implicate nu compromit confidențialitatea, obiectivitatea, independența și imparțialitatea procesului de verificare. În acest scop, verificatorul monitorizează permanent riscurile care pot afecta imparțialitatea și aplică măsuri adecvate pentru gestionarea acestora.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Sintagma „<i>măsuri adecvate</i>” atribuie un caracter generic și ambiguu, fapt care poate determina o aplicare neuniformă și un caracter declarativ al normei. Pentru a obstrucționa un comportament discreționar al verificatorului, măsurile ce urmează a fi întreprinse de către acesta în vederea asigurării confidențialității, obiectivității, independenței și imparțialității procesului de verificare urmează a fi prescrise conform criteriilor de claritate și previzibilitate a legii. Formularea prezentă permite destinatarului normei o apreciere subiectivă cu privire la natura și întinderea măsurilor necesare a fi întreprinse, nu instituie obligații certe și nu permite verificarea conformității acestora, fapt care poate determina un comportament discreționar al subiectului vizat.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

	<p><b>Recomandări:</b> Determinarea „măsurilor adecvate” pentru gestionarea riscurilor de către verificator.</p>	
	<p><b>Pct. 271</b> <i>„Pentru a asigura independența și imparțialitatea, verificatorul, precum și orice entitate care face parte din aceeași persoană juridică, nu trebuie să fie, să dețină, să fie deținut sau să întrețină relații cu un operator sau operator de aeronave care ar putea afecta independența și imparțialitatea. De asemenea, verificatorul își desfășoară activitatea independent de orice organism implicat în comercializarea certificatelor de emisii în cadrul schemelor naționale, regionale sau internaționale de comercializare a emisiilor de GES, aprobate sau recunoscute de Guvern.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Prezenta reglementare este deficitară în aspectul asigurării independenței și imparțialității. Deficiența principală rezultă din lipsa de claritate a interdicției impuse în ceea ce privește afilierea verificatorului cu un operator sau operator de aeronave. Formularea „nu trebuie să fie, să dețină, să fie deținut sau să întrețină relații cu un operator sau operator de aeronave” este lipsită de precizie și nu stabilește o distincție clară între modalitățile enumerate, ceea ce diminuează eficiența normei. Totodată, condiționarea legăturii relaționare între verificator și operator de faptul dacă aceasta „ar putea afecta independența și imparțialitatea” este pasibilă de a genera o interpretare și aplicare favorabilă subiectului vizat, așa cum norma nu face referire la criterii clar stabilite care ar afecta principiile de integritate. În lipsa delimitărilor și criteriilor clare, norma riscă să genereze incertitudine juridică, să permită interpretări arbitrare și să nu ofere garanții suficiente privind prevenirea conflictelor de interese care pot compromite obiectivitatea verificării.</p> <p><b>Recomandări:</b> <i>„Pentru a asigura independența și imparțialitatea, verificatorul, precum și orice entitate afiliată acestuia, nu trebuie să se aplece într-o relație care generează conflict de interese cu un operator sau un operator de aeronave. De asemenea, verificatorul își desfășoară activitatea independent de orice</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p><i>organism implicat în comercializarea certificatelor de emisii în cadrul schemelor naționale, regionale sau internaționale de comercializare a emisiilor de GES, aprobate sau recunoscute de Guvern.”</i></p>	
		<p><b>Pct. 273</b>  <i>„Verificatorul nu desfășoară activități de verificare pentru un operator sau operator de aeronave în cazul în care există un risc inacceptabil la adresa imparțialității sale sau în situații care generează un conflict de interese. De asemenea, verificatorul nu implică în procesul de verificare a raportului unui operator sau operator de aeronave personal propriu sau persoane contractate care se află sau s-ar putea afla într-un conflict de interese real sau potențial.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b>  La caz, sintagma „<i>risc inacceptabil</i>”, în lipsa unei disocieri a riscurilor admisibile și inadmisibile, are un caracter subiectiv și poate genera interpretări neuniforme sau arbitrare. Prezenta formulare a normei, în fapt, poate genera precondiții pentru verificator de a justifica o ingerință care atentează la imparțialitatea sau neadmiterea conflictului de interese prin subiectiva calificare a riscului ca fiind <i>acceptabil</i>.</p> <p><b>Recomandări:</b>  Excluderea cuvântului „<i>inacceptabil</i>”.</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p><b>Pct. 289</b>  <i>„În completarea informațiilor prevăzute la punctul 288, anterior demarării evaluării conform punctului 287, solicitantul pune la dispoziția Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova următoarele informații: 289.1 toate informațiile solicitate de Centrul Național de Acreditare;”</i></p> <p><b>Obiecții:</b>  Potrivit jurisprudenței constituționale: „<i>În Hotărârea nr.39 din 21 decembrie 2021, Curtea a notat că legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit.</i>”  În sens contrar, norma precitată atribuie o marjă nelimitată a discreției Centrului Național de Acreditare în aspectul aprecierii informațiilor necesar a fi prezentate de către solicitant, fapt care poate genera abuzuri. Pentru a</p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p>preveni un comportament arbitrar al instituției publice, marja de discreție urmează a fi limitată prin instituirea unui cadru orientativ cu privire la natura, scopul și limitele informațiilor care pot fi solicitate.</p> <p><b>Recomandări:</b> Reconsiderarea expunerii subpunctului 289.1 prin prisma limitării generice a informațiilor solicitate de Centrul Național de Acreditare.</p>	
		<p><b>Pct. 297</b> <i>„În cazul în care Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova consideră că răspunsul solicitantului este insuficient sau ineficient, acesta poate solicita informații sau măsuri suplimentare. De asemenea, poate solicita dovezi privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor corective adoptate sau poate efectua o evaluare suplimentară pentru a verifica implementarea acestora.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Corelativ obiecției invocate supra, norma în cauză acordă Centrului Național de Acreditare contextul legal în care acesta ar putea aprecia subiectiv, din propria <i>considerație</i>, suficiența sau insuficiența răspunsului solicitantului, circumstanță care urmează a fi de fapt <i>constată</i> de către Centrul Național de Acreditare, prin prisma prevederilor cadrului normativ și a criteriilor obiective de evaluare. Pentru a obstrucționa interpretarea subiectivă și a limita marja discreționară, considerăm necesară înlocuirea termenului <i>„consideră”</i> cu termenul <i>„constată”</i>.</p> <p><b>Recomandări:</b> <i>„În cazul în care Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova constată că răspunsul solicitantului este insuficient sau ineficient, acesta poate solicita informații sau măsuri suplimentare. De asemenea, poate solicita dovezi privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor corective adoptate sau poate efectua o evaluare suplimentară pentru a verifica implementarea acestora.”</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>
		<p><b>Pct. 314</b> <i>„Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova suspendă acreditarea sau restrânge domeniul de acreditare al unui verficator în oricare dintre următoarele situații: 314.1 verficatorul a încălcat grav cerințele aplicabile prevăzute la Secțiunea a 6- a Capitolului III și secțiunea a 2-a a Capitolului IV; 314.2 verficatorul nu a respectat, în mod repetat și</i></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p><i>persistent, cerințele prezentului Regulament; 314.3 verficatorul nu se conformează criteriilor de acreditare stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate aplicabile.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b>  Norma prevăzută la punctul 314 conține dispoziții care prevăd suspendarea acreditării sau restrângerea domeniului de acreditare, totodată, datorită formulărilor ambigue precum „a încălcat grav” și „în mod repetat și persistent”, poate fi generată o aplicare discreționară sau abuzuri din partea instituției responsabile, generând riscuri de corupție. Lipsa unor criterii obiective pentru determinarea gravității încălcărilor conferă autorității competente o marjă largă de apreciere subiectivă, care poate conduce la aplicarea discreționară a măsurilor de sancționare, sau, în sens contrar, poate genera favorizarea cu rea-credință a unui verficator, prin omisiunea unei încălcări din lipsa criteriului de gravitate a acesteia și, respectiv, neaplicarea sancțiunii. În același sens poate opera și criteriul „persistent” – fără a defini un interval de timp – acesta amplifică incertitudinea normei și compromite aplicarea predictibilă a sancțiunii. Derivând din deficiențele menționate, autoritatea competentă poate califica în mod arbitrar o abatere repetată drept comportament persistent sau, dimpotrivă, o poate ignora, invocând lipsa caracterului sistematic.</p> <p><b>Recomandări:</b>  Excluderea criteriilor „grav” și „persistent” sau, în mod alternativ, reformularea prin instituirea unor criterii clare și verificabile pentru aplicarea măsurii de suspendare sau restrângere a acreditării.</p>	
		<p><b>Pct. 315</b>  315.Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova retrage acreditarea unui verficator în următoarele cazuri: 315.1 verficatorul nu a remediat cauza care a stat la baza deciziei de suspendare a certificatului de acreditare; 315.2 un membru al conducerii de nivel superior sau un membru al personalului implicat în activitățile de verificare desfășurate în temeiul prezentului Regulament a fost declarat vinovat de fraudă; 315.3 verficatorul a furnizat cu intenție informații false sau a omis cu bună știință să prezinte informații relevante.</p> <p><b>Obiecții:</b></p>	<p><b>Se acceptă.</b></p>

		<p><i>i)</i> Cu privire la lipsa remedierii cauzei care a stat la baza deciziei de suspendare a certificatului de acreditare, considerăm necesară instituirea unui termen în care verificatorul poate opera remedierea cauzei. În lipsa unui termen definit, suntem în prezența un vid procedural, care ar putea crea condiții pentru entitatea responsabilă să aprecieze în mod arbitrar momentul la care o remediere este considerată insuficientă, cu riscul aplicării discreționare a sancțiunii. Respectiv, pentru a asigura transparența și previzibilitatea procedurii de retragere a acreditării, urmează a fi stabilit un termen în care verificatorul poate remedia deficiențele identificate.</p> <p><i>ii)</i> Temeiul - „a fost declarat vinovat de fraudă” - este lipsit de claritate, așa cum nu specifică dacă acest fapt urmează a fi constatat printr-o hotărâre judecătorească definitivă, când prezumția de nevinovăție este răsturnată. În acest sens, pentru a evita o aplicare neuniformă și o retragere abuzivă a acreditării, norma urmează să prevadă exhaustiv condiția pronunțării hotărârii definitive de condamnare.</p> <p><i>iii)</i> Temeiul - „să prezinte informații relevante” - poate genera interpretări subiective și neuniforme, generând un risc crescut de aplicare arbitrară a sancțiunilor de către entitatea responsabilă, acesta acordă o marjă de discreție excesivă Centrului Național de Acreditare în aprecierea unor omisiuni drept temei pentru retragerea acreditării. Din considerentul menționat, apreciem a fi suicientă circumstanța privind furnizarea informațiilor false, aceasta fiind una determinabilă fără echivoc, conform principiului previzibilității și pasibilă de o interpretare uniformă și aplicare echitabilă.</p> <p><b>Recomandări:</b> Reconsiderarea normei prin prisma obiecțiilor expuse supra.</p>	
25	<p><b>Cancelaria de Stat de Armonizare a Legislației</b> Mesaj electronic e-legiferare din 12.09.2025</p>	<p>Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate prin declarație de compatibilitate, iar observațiile au fost parțial remediate de autor.</p> <p>Astfel, nu a fost soluționată obiecția referitoare la clauza de armonizare. Potrivit pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, clauza de armonizare existentă urmează a fi replasată cu includerea acesteia după preambulul și clauza de adoptare (după cuvintele „Guvernul hotărăște”), în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre:</p>	Se acceptă

		<p>- transpune noțiunea de „entitate reglementată” din art. 3 lit. (ae) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, CELEX: 32003L0087, publicată în Jurnalul Oficial al UE L 275 din 25 octombrie 2003, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024;</p> <p>- transpune parțial (transpune art. 1, art. 3 (pct. 2, 6a, 6b, 8 - 9, 21 - 30), art. 4 - 5, art. 7 alin. (1)-(3), (4) par. 3, art. 8- 9, art. 11-12, art. 15-26, art. 28 - 54, art. 55 (1), (4), (6), art. 56 - 57, art. 58 - 64, art. 65 (1) - (4), art. 66, art. 67 (1) - (2), art. 68 - 69, art. 70 (1), art. 71 - 77, Anexele I - III) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, CELEX: 32018R2067, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1321 al Comisiei din 8 mai 2024”.</p>	
<b>26</b>	<b>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</b> Mesaj electronic din 9.12.2025. ( <a href="#">link</a> )	Lipsa de obiecții și propuneri.	<b>Se acceptă</b>
<b>27</b>	<b>Consultare Comisia UE</b> mesaj electronic din 03.02.2026	Comentariu preliminar și fundamental, pentru consemnare, încă o dată: acest exercițiu vizează în principal alinierea la angajamentele asumate în cadrul Comunității Energetice (EnC), și nu la acquis-ul Uniunii Europene, care merge mai departe decât acestea. Există o versiune mai recentă a AVR, din 18 iunie 2025, față de cea la care Republica Moldova se aliniază în prezent. Prin urmare, acest proces este departe de a reprezenta finalul demersului; el constituie doar începutul.	Proiectul de regulament transmis pentru consultare este aliniat la versiunea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei, astfel cum era în vigoare la data de 18 iunie 2025. Am reverificat tabelul nostru de concordanță și am constatat că nu am indicat corect ultima versiune modificată a regulamentului UE. Vă rugăm să

			<p>consultați versiunea actualizată a tabelului de concordanță.</p> <p>Putem confirma că, în procesul de aliniere și de elaborare a proiectului de hotărâre a Guvernului, a fost luată în considerare ultima versiune a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei, astfel cum a fost modificat cel mai recent prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1192 al Comisiei din 18 iunie 2025, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 în ceea ce privește anumite aspecte legate de verificarea datelor și de acreditarea verficatorilor.</p>
		<p>Vestea bună este că există un efort real de a alinia AVR-ul Republicii Moldova la capitolul ETS2 din AVR-ul EU ETS. Vestea mai puțin bună este că acest lucru nu pare să fie realizat în mod consecvent: unele articole sunt transpuse, iar altele nu. De asemenea, sunt făcute trimiteri la MRR-ul și la Legea climei ale Republicii Moldova într-un mod care sugerează că acestea acoperă ETS2, însă noi considerăm că nu este cazul (cel puțin pe baza versiunilor pe care le avem), ceea ce face ca textul să devină inconsistent.</p> <p>Nu este posibilă alinierea doar la AVR și nu și la MRR în ceea ce privește ETS2, din cauza trimiterilor reciproce existente între aceste acte. Prin urmare, întrebarea este: când intenționează Republica Moldova să își alinieze MRR-ul și Legea climei la ETS2? De asemenea, de ce se realizează mai întâi alinierea la AVR și nu la întregul cadru MRVA (inclusiv MRR), ceea ce ar face textul mai coerent și mai ușor de înțeles?</p>	<p>Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației au fost elaborate și adoptate înainte de intrarea în vigoare a prevederilor referitoare la ETS2. Republica Moldova intenționează să modifice atât Legea nr. 74/2024, cât și Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 în cursul acestui an, pentru a asigura alinierea completă la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067</p>

			<p>al Comisiei. Aceste modificări vor include și prevederile aferente ETS2.</p> <p>În prezent se lucrează la aceste amendamente, care se preconizează a fi aprobate până la sfârșitul anului 2026, data intrării în vigoare urmând a fi stabilită în contextul negocierilor de aderare, în ceea ce privește perioada de tranziție. Definiția „entității reglementate” va fi transpusă în mod explicit în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.</p> <p>Întrucât procesul de adoptare a modificărilor la lege va fi finalizat mai târziu în cursul acestui an, s-a decis alinierea la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei, inclusiv la prevederile ETS2, precum și introducerea definițiilor relevante prin intermediul prezentului proiect de hotărâre a Guvernului, transmis Comisiei Europene pentru feedback.</p> <p>Aceste modificări planificate pentru Legea nr. 74/2024 și Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 în cursul acestui an, împreună cu actualul proiect de hotărâre a Guvernului, vor asigura alinierea completă la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei.</p>
--	--	--	---

		<p>În mod specific în ceea ce privește definiția „entității reglementate”, care reprezintă un concept fundamental pentru ETS2:</p> <p>1. Pare neobișnuit ca o definiție atât de importantă să fie inclusă într-un act normativ secundar. De asemenea, AVR nu pare a fi locul cel mai potrivit pentru aceasta; cel puțin MRR ar putea fi luat în considerare. Ar putea Republica Moldova să clarifice de ce s-a considerat că AVR este instrumentul cel mai potrivit pentru introducerea acestei definiții?</p> <p>2. O a doua observație este că definiția „entității reglementate” din Directiva EU ETS se bazează pe definițiile din Directiva privind accizele (Excise Duty Directive – ED) (UE) 2020/262. În teorie, este imposibilă alinierea deplină la definiția „entității reglementate” dacă Republica Moldova nu a implementat Directiva privind accizele exact în același mod ca în Uniunea Europeană; totuși, noi nu putem verifica Codul fiscal al Republicii Moldova. Cu această rezervă importantă, se pare totuși că Republica Moldova transpune definiția „entității reglementate” într-un mod consecvent.</p>	<p>1. Definiția „entității reglementate” va fi transpusă în mod explicit în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în cursul acestui an.”</p> <p>2. „Ministerul Finanțelor a elaborat și se află în prezent în procesul de finalizare a proiectului de lege pentru modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr. 1163/1997, care transpune Directiva (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 privind regimul general al accizelor (reformare), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2022/543 a Consiliului din 5 aprilie 2022.</p>
		<p>În cele din urmă, nu am înțeles în tabelul de concordanță (TC) situațiile în care Republica Moldova indică aliniere parțială, dar menționează că ”prevederile au fost transpuse în legislația națională, însă nu sunt incluse în proiectul propus spre aprobare”.</p>	<p>Ceea ce am dorit să transmitem aici este că prevederile au fost transpuse în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și în Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, dar nu în prezentul proiect de hotărâre a Guvernului pus spre consultarea dumneavoastră. Vă rugăm să consultați TC-ul actualizat atașat.</p>

28	<b>Consultare Comisia UE mesaj electronic din 05.03.2026</b>	Vă mulțumim pentru răbdare. Confirmăm că observațiile noastre au fost luate în considerare și că întrebările au primit răspuns. Înțelegem că Legea privind acțiunile climatice și hotărârea Guvernului privind monitorizarea și raportarea vor fi modificate ulterior în cursul acestui an pentru a include elementele aferente ETS2. Vă mulțumim pentru consultare și pentru abordarea constructivă a acestui proces.	<b>Se acceptă</b>
<b>Avizare III</b>			
29	<b>Ministerul Afacerilor Externe</b> Nr. DI/3/041-4366 din 16 aprilie 2026	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
30	<b>Cancelaria de Stat. Centrul de Armonizare Legislației</b> Nr. 31/02-69-4439 17 aprilie 2026	Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-8466 din 7 august 2025), Centrul de armonizare a legislației a constatat că proiectul național asigură transpunerea parțială a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verifcătorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului. Cu referire la versiunea actuală a proiectului, menționăm că, autorul a luat parțial în considerare obiecțiile și recomandările formulate de Centru. Prin urmare, reiterăm următoarele: 1. Clauza de armonizare urmează a fi expusă în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre transpune parțial Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verifcătorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, CELEX: 32018R2067, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 334 din 31 decembrie 2018, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1192 al Comisiei din 18 iunie 2025”;	<b>Nu se acceptă</b> A se vedea avizul Ministerului Justiție (29.04.2026 nr. 04/2-4723) poziția cu nr. 39.

		2. La compartimentul 3 al tabelului de concordanță, gradul general de compatibilitate urmează a fi modificat din „compatibil” în „parțial compatibil”;	<b>Se acceptă</b>
		3. La compartimentul 8 al tabelului de concordanță, pentru prevederile UE la care gradul de compatibilitate este „Incompatibil” urmează a fi substituit în „ Prevederi UE netranspuse”.	<b>Se acceptă</b>
<b>31</b>	<b>Centrul Național de Acreditare (MOLDAC)</b>  Nr.24/193 DE-4 din 21.04.2026	Cu referire la solicitarea nr. 05/1-05/1237 din 15.04.2026 (nr. intrare MOLDAC 230 din 16.04.2026), privind examinarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de sera (nr. unic 605/MM/2025) Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC) în limita competenței sale vine cu următoarele propuneri: - De reformulat prevederile Art. 206 din Regulament (așa cum prevede art. 56 din Regulamentul UE 2018/2067). Articolul se refera la „stat membru”, nu la „Organism National de Acreditare” (ONA). În cazul menționat supra (în cazul când ONA din țara de origine nu are competența în domeniul respectiv) verificatorul care solicita să fie acreditat apelează la un organism național de acreditare al unui alt stat membru, fără implicarea ONA din țara de origine.	<b>Se acceptă</b>
<b>32</b>	<b>Ministerul Energiei</b>  Nr. 04-1006 din 22 aprilie 2026	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>

33	<b>Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova</b>  22.04.2026 nr. 322-03/17	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
34	<b>Ministerul Afacerilor Interne</b> Nr. 41/1585 din 23 aprilie 2026	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
35	<b>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</b>  Nr. 2026PHG-1201 din 24.04.2026	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
36	<b>Ministerul Sănătății</b> mesaj e-legiferare din data 24.04.26	Lipsa de obiecții și propuneri	<b>Se acceptă</b>
37	<b>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</b> Aviz nr. 21-2158 din 24.04.2026	Ca urmare a examinării textului definitivat al proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcătorilor emisiilor de gaze cu efect de seră (nr. unic 605/MM/2025), comunicăm lipsa obiecțiilor, având în vedere că propunerile și obiecțiile formulate în procesul de avizare au fost acceptate și incluse în sinteza proiectului. Suplimentar, propunem revizuirea prevederilor subpct. 41.3, 43.2, 43.3, 43.4 și 43.5 din proiectul Regulamentului, în sensul substituirii textului „pentru care trebuie restituite numărul de unități de emisii de GES în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024” cu textul „pentru care trebuie anulate unitățile de emisii de GES în conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024”.	<b>Se acceptă</b>

		Intervenția propusă este necesară pentru asigurarea coerenței terminologice și alinierii cu redacția Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024.	
<b>38</b>	<b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</b>  Nr. 16/1-1388 din 24.04.2025	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră (nr. unic 605/MM/2025), prezentat spre avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit art.102 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.36 alin.(2) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, precum și prevederilor art.50 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile, ordonanțele și dispozițiile Guvernului se semnează de Prim-ministru, iar unele hotărâri și ordonanțe se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii acestora în aplicare. În același timp, conform art.8 aliniatele (3) și (31) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității pe de o parte Centrul Național de Acreditare este o instituție publică, constituită în baza Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, având Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în calitate de fondator. Totodată, Centrul Național de Acreditare, în calitate de organism național de acreditare, nu se subordonează niciunei entități publice sau private în ceea ce privește procesul de acreditare. Acesta cooperează cu autoritățile de reglementare naționale și este obligat să informeze autoritățile despre activitățile de acreditare și, la solicitare, de a furniza expertiză. Dat fiind faptul, că în sarcina ministrului dezvoltării economice și digitalizării nu este pusă obligația punerii în aplicare a prezentei hotărâri, proiectul în cauză nu necesită a fi contrasemnat de către ministrul dezvoltării economice și digitalizării. În consecință, cuvintele „Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării economice și digitalizării”, incluse în formula atestării autenticității proiectului de hotărâre, urmează a fi excluse.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Având în vedere că prevederile proiectului reglementează activitatea de acreditare a verficatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, domeniu în care Centrul Național de Acreditare exercită atribuții legale specifice. Or, potrivit cadrului normativ aplicabil, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are calitatea de fondator al Centrului Național de Acreditare și competențe de coordonare a activității acestuia, ceea ce justifică implicarea ministerului în procesul de punere în aplicare a actului normativ, inclusiv prin contrasemnare, în condițiile art.50 alin.(4) din Legea nr.100/2017.</p>

		<p>La punctul 4.4, formularea „în temeiul art. 14 Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității” denaturează sensul normei, deoarece, prin proiectul în cauză la punctele 226 - 231 sunt stabilite dispoziții ce vizează evaluarea la nivel de omologi a organismelor naționale de acreditare. În acest context, cuvintele „în temeiul” urmează a fi înlocuite cu expresia „fără a aduce atingere”, pentru a reflecta corect intenția normativă.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>Punctul 5 urmărește să instituie o prevedere de natură generală, însă formularea sa nu are un sens univoc și nu asigură transpunerea corespunzătoare a dispozițiilor actului juridic european vizat. Totodată, la punctul 183, unde se face referire la punctul 5, se constată că pentru organismul național de acreditare există doar un singur standard armonizat menționat în Anexa nr. III din Regulamentul (UE) 2018/2067. Această anexa face trimitere la standardul armonizat din Regulamentul (CE) 2008/765, care stabilește cerințele generale aplicabile organismelor ce acreditează organismele de evaluare a conformității. Acest standard este menționat la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 235/2011, motiv pentru care referința urmează a fi stabilită la articolul respectiv din Legea nr. 235/2011. Astfel, se va asigura transpunerea fidelă a prevederilor din Anexa III a actului juridic european.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>La punctul 6, referința la articolul 6 alin. (1) este eronată, întrucât prezumția de conformitate a unui verficator, ca organism de evaluare a conformității, este reglementată de art. 17 din Legea nr. 235/2011. În consecință, sintagma „În sensul recunoașterii conformității” trebuie eliminată, iar trimiterea la art. 6 alin. (1) urmează a fi înlocuită cu referința la art. 17 alin. (1) din legea menționată. Suplimentar, menționăm că excepțiile prevăzute pentru punctele 66, 67, 69, 90 și 101–107 din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 necesită o revizuire integrală, întrucât acestea nu vizează verficatorilor, dar stabilesc dispoziții aplicabile operatorilor economici, Agenției Mediului, precum și prevederi referitoare la parametrii de calcul.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

39	<b>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</b>  27 aprilie 2026 nr.19/2256	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă
40	<b>Ministerul Finanțelor</b> Nr. 09/2-09/270 din 28.04.2026	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă
<b>Expertizare II</b>			
41	<b>Centrul Național Anticorupție</b>  Nr. 06/2/7424 din 24.04.2026	Centrul Național Anticorupție menține poziția expusă asupra proiectului prin Raportul de expertiză anticorupție Nr. EHG25/10905 din 06.10.2025, remis către autor prin scrisoarea de însoțire Nr. 06/2/17643 din 06.10.2025.	Se acceptă
		<b>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului pct. 68; 70</b> <i>„În cazul în care, pe parcursul procesului de verificare, verificatorul identifică inexactități, neregularități sau neconformități cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, cu dispozițiile aplicabile privind alocarea certificatelor de emisii cu titlu gratuit sau cu normele referitoare la ajustările alocării rezultate din modificarea activității, aprobate de Guvern, după caz, acesta informează în timp util operatorul sau operatorul de aeronave și solicită efectuarea corecțiilor necesare.”</i> <i>„În cazul în care este identificată o neconformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 575/2024, cu dispozițiile aplicabile privind alocarea certificatelor de emisii cu titlu gratuit sau cu normele referitoare la ajustările alocării rezultate din modificarea activității, aprobate de Guvern, operatorul sau operatorul de aeronave notifică Agenția de Mediu și corectează neconformitatea, după caz, fără întârzieri nejustificate.”</i> <b>Obiecții:</b>	<b>Se acceptă</b>  Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.66 și 68</b> a proiectului actual.

	<p>Prezenta reglementare a procedurii de informare în timp util a operatorului sau a operatorului de aeronave este pasibilă de interpretare extensivă, cauzată de utilizarea sintagmei „după caz”, fapt care poate genera o aplicare neuniformă și eludarea informării operatorului, iar în consecință operatorul ar putea fi privat de mecanismul de corecție a inexactităților sau neconformităților identificate.</p> <p>În același sens este operabilă recomandarea la pct. 70 din Regulament. În acest caz sintagma „după caz” poate genera ambiguități cu privire la dispoziția normei privind notificarea Agenției de Mediu de către operator, precum și privind obligația de corectare a necoformității. În plus, carența vizată poate atribui ambiguitate și obligației operatorului de a nu admite întârzieri nejustificate.</p> <p>Deficiența normativă expusă prejudiciază claritatea și previzibilitatea reglementării, fapt care poate determina un comportament arbitrar al destinatarilor normelor vizate.</p> <p><b>Recomandări:</b> Excluderea sintagmei „după caz”.</p>	
	<p><b>Pct. 87</b> „Verificatorul desemnează în mod corespunzător o persoană care să autentifice raportul de verificare, în baza concluziilor formulate de evaluatorul independent și a dovezilor cuprinse în documentația internă de verificare.”</p> <p><b>Obiecții:</b> Reglementarea expusă este lacunară cu privire la criteriile de desemnare de către verificator a persoanei care să autentifice raportul de verificare precum și cu privire la modalitatea de autentificare. Potrivit art. 323 al Codului Civil: „Forma autentică a actului juridic este obligatorie: a) dacă actul juridic are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile sau grevarea acestora cu drepturi reale limitate, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege; b) în cazurile prevăzute prin acordul părților, chiar dacă legea nu cere formă autentică ; c) în alte cazuri stabilite de lege.”</p> <p>Pentru a evita invocarea nulității raportului de autentificare din lipsa condițiilor de formă sau din deficiența modalității de desemnare a persoanei responsabile de către verificator. Totodată, urmează a fi precizat dacă prezenta reglementare implică necesitatea unei autentificări notariale sau una</p>	<p><b>Se acceptă</b> Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la pct.84 a proiectului actual.</p>

		<p>de confirmare a veridicității. Ambiguitățile notate ar putea genera o aplicare arbitrară și tendențioasă a normei și un comportament discreționar al subiecților vizati. Adicional, pentru a nu compromite procedura vizată, urmează a fi determinate criteriile de desemnare a persoanei responsabile și competențele necesare a fi desemnat.</p> <p><b>Recomandări:</b> Reconsiderarea normei prin prisma obiecției expuse.</p>	
		<p><b>Pct. 94</b> <i>„Verificatorul evaluează dacă operatorul sau operatorul de aeronave a remediat, după caz, neregularitățile indicate în raportul de verificare referitoare la perioada de monitorizare anterioară, în conformitate cu cerințele prevăzute la punctele 284–286 din Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Prezenta formulare crează precondiții pentru un comportament discreționar al verificatorului în procesul de evaluare dacă operatorul de aeronave a remediat neregularitățile indicate în raportul de verificare. Sintagma „după caz” oferă o apreciere subiectivă cu privire la necesitatea remedierii neregularităților indicate și permite o interpretare favorabilă subiectului care urmează să aplice norma.</p> <p><b>Recomandări:</b> Excluderea sintagmei „după caz”.</p>	<p><b>Se acceptă</b> Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.91</b> a proiectului actual.</p>
		<p><b>Pct. 116; 119; 121</b> <i>„116. Prin derogare de la punctul 63, în cazul în care circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlului operatorului sau al operatorului de aeronave, împiedică verificatorul să efectueze o vizită fizică a sitului, iar aceste circumstanțe nu pot fi depășite în pofida tuturor eforturilor rezonabile, verificatorul poate decide, sub rezerva aprobării de către Agenția de Mediu în conformitate cu punctul 120, să efectueze o vizită virtuală a sitului.”</i> <i>„119. Operatorul sau operatorul de aeronave transmite o cerere către Agenția de Mediu, solicitând aprobarea deciziei verificatorului de a efectua o vizită virtuală a sitului. Cererea trebuie să conțină următoarele elemente: 119.1 dovada că efectuarea unei vizite fizice a sitului nu este posibilă din</i></p>	<p><b>Se acceptă</b> Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.111; 114 și 116</b> a proiectului actual.</p>

		<p><i>cauza unor circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlul operatorului sau al operatorului de aeronave;”</i></p> <p><i>„121.1 Agenția de Mediu a constatat existența unor circumstanțe grave, extraordinare și imprevizibile, care nu se află sub controlul operatorului sau al operatorului de aeronave, precum și necesitatea adoptării unor măsuri imediate din motive de sănătate, impuse de legislația națională.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b></p> <p>Normele precitate instituie criterii vagi și subiective de apreciere, fapt care poate determina o aplicare neuniformă și discreționară a acestora de către vericator, operator și/sau Agenția de Mediu. Verificarea simplificată pentru operatorii de aeronave, fiind o abatere de la regula generală, urmează să fie condiționată de criterii obiective și clar definite. Utilizarea unor criterii susceptibile de o apreciere subiectivă și condiționată strict de criterii individuale, poate compromite temeinicia și oportunitatea verificării simplificate. Prin urmare, criteriile precum <i>„circumstanțe grave, extraordinare”</i> urmează a fi reconsiderate prin prisma unor criterii obiective - standart neîntrunit în cazul aprecierii gravității circumstanțelor invocate sau a catalogării acestuia drept extraordinar.</p> <p>Formularea ambiguă determină posibilitatea de a interpreta atribuțiile și criteriile vizate neuniform în diferite situații, inclusiv de a le interpreta în versiunea preferată sau de a deroga de ele. Formularea neclară a atribuțiilor subiecților vizați poate prejudicia alte interese legitime și spiritul legii. Pentru a remedia aceste aspecte, urmează a fi stabilite temeuri clare privind oportunitatea efectuării unei verificări simplificate, precum: circumstanță imprevizibilă, în afara controlului operatorului/vericatorului, eveniment/circumstanță insurmontabil/ă.</p> <p><b>Recomandări:</b></p> <p>Revizuirea normei precitate în contextul criteriilor recomandate.</p>	
		<p><b>Pct. 228</b></p> <p><i>„Vericatorul se asigură că activitățile desfășurate de către personalul propriu, colaboratori sau de către alte organizații implicate nu compromit confidențialitatea, obiectivitatea, independența și imparțialitatea procesului de verificare. În acest scop, vericatorul monitorizează permanent riscurile care pot afecta imparțialitatea și aplică măsuri adecvate pentru gestionarea acestora.”</i></p>	<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările au decăzut din motivul excluderii punctului dat.</p>

		<p><b>Obiecții:</b> Sintagma „<i>măsuri adecvate</i>” atribuie un caracter generic și ambiguu, fapt care poate determina o aplicare neuniformă și un caracter declarativ al normei. Pentru a obstrucționa un comportament discreționar al verficatorului, măsurile ce urmează a fi întreprinse de către acesta în vederea asigurării confidențialității, obiectivității, independenței și imparțialității procesului de verificare urmează a fi prescrise conform criteriilor de claritate și previzibilitate a legii. Formularea prezentă permite destinatarului normei o apreciere subiectivă cu privire la natura și întinderea măsurilor necesare a fi întreprinse, nu instituie obligații certe și nu permite verificarea conformității acestora, fapt care poate determina un comportament discreționar al subiectului vizat.</p> <p><b>Recomandări:</b> Determinarea „<i>măsurilor adecvate</i>” pentru gestionarea riscurilor de către verficator.</p>	
		<p><b>Pct. 271</b> <i>„Pentru a asigura independența și imparțialitatea, verficatorul, precum și orice entitate care face parte din aceeași persoană juridică, nu trebuie să fie, să dețină, să fie deținut sau să întrețină relații cu un operator sau operator de aeronave care ar putea afecta independența și imparțialitatea. De asemenea, verficatorul își desfășoară activitatea independent de orice organism implicat în comercializarea certificatelor de emisii în cadrul schemelor naționale, regionale sau internaționale de comercializare a emisiilor de GES, aprobate sau recunoscute de Guvern.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b> Prezenta reglementare este deficitară în aspectul asigurării independenței și imparțialității. Deficiența principală rezultă din lipsa de claritate a interdicției impuse în ceea ce privește afilierea verficatorului cu un operator sau operator de aeronave. Formularea „<i>nu trebuie să fie, să dețină, să fie deținut sau să întrețină relații cu un operator sau operator de aeronave</i>” este lipsită de precizie și nu stabilește o distincție clară între modalitățile enumerate, ceea ce diminuează eficiența normei. Totodată, condiționarea legăturii relaționare între verficator și operator de faptul dacă aceasta „<i>ar putea afecta independența și imparțialitatea</i>” este pasibilă de a genera o interpretare și aplicare favorabilă subiectului vizat, așa cum norma nu face referire la</p>	<p><b>Se acceptă</b> Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.156</b> a proiectului actual.</p>

		<p>criterii clar stabilite care ar afecta principiile de integritate. În lipsa delimitărilor și criteriilor clare, norma riscă să genereze incertitudine juridică, să permită interpretări arbitrare și să nu ofere garanții suficiente privind prevenirea conflictelor de interese care pot compromite obiectivitatea verificării.</p> <p><b>Recomandări:</b>  <i>„Pentru a asigura independența și imparțialitatea, verficatorul, precum și orice entitate afiliată acestuia, nu trebuie să se afle într-o relație care generează conflict de interese cu un operator sau un operator de aeronave. De asemenea, verficatorul își desfășoară activitatea independent de orice organism implicat în comercializarea certificatelor de emisii în cadrul schemelor naționale, regionale sau internaționale de comercializare a emisiilor de GES, aprobate sau recunoscute de Guvern.”</i></p>	
		<p><b>Pct. 273</b>  <i>„Verficatorul nu desfășoară activități de verificare pentru un operator sau operator de aeronave în cazul în care există un risc inacceptabil la adresa imparțialității sale sau în situații care generează un conflict de interese. De asemenea, verficatorul nu implică în procesul de verificare a raportului unui operator sau operator de aeronave personal propriu sau persoane contractate care se află sau s-ar putea afla într-un conflict de interese real sau potențial.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b>          La caz, sintagma „<i>risc inacceptabil</i>”, în lipsa unei disocieri a riscurilor admisibile și inadmisibile, are un caracter subiectiv și poate genera interpretări neuniforme sau arbitrare. Prezenta formulare a normei, în fapt, poate genera precondiții pentru verficator de a justifica o ingerință care atentează la imparțialitatea sau neadmiterea conflictului de interese prin subiectiva calificare a riscului ca fiind <i>acceptabil</i>.</p> <p><b>Recomandări:</b>          Excluderea cuvântului „<i>inacceptabil</i>”.</p>	<p><b>Se acceptă</b>          Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.158</b> a proiectului actual.</p>
		<p><b>Pct. 289</b>  <i>„În completarea informațiilor prevăzute la punctul 288, anterior demarării evaluării conform punctului 287, solicitantul pune la dispoziția Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova următoarele informații: 289.1 toate informațiile solicitate de Centrul Național de Acreditare;”</i></p>	<p><b>Se acceptă</b>          Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026,</p>

	<p><b>Obiecții:</b> Potrivit jurisprudenței constituționale: „În Hotărârea nr.39 din 21 decembrie 2021, Curtea a notat că legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit.” În sens contrar, norma precitată atribuie o marjă nelimitată a discreției Centrului Național de Acreditare în aspectul aprecierii informațiilor necesar a fi prezentate de către solicitant, fapt care poate genera abuzuri. Pentru a preveni un comportament arbitrar al instituției publice, marja de discreție urmează a fi limitată prin instituirea unui cadru orientativ cu privire la natura, scopul și limitele informațiilor care pot fi solicitate.</p> <p><b>Recomandări:</b> Reconsiderarea expunerii subpunctului 289.1 prin prisma limitării generice a informațiilor solicitate de Centrul Național de Acreditare.</p>	<p>modificările se regăsesc la <b>pct.174</b> a proiectului actual.</p>
	<p><b>Pct. 297</b> „În cazul în care Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova consideră că răspunsul solicitantului este insuficient sau ineficient, acesta poate solicita informații sau măsuri suplimentare. De asemenea, poate solicita dovezi privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor corective adoptate sau poate efectua o evaluare suplimentară pentru a verifica implementarea acestora.”</p> <p><b>Obiecții:</b> Corelativ obiecției invocate supra, norma în cauză acordă Centrului Național de Acreditare contextul legal în care acesta ar putea aprecia subiectiv, din propria <i>considerație</i>, suficiența sau insuficiența răspunsului solicitantului, circumstanță care urmează a fi de fapt <i>constată</i> de către Centrul Național de Acreditare, prin prisma prevederilor cadrului normativ și a criteriilor obiective de evaluare. Pentru a obstrucționa interpretarea subiectivă și a limita marja discreționară, considerăm necesară înlocuirea termenului „<i>consideră</i>” cu termenul „<i>constată</i>”.</p> <p><b>Recomandări:</b> „În cazul în care Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova constată că răspunsul solicitantului este insuficient sau ineficient, acesta poate solicita informații sau măsuri suplimentare. De asemenea, poate solicita dovezi privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor corective</p>	<p><b>Se acceptă</b> Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.182</b> a proiectului actual.</p>

	<p><i>adoptate sau poate efectua o evaluare suplimentară pentru a verifica implementarea acestora.”</i></p> <p><b>Pct. 314</b>  <i>„Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova suspendă acreditarea sau restrânge domeniul de acreditare al unui verificator în oricare dintre următoarele situații: 314.1 verificatorul a încălcat grav cerințele aplicabile prevăzute la Secțiunea a 6- a Capitolului III și secțiunea a 2-a a Capitolului IV; 314.2 verificatorul nu a respectat, în mod repetat și persistent, cerințele prezentului Regulament; 314.3 verificatorul nu se conformează criteriilor de acreditare stabilite în standardele moldovenești care adoptă standardele armonizate aplicabile.”</i></p> <p><b>Obiecții:</b>  Norma prevăzută la punctul 314 conține dispoziții care prevăd suspendarea acreditării sau restrângerea domeniului de acreditare, totodată, datorită formulărilor ambigue precum „a încălcat grav” și „în mod repetat și persistent”, poate fi generată o aplicare discreționară sau abuzuri din partea instituției responsabile, generând riscuri de corupție. Lipsa unor criterii obiective pentru determinarea gravității încălcărilor conferă autorității competente o marjă largă de apreciere subiectivă, care poate conduce la aplicarea discreționară a măsurilor de sancționare, sau, în sens contrar, poate genera favorizarea cu rea-credință a unui verificator, prin omisiunea unei încălcări din lipsa criteriului de gravitate a acesteia și, respectiv, neaplicarea sancțiunii. În același sens poate opera și criteriul „persistent” – fără a defini un interval de timp – acesta amplifică incertitudinea normei și compromite aplicarea predictibilă a sancțiunii. Derivând din deficiențele menționate, autoritatea competentă poate califica în mod arbitrar o abatere repetată drept comportament persistent sau, dimpotrivă, o poate ignora, invocând lipsa caracterului sistematic.</p> <p><b>Recomandări:</b>  Excluderea criteriilor „grav” și „persistent” sau, în mod alternativ, reformularea prin instituirea unor criterii clare și verificabile pentru aplicarea măsurii de suspendare sau restrângere a acreditării.</p>	<p><b>Se acceptă</b>  Urmare a ajustării proiectului conform PROCESUL-VERBAL nr. 12 al ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 20 martie 2026, modificările se regăsesc la <b>pct.199</b> a proiectului actual.</p>
--	--	--

<b>Ministerul Justiției</b> 29.04.2026 nr. 04/2-4723	<b>La proiectul hotărârii:</b> În raportul de expertiză juridică, Ministerul Justiției a menționat despre necesitatea completării alineatului al doilea din clauza de armonizare cu pct. 7, 14, 16, or, subpct. 9.17, 9.21 și 9.20 transpun pct. 7, 14, 16 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Deși obiecția a fost acceptată de autorul proiectului, modificări în acest sens, nu au fost efectuate, prin urmare, obiecția se menține.	<b>Se acceptă</b>
	În clauza de armonizare, se va indica mai întâi sursa de publicare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/267 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verifcătorilor în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului care va fi succedată de numărul CELEX, astfel cum rezultă din anexa nr. 1 la Regulamentul privind armonizarea legislației cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.	<b>Se acceptă</b>
	În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În cazul în care se urmărește reducerea perioadei de intrare în vigoare a noilor prevederi, proiectul actului normativ în cauză trebuie să respecte regulile instituite de Legea nr. 100/2017, și anume cele stipulate la art. 56 alin. (3), în temeiul cărora „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. 2 Potrivit pct. 3, hotărârea va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În acest sens, este necesară completarea notei de fundamentare cu argumente pertinente.	<b>Se acceptă</b>

		<p><b>La proiectul anexei:</b> În raportul de expertiză juridică nr. 04/2-8846 din 05.09.2025, Ministerul Justiției, la parafa de aprobare a propus următorul cuprins: „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/2025”. Deși autorul proiectului a acceptat obiecția, modificări în acest sens, nu au fost efectuate, prin urmare, obiecția se menține. Denumirea capitolului I, se va completa cu cuvântul „capitolul (obiecție valabilă și la capitolele II-V).</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face referință la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă. Pornind de la regula enunțată, la pct. 1 la care se face referință la două elemente structurale consecutive, textul „art. 49-50” se va substitui cu textul „art. 49 și 50”.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>La pct. 3, textul „în conformitate cu HG nr.259/2024 cu privire la instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSA) (în continuare – Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024)” se va substitui cu textul „în conformitate cu Regulamentul privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 (în continuare – Regulament aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024)”. Or, prevederi în conformitate cu care se verifică rapoartele de emisii de carbon sunt indicate în Regulament și nu în hotărârea Guvernului de aprobare a acestuia</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>La pct. 6, nu sunt indicate punctele din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2025 care transpun art. 7 alin. (1) și (4), art. 22, art. 27 alin. (1), art. 28, 31 și 32, art. 43b alin. (1) și (4), art. 43v și 43w. Mai mult, prin clauza de armonizare la Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, au fost transpuse doar art. 7 și 27 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067. Prin urmare, pct. 6 se va revizui în acest sens.</p>	<p><b>Se acceptă parțial.</b> Prevederile referitoare la activitățile entităților reglementate vor fi armonizate după modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care va include temeiul juridic necesar pentru reglementarea acestor activități.</p>

		<p>Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 3 pct. 13 lit. (a) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 9.11.1, cuvintele „autorizației integrate de mediu sau autorizației de mediu” se vor substitui cu cuvintele „permisului de emisie de gaze cu efect de seră”, fie în coloana a 9-a din tabelul de concordanță se va elucida acest aspect.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b> În legislația națională, permisul de emisie a gazelor cu efect de seră nu este reglementat ca act permisiv separat. Activitățile care generează emisii de GES sunt incluse ca parte componentă a autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu, emise în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale.</p>
		<p>La subpct. 9.17, la referința la alin. (4) art. 49 și alin. (5) art. 51 din Legea nr. 74/2025, se va indica mai întâi numărul articolului, care va fi succedat de numărul alineatului.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>La subpct. 14.1-14.3, referința la subpuncte se va indica cu abreviere conform uzanțelor (obiecție valabilă și la pct. 57, etc.).</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 11 alin. (3) lit. (d) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 25.4, textul „decât emisiile de CO2” vor fi succedate de cuvintele „sau alte date relevante cu titlu gratuit”, fie în coloana a 9-a din tabelul de concordanță se va elucida acest aspect.</p>	<p><b>Se acceptă</b> Cu luarea în considerare a opțiunii de elucidare a aspectului în coloana 9-a din tabelul de concordanță. Prevederile respective vizează date relevante pentru alocarea cu titlu gratuit și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.</p>
		<p>Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 16 alin. (2c) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct.33.13, textul „coerenței datelor menționate la subpunctul 33.15.1” se va substitui cu textul „coerenței datelor menționate la pct.32”.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 16 alin. (4) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 34, textul „subpunctul 33.13” se va substitui cu textul subpct. 33.12.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 17 alin. (3) lit. (g) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, dispoziția de la subpct. 37.6 se va completa cu cuvintele „privind datele unei instalații nou-intrate”.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 17 alin. (4c) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 39.3.2 și 39.3.3 se va indica actul normativ național care transpun Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 și art. 49a din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile Regulamentului delegat (UE) 2024/2620 și ale art. 49a din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 nu sunt transpuse în legislația națională. În prezent, Ministerul elaborează proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Această abordare se justifică prin faptul că, în Programul național de aderare pentru anii 2025–2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, la Clusterul nr. 4 „Cap. 27 Mediu și schimbări climatice”, poziția 162, este prevăzută elaborarea proiectului de lege menționat, cu termen de realizare stabilit pentru decembrie 2026.
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 17 alin. (6) lit. (ba) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 43.3, se va indica punctul din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 259/2024 care conține reglementări cu privire la restituirea numărului de unități (obiecție valabilă și la subpct. 43.4 și 43.5).	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile respective vizează certificatele de emisii de GES și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 17 alin. (7) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 44, se va indica actul normativ prin care sunt aprobate cerințele privind raportarea furnizorilor de	<b>Se acceptă</b>

	combustibil și a consumului de combustibil al instalațiilor staționare și al operatorilor de aeronave.	
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 17b alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 subpct. 47.5.2 se va completa cu prevederi de transpunere a art. 22a alin. (1) al doilea paragraf lit. (f) din Regulamentul delegat (UE) 2019/331.	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile respective vizează alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.
	Enunțul al doilea de la pct. 50 se va expune ca punct distinct.	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile referitoare la metodele incluse în planul de monitorizare sunt formulate într-o succesiune logică și coerentă, ceea ce asigură respectarea principiului accesibilității actului normativ pentru utilizator, în conformitate cu art. 3 lit. e) din Legea cu privire la actele normative.
	În conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017, „(2) Punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. (3) Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi 4 divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.” Pornind de la prevederea legală enunțată, la subpct. 51.2, textul „punctul 51.1” se va substitui cu textul „subpct. 51.1” (obiecție valabilă și la subpct. 106.1.1).	<b>Se acceptă</b>
	Pornind de la faptul că pct. 70 transpune parțial art. 22 penultimul alineat din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, tabelul de concordanță se va completa cu prevederi în acest sens	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 31 alin. (4) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 105, se va indica punctul care transpune art. 15 alin. (3) lit. h) din Regulamentul delegat (UE) 2019/331.	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile respective vizează alocarea cu titlu gratuit a certificatelor

		de emisii și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.
	Pornind de la faptul că în proiectul definitivat punctele au fost renumerotate, și întru asigurarea transpunerii corecte a art. 33 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 109, textul „punctele 32-34, 35 și 36” se va substitui cu textul „pct. 33-36”.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii corecte a art. 33 a din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct.115, textul „punctele 13-89” se va substitui cu textul „pct. 13-88”.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 33 a din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 115.2, se va indica actul normativ sub incidența căruia intră domeniul de aplicare al zborurilor.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii corecte a art. 34 b din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 118, textul „punctele 111-117” se va substitui cu textul „pct. 116 și 117”.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 34 b alin. (3) lit. (c) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 120.3, se va indica punctul corect care transpune art. 15 alin. (4) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066, or, pct. 28 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 a fost indicat greșit.	<b>Se acceptă</b>
	Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 34 b alin. (3) lit. (d) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 120.4, se va indica anexa concretă care transpune tabelul XIV-I din anexa XIII la Regulamentul delegat (UE) 2019/1122.	<b>Nu se acceptă</b> Prevederile respective vizează registrul independent privind tranzacțiile certificatelor de emisii de GES, nu au fost transpuse în legislația națională și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.
	Prevederea de la subpct. 199.1 „verificatorul a încălcat cerințele aplicabile prevăzute la secțiunea a 2-a a Capitolului III” se va revizui, or, la secțiunea a 2-a a capitolului III se face referință la cerințele de competență aplicabile auditorilor și auditorilor principali.	<b>Se acceptă</b>

		<p>La pct. 204, menționăm că art. 7 alin. (2) din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, a fost abrogat prin Legea nr. 197/2025 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează activități de 5 acreditare, evaluare a conformității și standardizare), în vigoare din 28.02.2026, prin urmare, se va exclude din proiect.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 58 ultimul alineat din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 213, se va indica punctul din anexa nr. 1 care transpune domeniul de aplicare nr. 98 menționat în anexa I, fie, în coloana 9 din tabelul de concordanță se va elucida acest aspect (obiecție valabilă și la subpct. 214.2 și pct. 218).</p>	<p><b>Se acceptă</b>  Cu luarea în considerare a opțiunii de elucidare a aspectului în coloana 9-a din tabelul de concordanță.  Prevederile respective vizează alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii și vor putea fi transpuse după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.</p>
		<p>Întru asigurarea transpunerii fidele a art. 65 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 228, se va indica actul normativ național care transpune sistemul de comercializare a certificatelor de emisie de gaze cu efect de seră stabilit prin Directiva 2003/87/CE, fie coloana 9 din tabelul de concordanță se va completa cu mențiuni în acest sens.</p>	<p><b>Se acceptă</b>  Cu luarea în considerare a opțiunii de elucidare a aspectului în coloana 9-a din tabelul de concordanță.  Prevederile respective vizează un system care nu au fost transpus în legislația națională și vor putea fi transpus după alinierea Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.</p>
		<p>La pct. 237, se va revizui textul „modele electronice sau formate de fișiere prestabilite pentru întocmirea rapoartelor de verificare, în conformitate cu pct. 138 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024”, or, pct. 238 nu conține reglementări în acest sens. Astfel, se va examina oportunitatea substituii cu pct. 243, astfel cum era indicat în redacția inițială.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>
		<p>Întru asigurarea transpunerii corecte a art. 73 alin. (1) lit. (c) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la subpct. 245.3, textul „punctul 91” se va substitui cu textul „pct. 88”.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

		În vederea transpunerii corecte a art. 74 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067, la pct. 249, textul „punctul 253” se va substitui cu textul „pct. 248”	<b>Se acceptă</b>
--	--	---	-------------------